

MIND TÚL VAGYUNK A HATÁRON

All of us here are over the edge

Baltic Poetry: Balti Költészeti Fesztivál

Budapest, 2019. szeptember 18–19.

**MIND TÚL VAGYUNK
A HATÁRON**
All of us here are over the edge

Irodalmi antológia

BALTI KÖLTÉSZETI FESZTIVÁL
BALTIC POETRY
2019. szeptember 18–19.

Szépírók Társasága
Budapest, 2019

A kiadvány megjelenését a Petőfi Irodalmi Múzeum támogatta

A verseket Krasztev Péter, Lengyel Tóth Krisztina, Márkus Virág,
Timár Bogáta és Tölgyesi Beatrix fordította.
A műfordításokat Deres Kornélia, Mesterházi Mónika, Szilágyi Ákos
és Szkárosi Endre lektorálta.

Copyright © Szépírók Társasága, szerzők, fordítók, 2019

ISBN 978-615-00-6215-0

Kiadja: Szépírók Társasága
A kiadásért felel: Szkárosi Endre
Szerkesztő: Szokács Kinga
Technikai szerkesztő: Keresztes Mária
Korrektor: Szatmári Réka
Borító: Gábor Tamás Indiana
Nyomtatás, kötészet: Raszter Nyomda, Budapest

TARTALOMJEGYZÉK

Előszó	6
Foreword	7
Marius Burokas (LT)	9
Kristiina Ehin (EE)	19
Inga Gaile (LV)	30
Maarja Kangro (EE)	44
Giedré Kazlauskaitė (LT)	53
Kalju Kruusa (EE)	66
Sergej Timofejev (LV)	73
Krišjānis Zelģis (LV)	80
Borda Réka (H)	86
Cselényi Béla (H)	94
Deres Kornélia (H)	98
Ferencz Mónika (H)	102
Ladik Katalin (H)	108
Lipcsey Emőke (H)	112
Nagy Zopán (H)	117
Tóth Kinga (H)	122
Vajna Ádám (H)	128
Fordítók	136
Translators	137
Fesztiváldokumentumok	138

ELŐSZÓ

A Szépírók Társasága kiemelkedő, jelentős és ígéretes írók, költők, irodalomtörténészek, kritikusok, műfordítók és irodalomszervezők együtteseként kiemelt és hosszú távú céljának tekinti a más nyelvek és kultúrák tereiben történő irodalmi és szellemi mozgások figyelemmel kísérését, be-kötésüket és adaptációjukat a hazai irodalmi színtérbe. Ugyanez fordított irányban is szívügye Társaságunknak: a magyar nyelvű irodalom folyamatainak, alkotóinak, műveinek és műhelyeinek minél intenzívebb megjelenítése az európai és egyetemes szellemi térben.

E fokozott világirodalmi figyelem, a megismerés és a kapcsolatteremtés reményében szerveztük meg az első Balti Költészeti Fesztivált – magyar költők részvételével is – Budapesten. A földrajzilag és politikailag egy térben elhelyezkedő, nyelvi terüket tekintve kis lélekszámú, de erős kultúrát hordozó három ország, Észtország, Lettország és Litvánia kortárs költészete, úgy véljük, közel áll hozzánk, finomítja, tágítja és formálja tudásunkat a poétikai hagyományokról, irányokról és attitűdökről. Boldogok vagyunk, hogy együtt lehattünk két teljes napon át, megoszthattuk gondolatainkat, közelebből megismertük egymás munkáját – amelynek szerény, de fontos dokumentuma e háromnyelvű kiadvány, amely a fesztiválon szereplő költők verseit eredeti nyelvükön, magyar fordításban, illetve a nemzetközi figyelem reményében angolul is tartalmazza. Reméljük, mindez hozzájárul a balti térség költészete iránti érdeklődés fokozásához, kutat-hatóságának tágításához, a művelődni vágyó olvasó informálásához.

A kiadvány létrejöttéhez nyújtott segítségéért köszönettel tartozunk a Petőfi Irodalmi Múzeumnak, közvetve pedig mindazoknak, akik a könyv alapjául szolgáló fesztivál létrejöttében segítségünkre voltak: a budapesti Észti Intézetnek, az Eesti Kultuurkapitalnak, a Lett Köztársaság Nagykövetségének, a Latvian Literature-nek, a *Magyar Narancs*nak, továbbá a hazai irodalmi élet egyes fórumainak, elsősorban a *Litera.hu*-nak és a *Librius.hu*-nak, valamint a *Versumonline*-nak.

Szkárosi Endre
a Szépírók Társaságának elnöke

FOREWORD

The Society of Hungarian Authors is a body of outstanding established as well as up-and-coming writers, poets, literary historians, critics, translators and literary activists who regard it as a long-term priority to monitor closely literary and intellectual movements on the international scene, i.e. in other languages and cultures, and find ways of linking up with them and weaving them into the fabric of Hungarian literary and intellectual life. Equally, it is part of our Society's mission to make as accessible as possible the works and workshops of Hungarian literature in other languages and cultures, in the European and, indeed, universal intellectual sphere.

It was this kind of intensive interest in world literature and in getting to know fellow writers better and forging links between them that impelled us to organize what was the first Festival of Baltic Poetry in Budapest, in which Hungarian poets also played an important part.

The three countries of Estonia, Latvia and Lithuania, sharing the same geographical and political space and all possessing languages with a small number of speakers that are nonetheless bearers of vigorous cultures, all have a contemporary poetry that we consider has a close affinity with ours, while shaping our knowledge of poetic and cultural space in a somewhat different way.

We were delighted to spend two whole days together, sharing our thoughts and getting to know each other's work better. This is what this modest but important publication aims to document by offering the poems of those who took part in the Festival in three languages: the originals, their Hungarian translation and – in the hope of attracting international attention – also in English versions. We hope and trust that in this way it will contribute to focusing greater attention on the poetry of the Baltic area and by expanding horizons provide a resource for the reader wishing to learn more about this part of Europe.

For their help in making this publication possible we are extremely grateful to the Petőfi Literary Museum in Budapest, as well as all the bodies that helped fund the Festival on which it draws: the Estonian Institute of Budapest, Eesti Kultuurkapital, the Budapest Embassy of the Latvian Republic, the journal *Latvian Literature*, the weekly *Magyar Narancs*, and a number of online platforms devoted to Hungarian literature, especially *Litera.hu*, *Librarius.hu* and *Versumonline*.

Endre Szkárosi
President of the Society of Hungarian Authors

Photo by Evgenija Levin

MARIUS BUOKAS (1977, Vilnius) költő, szabadúszó író, fordító, a *Vilnius Review* című angol nyelvű online litván irodalmi magazin (vilniusreview.com) főszerkesztője. Négy verseskötet szerzője. Legutóbbi könyve, a *tiszta létet* (švaraus buvimo) 2018-ban jelent meg, és megkapta a Költészeti Tavasz Fesztivál díját. Válogatott versei angol nyelven *Now I Understand* címmel jelentek meg a Parthian Books kiadónál 2018-ban. Ukrán nyelven tavaly jött ki verseskötete *Найменшії речи* címmel. Verseit lefordították lengyel, orosz, szlovén, angol, német, francia, holland, kínai, ukrán és más nyelvekre. Burokas fordította amerikai, kanadai, ausztrál és más költők (többek között: Charles Simic, Walter S. Merwin, William Carlos Williams, Charles Bukowski, Ted Hughes, Allen Ginsberg) verseit. 2007 óta a Litván Írószövetség, 2013 óta a Litván Műfordítók Szövetségének tagja. Vilniusban él.

MARIUS BUOKAS (1977, Vilnius) is a poet, freelance writer, translator and editor-in-chief of online magazine of Lithuanian literature in English *Vilnius Review* (vilniusreview.com). He is the author of four poetry books, his most recent poetry book *of clean being* (švaraus buvimo) was published in 2018 and got the Poetry Spring Festival prize. His selected poetry book in English *Now I Understand* was published by Parthian Books in 2018. His poetry book in Ukrainian *Найменшії речи* came out last year. His poetry has been translated into Polish, Russian, Slovenian, English, German, French, Dutch, Chinese, Ukrainian and other languages. Burokas translated poetry of American, Canadian, Australian poets (among others Charles Simic, Walter S. Merwin, William Carlos Williams, Charles Bukowski, Ted Hughes, Allen Ginsberg). He has been a Lithuanian Writers' Union member since 2007 and the member of Lithuanian Association of Literary Translators since 2013. He lives in Vilnius.

Iš knygos IŠMOKAU NEBŪTI (2011)

mieste karantinas
ir gedulas. visi
laukia sniego.

ant fasadų ir
gatvėse –
nenuplaunama bjaurastis.

pagausėjo ragany.
jos leidžia blizgias
knygas
apie save.

tarpuvarčių šamanai
bruka amuletus,
kurių burtai
seniai negalioja.

baltarusija, lenkija –
visur
liepsnojančios tvoros.

apvirtę sunkvežimiai
su kontrabandine
žiema.

pakelėse siūlo
mėsą
beveik už dyką.

gyvuliai emigravo.
emigravo ir
rašto žinovai,
ir moterys,
kurios galėjo
paeiti.

tik vyrai
su meškerėm
ir vėliavom,
akmenais
užanty –

MEGTANULTAM NEM LENNI (2011) című könyvből

a városban karantén
és gyász. mindenki
a havat várja.

a homlokzatokon és
az utcákon –
lemoshatatlan szenny.

elszaporodtak a boszorkányok.
csillogó könyveket
adnak ki
magukról.

a kapualjakban sámánok
háznak varázserejüket
régem elvesztett
amulettel.

fehéroroszország, lengyelország –
mindenhol
lángoló kerítések.

felborult teherautók
csempészett
télel.

az út mentén húst
árulnak
szinte ingyen.

az állatok kivándoroltak,
kivándoroltak az
írástudók is,
és a nők,
akik tudtak
még járni.

csakis férfiak
horgászbottokkal
és zászlókkal,
kövekkel
a hónuk alatt

visi
vienoj aikštēj,
kad būt lengviau
paimti juos
ī dangū
ir uždaryti,
kol išsiblaivys.

priešais,
namo lange,
virtuvēje,
dega šviesa.

nuoga mirtis
rausiasi
šaldytuve.

tai jos geltoni
aulinukai
taip šviečia,
kai vaikšto
gatve.

pastebi mane,
linkteli.

pasimatysim.

egy téren,
hogy könnyebb legyen
felvinni
őket az égbe,
és bezárni,
amíg ki nem józanodnak.

szemben
egy ház ablakában,
a konyhában
ég a villany.

a hűtőszekrényben
meztelen halál
kotorászik.

az ő sárga
magas szárú cipője
világít így,
amikor megy
az utcán.

észrevesz engem,
biccent.

látjuk még egymást.

STOTIS – DZŪKŪ G.

Stoties mūša kas naktī. Liūdni traukinių gyvuliai pragriaudžia pro šalį. Ant pėsčiųjų tilto kontrolė: turintys reikalauja iš baliųjų. Mėnulis kaip peilis sublyksi pro dūmus. Pakeliui pora užkandinių, pilnų melsvų Hoperio vaiduoklių. Alus, girta brolystė, skersas šuo per gatvę. Visi mes čia už ribos. Toliau tik pasmilkusios kalvos, kuriomis nepasitikim. Vaikai, kurių bijom, medžiai, pažemiui virstantys gyvatėmis. Tik rytą stotis primena jaukias arklides. Tu pargrįžai, tu matai, kaip traukiniams muilina šonus čionykščiai. Riksmi, retkarčiais saulė ir vėjas iš ten, kur važiuosim. mindenki

STOTIS – DZŪKŪ utca

Az állomás hullámverése minden éjszaka. Szomorú vonatállatok dübörögnek. A gyalogos felüljárón ellenőrzés: a hatalmasok többet követelnek a szelidektől. A hold, akár egy kés villan át a füstön. Útközben egy büfé, tele kék Hopper-kísértetekkel. Sör, részeg testvériség, dühös kutya az úton. Mind túl vagyunk a határon. Távolabb csak füstölő dombok, melyekben nincs bizodal munk. Gyerekek, akiktől félünk, a föld alatt kígyókká változó fák. Az állomás reggel és csakis reggel otthonos istállóra emlékeztet. Hazaértél, látod, hogyan szappanozzák a vonatok oldalát a helybeliek. Kiáltások, néha napfény és szél, pontosan onnan, ahová utazunk.

**Iš knygos ŠVARAUS BUVIMO
(2018)**

– kiek juodumos
iš vaikystės į dabartį?

dantų karnelis
visi
niekada nesulaužyti
kaulai
raudonas kamuoliukas
plaučiuose –

tokį paveldą išsivežiau
iš namo prie miško
namo prie skerdyklos:

upė plukdė mazutą
ant kalnų apsnigtų
liepsnojo rogutės

– kiek dabar juodumos?

išbluko į pilka

senas tvarstis
it policijos juosta
atitveria dabartį:

žiūriu į save –
primušta
rašaluotais pirštais

ir nejaučiu nieko

**TISZTA LÉTET (2018)
című könyvből**

– mekkora sötétség
a gyerekkortól egészen a jelenig?

a fogak íve
az összes
töretlen
csont
piros golyó
a tüdőben –

ilyen örökséget hoztam
otthonról, az erdei házból
a vágóhíd melletti házból:

fűtőolajat vitt a folyó
a behavazott hegyeken
szánkók lángoltak

– most mekkora sötétség van?

elszürkült

a régi kötszer
mint egy rendőrségi szalag
elkeríti a jelent:

nézem magamat –
összeverten
tintás ujjakkal

és nem érzek semmit

EASY RIDER

važiuočiau tamsoj
liepsnos autobusu
pro stotį
pilną nemigos klipatų
pro priemiesčius
su apkasais, ambrazūrom
ir dzotais

važiuočiau ramiai
rusendamas
ugnies akvariume
pro daugiabučių riekės
dantis, akių obuolius
boluojančius
tamsos tirščiuose

regėčiau
kaip susiskleidžia miestas
gėlės kumštuku
kaip kruta ir vejas
smėlėtos
jo požemių šaknys

važiuočiau
liepsnos autobusu

tolyn
gilyn

į siaubingą
gamtos svetingumą
drėgną prieglobstį
gurgiančias samanas

važiuočiau
matuotis šalto
ir šlapio drabužio

atsigulti
veidu į aidintį kupolą

išdegti

EASY RIDER

utaznék a sötétségben
a lángbusszal
tele az álmatlanság nyomorultjaival
állomáson át
lövészárkokkal, lőrésekkel
és géppuskafészekkel teli
külvárosokon át

nyugodtan utaznék
pislákolva
a tűz akváriumában
a tömbházak szeletei között
a sötétség sűrűjében
a fogak a szemek
fehérlő almái között

látnám
hogyan bontakozik ki a város
mint virág bimbója
hogyan mozognak és kergetőznek
a homokban
föld alatti gyökerei

utaznék
a lángbusszal

távolabbra
mélyebbre

a természet
félelmes vendégszeretetésében
a mormogó mohák
nedves menedékébe

utaznék
hoggy felpróbáljam a hideg
és nedves ruhát

hoggy befeküdjek
arccal a visszhangzó
kupolába

hoggy kiégjek

VASARIS

Šalčio šuo laižo
mano rankas. Sniegas
ir akmenys. Vaikų
galvos boluoja
lange. Vamzdžiuose
ledėja vanduo, skyla medis
viršta garai, perlinė
šviesa čiupia stiklą.
Visos būsenos dabar
nepastovios. Laikas –
it vėjas prie jūros
nugairina, nudilgo
nutirpdo. Man trūko
šios druskos, tavo
odos, šylančios po delnu
šiurkščių lūpų
švaraus buvimo.

**

Knygos yra mano
takeliai
ir sodas

prieglobstis ir
ligoninė

į jų sakinius įsikibęs
žvelgiu į žalumą
anapus

– *tankios tavo grotos
eilute*

lukštenu
eilėraščių vaistus

glotnius
it akmenukai
prie Juodosios

14

FEBRUÁR

A fagy kutyája nyalogatja
kezemet. Hó
és kövek. Gyermekfejek
világítanak
az ablakokban. A csövek
szétfagynak, egy fa
meghasad, dől a gőz,
gyöngyházaz
fény simogatja az üveget.
Az összes állapot most
– ingatag. Az idő,
akár a tengerparti szél,
mely megrohan, átfúj,
megéget. Hiányzott nekem
ez a só, bőröd,
mely tenyerem alatt melegszik,
durva ajkak tiszta léte.

**

A könyvek az
ösvényeim
és a kertem

a menedékem
és kórházam

mondataiba kapaszkodva
nézem a zöldet
odaát

– *sűrűek a rácsaid
vers*

feltöröm
a versek piruláit

simák
mint a kavicsok
a Fekete-tenger mellett

betgi ne –
ir aš noriu

noriu būti
vienu iš tų –

su šarvais, hegزامetru
kinkytame
vežime

vadeles ir ietį
sugniaužęs

rėkiantis

pašėlusiai lekiantis

į akmenines
mums atsuktas
dievų nugaras

de nem –
én is úgy szeretnék

egy lenni
azok közül –

akik a harci szekér elé fogott
páncélozott hexameteren
lovagolnak

szorosan fogva
a gyeplőt és a lándzsát

és ordítva

repülnek örülten

az istenek
felénk fordított
kőszikla hátára

Litvánból fordította Tölgyesi Beatrix

**POETRY FROM THE BOOK
I'VE LEARNED NOT TO BE (2011)**

in the city, quarantine
and mourning, everyone
waits for snow.

on the facades, and
in the streets—
an indelible hideousness.

witches have multiplied.
they publish glitzy
books
about themselves.

shamans in the gateways
peddle amulets,
whose spells
have long gone stale.

Belarus, Poland—
burning fences
everywhere.

overturned trucks
with the contraband
of winter.

meat is sold
by the road,
virtually free.

animals have emigrated,
along with the connoisseurs
of sacred script,
and any woman
who could walk.

only men
with fishing poles
and flags,
rocks
in their bosoms—

everyone
in one square,
so that it would be easier
to take them up
into heaven
and lock them up
until they sober.

in the window
of the facing house,
in the kitchen,
a light burns.

naked death
rummages through
the refrigerator.

it's her
yellow jackboots
that shine
when she walks
the streets.

she notices me
and nods.

see you soon.

STOTIS –DZŪKŪ G.

A checkpoint on the pedestrian bridge:
those in possession demand more from the
meek. The moon is a gypsy knife gleaming
through smog. A dive bar along the way:
blue Hopper ghosts. Beer, drunken brother-
hood, a haggard dog across the road. All
of us here are over the edge. Farther on,
there are the fumigated hills in which we
have no faith. Children—whom we fear.
Trees which turn to snakes below ground.
At dawn – only at dawn – the station seems
like snug stables. When you returned, you
saw how the locals soap the sides of trains.
You hear shouts, sometimes sun and wind
from over there: where we will ride.

POETRY FROM THE BOOK OF CLEAN LIFE (2018)

*– how much blackness
from childhood up until now?*

the knoll of
teeth
no bones
ever broken
a red ball
in the lungs—

i took such an inheritance away
from the house by the forest
a house by a slaughterhouse:

fuel oil floated down the river
sleds flared
on snowy hills

– how much blackness now?

it has faded to grey

an old bandage
like police tape
fences off the present:

i look at myself—
worked over
with fingers covered in ink

and feel nothing

EASY RIDER

i will ride
the blazing bus in the dark
through the station
of insomniac bums
past the Soviet suburbs
of trenches, embrasures
and pill-boxes

i will ride
quietly smouldering in
an aquarium of flame
past tenement rows
through the dregs of darkness
eyeballs and teeth
shining white

i will watch
how the city closes up
into the fist of a flower
how its sandy
underground roots
stir and seek

i will ride
the blazing bus

farther
deeper
into the horrible
hospitality of nature
a damp refuge
of purling moss

i will ride
to try on wet
cold clothing

to lie
face-up
in an echoing spire

to burn out

FEBRUARY

Winter's dog
licks my hand. Snow
and stones. Heads
of children glow
in windows. Pipes
have burst, a tree
has split, steam billows
as pearly light

touches glass. All states—
uncertain. Time is
a wind from the sea
that beats, blows, burns.
I needed this salt,
your skin, my chapped lips
warmed beneath your palm –
a clean life.

**

Books are my
paths
and garden

my shelter
and clinic

clutching their sentences
I gaze at the greenery
on the other side

*– the bars of your lines
are dense*

I husk
the pills of poems

smooth
like stones
by the Black Sea

but no –
I also want

I crave to be
one of those

riding
in armoured hexameter
harnessed to a chariot

gripping the reins
and a spear

shouting

flying like mad

into the stony backs
of the gods

Translated by Rimantas Uzgiris

Photo by Kaari Saarma

KRISTIINA EHIN (1977, Rapla) észt költő, novelláíró. MA diplomáját az összehasonlító és észt folklór tanulmányozásával szerezte meg a Tartui Egyetemen. Anyanyelvén eddig nyolc verseskötete és három novelláskötete jelent meg, emellett dél-észt népmeséket írt át, és egy önéletrajzi reflexiókra épülő prózakötetet adott ki. *Kaitseala* (Huma, 2005) című kötetével Észtország legrangosabb költészeti díját nyerte el. Angol nyelven nyolc verseskötete és négy prózakötete látott napvilágot. *A csend dobjai* (Oleander, 2007) című kötetét az európai fordításban megjelenő költészet kategóriában a British Poetry Society Popescu-díjával jutalmazták, s *Az árnyékod illata* (Arc, 2010) című kötete is a British Poetry Book Society ajánlásával jelent meg. Színdarabjait és rádióműsorait angolra is lefordították, költészeti és prózai művei rendszeresen jelennek meg a vezető angol nyelvű irodalmi folyóiratokban és antológiákban. Ehin szülei, Andres Ehin és Ly Seppel mindketten híres költők és fordítók.

KRISTIINA EHIN (1977, Rapla) is an Estonian poet and short story writer. She has an MA in Comparative and Estonian Folklore from the University of Tartu and in her native Estonian she has published eight volumes of poetry, three books of short stories, a retelling of South-Estonian folk tales and a volume of autobiographical prose reflections. She has won Estonia's most prestigious poetry prize for *Kaitseala* (Huma, 2005). Kristiina has published eight books of poetry and four of prose in English translation. *The Drums of Silence* (Oleander, 2007) was awarded the British Poetry Society Popescu Prize for European Poetry in Translation, and *The Scent of Your Shadow* (Arc, 2010) is a British Poetry Book Society Recommended translation. Her plays and broadcasts have also been translated into English and her work, poetry and prose, appears regularly in leading English language literary magazines and anthologies. Kristiina is the daughter of the well-known poets and translators Andres Ehin and Ly Seppel.

VISBY

1

Üksindus ja ilu
hingetaied tumesinist õhtut
soolasesst tuulest läbiimbunud varrukaid
merikarpe ja päevitunud ihu
Rannarohust pärleid
mis keerduvad kaela niiskeid kumerusi
mööda
rahulikku külitamist liival
mis tavaliselt neelab

Põlvita mu ette
ütleb elu
Vaatame
vastan ja
vaikin

Jälle koristan laua ja laon nõud masinasse
tekitan tormi meie suhte pesukaunis
millel sina armastad mängida

Su sõnad on vaiksed ja valusad
ja õhkavad üürikest suve
hallaöödesse haihtuvat suminat ja kanar-
bikuõiemett
Su pilk tuletab mulle meelde
et armsaimgi ujumiskoht külmub kord
kinni

Sammaldunud paadisillal
pakin rabarbrikoogi küpsetuspaberist lahti
ja tuuleiil heidab tuhksuhkru otse vastu su
paljast kõhtu

Jälle saad sina paljas ja ilus olla!
Katan su päevitunud kõhu suhkru ja suud-
lustega
ise kampsunis ja tagis
pikas helkivas suvelõpuseelikus
mis loob tunde nagu polekski mul jalgu
ainult see suur hõbesoomustes kalasaba
all igavesti valutava südame

Suhkru ja suudlustega ...
Soomusega ... kõige õrnem ihu
ükskõiksusekilbiga
korrakski kinni katta
valutav süda...

20

VISBY

1

Magány és szépség
mély levegő a sötétkék éjből
sós szél járta ruhaujjak
kagylók és napbarnított test
Tengerparti fűből gyöngyök
kanyarognak nyakam nedves íve körül
heverek békésen a homokban
mely könnyen magába nyel

Hajts térdet nekem
mondja az élet
Meglátjuk
felelem és
hallgatok

Letörlöm az asztalt megint és berakom az
edényeket a gépbe
vihart kavarok kapcsolatunk lavórjában
melyen úgy szeretsz dobolni

Szavad halk és fájó
árad belőle az illékony nyár
dércsípte éjszakába tűnő zümmögés és
hangavirágméz
Pillantásod emlékeztet
hogy a legkedvesebb fürdőhely is befagy
egyszer

Mohalepte mólón
kicsomagolom a rebarbaratortát a sütőpa-
pírból
és szellő hint porcukrot csupasz hasadra
Újra meztelen és gyönyörű lehetsz!
Napbarnított hasadat cukorral és csókokkal
terítem be
én pulóverben és kabátban
egy hosszú csillogó nyárvégszoknyában
melyben mintha lábam se lenne
csak ez a nagy ezüstpikkelyes uszony
a szüntelenül sajtó szív alatt

Cukorral és csókokkal...
Pikkelyekkel... a legfinomabb test
egy pillanatra
közönpáncéllal
fedi el sajtó szívét...

Sa kutsud mind kõik hilbud paadisillale
heitma
tahad lähemalt näha mu soomusesillerdust
tunda mu ihu ilu ja hingust

Aga minul on äkki külm
On lõikav november
lootusetu sügis
ja ma pagen
kalasaba laperdades meie metsaonni sooja

Mändidel on lahtised vaiguhaavad
ja seinadki lõhnavad sammaldunud paadis-
lla järele

Sina sukeldud üksi meie lemmikkohta
pesed maha mu suhkru ja suudlused
Aga kuhu võiksin mina panna oma
soomused
ja kes seoks mändidel haavad?

2

Kevad läheb mööda
kallis
Läheb mööda
aga praegu ta alles algab –
meile silmailuks
südamevaluks

Väikeste pruunide puumajade vahel
viib kitsuke sirelitesse uppunud umbtänav
meid läbi kibuvitsavõsa murenenud
treppideni

Sinna murrame kahekesi välja –
mees ja naine –
nagu suur merelind
Mina – ta üks tiib
ja sina – teine
Aga armastusel on metsalinnusüda

Astmeid pidi alla minnes ütlen
Vaata
seal kauge silmapiiri taga
on su Saaremaa!

Sul on kilekotid toidukraamiga mõlema
käe otsas
ja sa ütled
et nüüd läheks vaja
kilekotikandmise kaelkookusid

Hüvits: dobjam a mólóra az összes ruhám
közelebról is látni vágyod
irizáló uszonyom
érezni testem szépségét és légzését

De hirtelen megcsap a hideg
csípős november van
reménytelen ős
és csapkodó uszonyjal
erdészházunk melegébe menekülök

A fenyőkön nyílt gyantasebek
és a falakból is mohalepte mólóillat árad

Egyedül csobbansz alá kedvenc helyünkön
le mosod magadról cukrom és csókjaim
De én hová teszem pikkelyeimet
és ki köti be a fenyők sebeit?

2

Elmúlik a tavasz
édes
Elmúlik
de most még épp csak elkezdődik
szemünk örömére
és szívünk fájdalmára

Apró barna faházak közt
orgonákba fulladt kis zsákutca visz
vadrózsabokron át egy romos lépcsőig
Ott törünk át kettesben –
férfi és nő –
mint egy nagy tengeri madár
Én – az egyik szárny
és te – a másik
de a szerelem szíve erdei madaré

A lépcsőkön lefelé lépkedve mondom:
Nézd
távol, a láthatáron túl
ott a te Saaremaa-szigeted!

Műanyag szatyrokkal tele mindkét kezed
és azt mondom
milyen jól jönne most
egy műanyagszatyor-hordozórúd

Vaatan sind laiaõlgset silmanurgast:
lasen sul rõõmuga teha seda ainukest
meestetööd
mis siin uueksaanud maailmas veel leida on

Sina
Saaremaa seppade poeg
näitad nüüd mulle seda saart:
räägid
kuidas te siin lõhkusite ja röövisite
ja mitu südant sa murdsid

Nuusutame tõrvatud puumaju
imeme endasse läänepäikest
tõmbame otse kopsu
selle karmi saare mesimagusat lõhna

Taamal puude ladvus
lappab tuul
armastuskirjade lehti

Sa viid mu vanade paplite alla
kõrgel kaldapealsel
Ütlede
et siin on nutetud
suure armastuse pärast
leinatud noorust
mis kaob käest nagu kevad
Siin on terve elu
merele vaadatud
ja meest koju oodatud

Su silmad on helesinised ja
süüdimatud ja sisendavad mulle:
mees võib minna ja tulla
naine oodaku ja armastagu

Vastan
Ühe tiivaga lind ei lenda
Kui murrad mu südame
kallis
maksan kätte

Nézlek szemem sarkából, széles vállalddal
és boldogan meghagyom neked az
egyetlen férfimunkát
ami megmaradt még vadonatúj világunkban

Te
Saaremaai kovácsok fia
mutatod nekem most e szigetet
mesélsz
hogyan raboltak s fosztogattak
s te magad hány szívet törtél össze

Érezzük a kátrányos faház illatát
eltelünk a nyugati napfényvel
tüdönkbe eresztjük egyenesen
e vad sziget mézédés illatát

Fenn a lombkoronában
rezget a szél
szerelmes leveleket

Vénséges nyárfák alá vezetsz
a magas parton
Mesélsz:
itt volt nagy zokogás
a nagy szerelemért
az eltűnt ifjúkorért
mely elillan a kézből mint a tavasz
Itt egész életeken át
bámulták a tengert
és várták férjüket haza

Szemed világoskék és
ártatlan és azt sejteti velem:
a férfi jöhet és mehet
a nő csak várjon és szeressen

Felelek
Fél szárnyal nem repül a madár
Ha az én szívemet összetöröd
drágám
megfizetsz érte

VORMSI

1

Tuul prõmmib ust kinni ja lahti
Kirsid pole veel valmis

Päike näitab end ainult korraks
katsu siis päevitada
Oli külm kevad
Ja kõle kesksuvi
august pole veel alanud
ja armastus teeb haiget

Sinul on viiul
kuhu valada oma rahutus
mina olen kaotanud oma karmoška
Panin ta kuhugi kindlasse kohta ära
ja nii ta kaduma läkski

Tuul räägib puulatvade kaudu
lapsed puhuvad plastmassflööti
Puuke ja sääski see eemal ei hoi
aga meid hoiab see koos

Meie plaanid
maanduvad hetkeks vihmaveetünni pinnale
nagu suured sinised kiilid
ja jäävad nõitutult kuulama
flöödiviisi
sellest lihtsast ja ilusast
kõledast ja
rahatust
suvest

2

Ööbime vanas tallis
Millest on tehtud külalistemaja
Kõikjal on ketikonkse
Suur hallikaslilla maakivisein õhka
rõskust
sulepadi vastu pöske tundub
hea ja üürike nagu lumivalgekese pärisema pai

VORMSI

1

Szél csapkodja az ajtót ki-be
A meggy még nem érett

A nap csupán egy percre bújik elő
próbálj csak meg napozni
Hideg tavasz volt
és didergős nyárközép
augusztus még nincs itt
és a szerelem fáj

Neked van hegedűd
hogy nyugtalanságod abba öntsd
Én elvesztettem harmonikám
Eltettem egy biztos helyre
és épp így veszett el

Lombkoronákon át susog a szél
a gyerekek egy műanyag furulyát fújnak
A kullancsokat és a szúnyogokat nem tartja távol
de minket összetart

Terveink
egy pillanatra megpihennek az esővízes hordón
mint nagy kék szitakötők
és megbabonázva hallgatják
a furulyaszót
az egyszerű és bájos
didergős és
nyugtalan
nyárról

2

Egy öreg istállóban éjszakázunk
melyet vendégházzá alakítottak
Mindenütt lánchorgok
A vastag lilásszürke gránit dohszagot áraszt
a tollpárna arcom alatt
puha és illékony mint Hófehérke igazi
anyjának cirógatása

Arvan ekslikult et laps juba magab
 Ema
 räägi neist hobustest
 kes siin kord elasid
 Kas neil olid varsad ka?
 kuulen tasast küsimust tekkide vahelt

Täiskuul läbipaisteve nägu
 kiikab räästaalusest aknast sisse
 Ja juba ma jutustan
 täiskuule ja sulle mu laps
 ühest märast
 kes siin kord oma varsakesega elas ning
 kannatas välja raske põllutöö
 ja emaarmastuse
 mis rebib hinge seest

Jutustan kuni silmapiir kaob
 Loojangu ja koidu vahel
 on üürike hetk
 kus võib näha läbi aja
 läbi pimeduse
 ja emasüdame

3

Hommikul valgeid ühepäevaliblikaid...
 Aia taga kõigub kõrges hein
 Lapsed solberdavad roostes vih-
 maveetünnis
 ja enne kui jõuan neid keelama
 jõuavad nemad tunda selle päeva
 mõnusamaid hetki

Ei jälgegi kuust
 ega muinasjutust

On sihvakad sibulavarred
 ja herilaste sumin
 On vanad pulmafotod maakivist seintel
 tallis millest on saanud külalistemaja
 Mahalöödud silmadega pruut
 keda toodi ja viidi
 ajal kui abielud olid veel
 ahtad ja igavesed
 ja tallilõksid ei tehtud turismitalusid

24

Hiába hiszem hogy fiam már alszik
 Anya
 mesélj a lovakról
 akik régen itt éltek
 Nekik is voltak csikóik?
 hallom a halk kérdést a takarók közül

A telihold áttetsző arca
 bepillant az ablakon az eresz alatt
 és már mesélek is
 a teliholdnak és neked fiam
 egy kancáról
 ki itt élt kis csikójával
 szenvedett a kemény mezei munkától
 és az anyai szeretettől
 mely kitépi a lelket

Mesélek míg lemegy a nap
 alkony és hajnal közt
 van egy tünékeny pillanat
 mikor átlátni az időn
 át a sötétségen
 és az anyai szíven

3

Reggel fehér tiszavirágok...
 A kerten túl magas fű lengedez
 A gyerekek a rozsdás esővízes hordóban
 pancsolnak
 és mielőtt még megtilthatnám nekik
 kiélvezik a nap
 legcsodásabb perceit

Nincs egy árva holdsugár
 sem tündérmese

Vannak karcsú hagymaszárak
 és darazsak döngése
 Régi esküvői képek a terméskő falakon
 az istállóban melyből vendégház lett
 Lesütött szemű menyasszony
 hozták és vitték őt
 mikor a házasságok még
 zártak voltak és örökre szóltak
 és az istállókat sem alakították turistaházzá

On herilaste sumin
ja ühepäevaliblikad
ning minu kasvav ja aegade taha ulatuv
rahutus

Silmapiir on ikka veel paakil
ja ma näen äkki kuidas see muinasjutt
lõpeb

Mu päevitustekk on lendav tõld mida
kannavad kiilid
Mära ja tema varsake
on muinasjutuhobused
peaaegu et ükssarvikud
kes elavad ikka veel
nende maakiviseinte vahel
siin igavese suve saarel
Ja korrakski
ei tee armastus haiget

Darazsak döngése
és tiszavirágok
és egyre növekvő, időközön túlnyúló
nyugtalanságom

A láthatár még éppen dereng
és hirtelen meglátom hogy is végződik ez
a mese

Napozóplédem repülő hintó mit szitakötők
húznak
A kanca és kis csikója
táltos paripák
sőt egyszarvúak
kik még mindig élnek
e terméskő falak közt
itt az örök nyár szigetén
ahol soha
nem fáj a szerelem

Észtből fordította Timár Bogáta

VISBY

Solitude and beauty
 breathfuls of dark blue evening
 sleeves permeated with the salt wind
 seashells and suntanned body
 Beachgrass pearls
 winding along the damp curvatures of my
 neck
 peaceful reclining on the sand
 that tends to swallow up

 Kneel before me
 says life
 We'll see
 I answer and
 say no more

Once again I clear the table and fill the
 dishwasher
 stir up a storm in our relationship's wash-
 ing bowl
 that you love to play as a drum

Your words are soft and painful
 and exude fleeting summer
 the hum fading into frosty nights and
 heather blossom honey
 The look in your eyes reminds me
 that even the best-loved swimming place
 one day freezes over

On the mossy pier
 I unpack rhubarb cake from baking paper
 and a gust of wind blows icing sugar onto
 your bare stomach

Once again you get to be naked and beau-
 tiful!
 I cover your suntanned stomach with
 sugar and kisses
 I am in a jumper and jacket
 and long glittering end-of-summer skirt
 that makes it seem as if I have no legs

only this big silver-scaled fishtail
 below an eternally anguished heart

With sugar and kisses...
 with scales... the most delicate body
 with a shell of indifference
 to cover up if just for a moment
 an anguished heart.

You invite me to take all my clothes off
 on the pier
 you want to get a closer look at the shim-
 mer of my scales
 feel my body's beauty and breath

But I suddenly feel cold
 It is piercing November
 hopeless autumn
 and I flee fishtail flapping
 into the warmth of our forest hut

The pinetrees have open resin wounds
 and even the walls smell of the mossy
 pier

You dip into our favourite place
 wash off my sugar and kisses
 But where can I put my scales
 and who will bind the pinetrees' wounds?

2

Spring passes by
 my love
 It passes by
 But now it is only just beginning –
 to please our eyes
 and pain our hearts

Between the small brown wooden houses
 a narrow dead-end lane drowning in
 lilacs
 leads us through a brier thicket to crum-
 bling steps

There we break through –
 man and woman –
 like a big seabird
 Me – one wing
 and you – the other
 But love has a forest bird's heart

Going down the steps I say
 Look
 there far beyond the horizon
 is your Saaremaa island!

You have plastic bags full of groceries in
 both hands
 and you say
 that right now you could do with
 a plastic-bag-carrying yoke

From the corner of my eye I look at you
 with your broad shoulders
 and let you happily do the only
 men's work
 still to be found in our brand new world

You
 the son of Saaremaa smiths
 show me this island now
 You tell me
 how you all once ravaged and plundered
 here
 and how many hearts you broke yourself

We smell the tarred wooden houses
 and absorb the western sun
 draw this harsh island's honey-sweet
 smell
 straight into our lungs

Up there in the treetops
 the wind flips through
 the leaves of love letters

You lead me under the poplars
 on the high embankment

You say
 that here there has been weeping
 for great love
 and mourning for youth
 that slips from the hand
 like spring
 Here entire lives have been spent
 looking out to sea
 waiting for a man to come home

Your eyes are light blue and innocent
 and insinuate
 that a man can come and go
 let a woman love and wait

I answer
 A bird with one wing can't fly
 If you break my heart
 my love
 I'll make you pay

VORMSI ISLAND

1

The wind bangs the door open and shut
 The cherries aren't ripe yet

The sun shows itself only for a moment
 just try to sun yourself then
 It was a cold spring
 and a miserable midsummer
 August hasn't started yet
 and love hurts

You have a violin
 to pour your restlessness into
 I have lost my garmoshka
 I put it away somewhere safe
 and that is just how it got lost

The wind talks by way of the treetops
 the children play a plastic flute
 It doesn't keep the ticks and mosquitos
 away
 but it keeps us together

Our plans land for a moment on the sur-
 face of the rainwater barrel
 like big blue dragonflies
 and stay bewitched to listen to
 the flute tune
 of this simple and lovely
 miserable and
 restless
 summer

2

We are staying in an old stable
 that has been converted into a guesthouse
 There are chain hooks everywhere
 The big greyish-purple granite wall ex-
 udes dankness
 the feather pillow against my cheek feels
 good and ephemeral like the caress of
 Snow White's real mother

Mistakenly I think my son is already
 asleep

Mum
 tell me about the horses
 that used to live here
 Did they have foals too?

I hear the quiet question from between
 the blankets

The full moon's transparent face
 peeps in through the window under the
 eaves
 And already I am telling a story

28

to the full moon and you my child
 about a mare
 that used to live here with its little foal
 suffered heavy farm work
 and mother love
 that tears the soul out

I go on telling the story till the horizon
 disappears
 Between sunset and dawn
 there is a fleeting moment
 where you can see through time
 through darkness
 and a mother's heart

3

In the morning white dayflies...
 Beyond the fence the long grass sways
 The children splash about in the rusty
 rainwater barrel
 and before I am able to forbid them
 they are able to feel this day's
 most pleasurable moments

Not even a trace of the moon
 or a fairy tale

There are slender onion stalks
 and hornets buzzing
 There are old wedding photos on the
 granite walls
 in the stable that has become a guest
 house
 A bride with downcast eyes
 who was brought and taken
 at a time when marriages were still
 narrow and forever
 and stables weren't turned into tourist
 farms

There are hornets buzzing
and dayflies
and there is my growing restlessness
reaching
beyond time

The horizon is still open a crack
and suddenly I see how this fairy tale ends

My sunbathing blanket is a flying carriage
drawn by
dragonflies
The mare and her foal
are fairy-tale horses
almost unicorns
who still live
between these granite walls
here on the island of eternal summer
And not even for a moment
does love hurt

Translated by Ilmar Lehtpere

Photo by Girts Ragelis

INGA GAILE Öt verseskötete, egy gyermekverskötete, két regénye és egy novelláskötete jelent meg. Műveiben „a létezés belső állapotát, saját tapasztalatait, a nők mindennapi életét, valamint a megbélyegzett társadalmi csoportokat vizsgálja” (latvianliterature.lv). A lett PEN Központ elnöke, 2014 óta ő szervezi a Women standup programot, amelyben rendszeresen részt is vesz. Színdarabjait a rigai off-Broadway színházakban mutatták be. 2016-ban jelent meg *Üvegszilánkok* című első regénye, első krimijét *Láthatatlanok* címmel 2017-ben adták ki. *A tej útjai* című novelláskötete 2018-ban látott napvilágot. Ugyanebben az évben *30 kérdés, amit az emberek nem tesznek fel egymásnak* címmel verseskötete jelent meg a Pleiades Pressnél (Missouri, USA) angolul és a Circulo de Poesianál (Peru, Chile) spanyolul. Ezt a könyvet az év 75 legfigyelemreméltóbb fordítása közé sorolta a *World Literature Today*. Verseit angol, német, svéd, litván, bengáli és más nyelvekre is lefordították. Ő maga oroszajkú költők verseit fordította letre.

INGA GAILE She has published five poetry collections and a collection of children's poetry, two novels and a collection of short stories. In her works “she explores the inner states of being, her own experiences, everyday lives of women, as well as stigmatized groups of society.” (latvianliterature.lv) Inga Gaile is the president of Latvian PEN center. From 2014 she organizes Women standup and regularly participates in it. Author of several plays, staged in off-Broadway theaters of Riga. In 2016 was published her first novel *The glass shards*. Her first detective novel *Invisibles* was published in 2017. Collection of short stories *Ways of milk* was published in 2018. In 2018 the book of translations of her poems *30 questions that people don't ask* was published in Pleiades Press (Missouri, USA) in English and in Circulo de Poesia (Peru, Chile) in Spanish. This book was listed amongst the 75 most notable translations of the year by *World Literature Today* (USA). Her poems have been translated into English, German, Swedish, Lithuanian, Bengali and other. She has also translated works of Russian speaking poets into Latvian.

3. AUTOBUSS

Tā arī dzīvojam,
ierakušies savās šallēs un pagīrās,
aizsargā mūs
no visa ļauna,
uzceļu ap sevi sētu no zelta, no bailēm,
no maizes ar desu, no kauna.
Tā arī dzīvojam –
nenāc klāt,
un neprasi.
Tā arī dzīvojam,
sēžam ar saviem skaistajiem dibenien –
lai palaiž tas vīrietis, tas taču viņa darbs.
Nelaidīšu, es esmu noguris, vai šitā kuce zina,
kā ir strādāt visu nakti un pēc tam vēl
nedabūt, nedabūt, nospļauties,
nevajadzēja taisīt, ja nevar mašīnu nopirkt,
ja vajag spaidīties šajā smirdošā laivelē,
kas peld uz aklo
pa tumsu.
Tā arī dzīvojam,
nelaižam, nesmaidam, labudien nesakām,
bailes, ka noņems, noskaudīs, nepaspēs,
izraus ar zobiem pēdējo kumosu,
piecdesmit liekie, bet tas jau no krenķiem,
labāk es sēžu un neko neredzu,
ak tu debess, tur pilns ar kropliem,
to arī neredzu,
skatos uz kokiem,
skaitu mantru un domāju augstāku,
ka tik paspētu, ka tik paspētu,
ka tik tieši man laimīte iekristu,
znots ar naudu un bembja atslēgu.
Tā arī dzīvojam,
neko neredzam,
bērnīņš smejas,
nedzirdu, nedzirdu,
saule laužas iekšā pa spraudziņu,
paņem lupatu, aizbāz to caurumu,
izlaidīs silto gaisu, ko tad?!

Sūda valdība, nedod man ēst,
nedod man smaidīt un nedod man godu,
nedod man lepnumu cilvēkam būt,
nedod man piecieties,
palaist apsēsties,
meiteni, kurai rīt jādzemdē.

Viņa smaida.
Ir mums vēl cerība.

A 3. AUTÓBUSZ

Hát így élünk,
sáljainkba és másnaposságunkba burkolózva,
megvédenek minket
minden bajtól,
udvart építék magam körül aranyból, félelmekből,
kenyérből és kolbászából, szegényből.
Hát így élünk –
ne gyere ide,
és ne kérjél.
Hát így élünk,
ülünk a szép fenekünkön –
adja át helyét az a férfi, hiszen ez a dolga.
Nem adom át, fáradt vagyok, vajon ez a kurva tudja-e,
hogy milyen egész éjszaka dolgozni, és aztán megint
nem kapni, nem kapni, köpni rá,
nem kellett volna csinálnia, ha nem tud autót venni,
ha köpködni kell ebben a bűdös csónakban,
amely a vak
sötétségbe úszik.
Hát így élünk,
nem engedjük át a helyünket, nem mosolygunk, nem
köszönünk,
félünk, hogy elveszik tőlünk, szemmel vernek, nem
érnek oda,
fogukkal kitépik az utolsó falatot,
ötven kiló plusz, de a mérgeledéstől
inkább csak ülök, és nem látok semmit,
Istenem, minden tele van itt nyomorékokkal,
de én nem is látom,
a fákat nézem,
mondogatom a mantrát, és a magasabb rendű
dolgokra gondolok,
csak sikerülne, csak sikerülne,
ha rám mosolyogna a szerencse,
egy pénzes vő egy BMW kulcsával.
Hát így élünk,
semmit nem látunk,
egy kisgyerek nevet,
nem hallom, nem hallom,
egy résen betör a napfény,
fogj egy rongyot, tömd be azt a lyukat,
kimegy a meleg, és akkor mi lesz?!

A rohadt kormány nem ad nekem enni,
nem hagy mosolyogni, és nem ad méltóságot,
nem ad büszkeséget embernek lenni,
nem hagy felállni,
nem hagyja, hogy átadjam a helyem
a lánynak, aki szülni fog holnap.

Ő mosolyog.
És még van reményünk.

AIZ ROBEŽAS

Aiz katra izcila vīrieša stāv izcila sieviete,
 aiz katras mierīgas sievietes stāv vīrietis,
 kurš nepārkāpj viņas robežas,
 aiz katras robežas stāv robežsargs,
 tikai ne aiz tās, pie kuras
 atrodas manu vecāku māja,
 aiz manu vecāku mājas ir dīķis,
 aiz dīķa ir mežs,
 aiz meža dzīvo mežacūka,
 kura skrēja pāri Krišjāņa Valdemāra ielai,
 aiz Krišjāņa Valdemāra stāv latvju kuģniecība,
 aiz kuģniecības stāv visādas tumšas lietīņas,
 aiz tumsas nāk gaisma
 vai arī pāvests violetā plīvurā tinies,
 aiz pāvesta stāv sorosīti, žīdi un izvirtuļi,
 aiz izvirtuļiem seko Denī Didro,
 aiz Denī Didro stāv tūkstošiem grāmat
 kuras es tā arī nepaspēju izlasīt
 savas skaistās un sāpīgās dzīves laikā,
 aiz laika nāk bezlaiks
 un liek tev atgriezties tai rītā,
 kad tu atver acis un viņa –
 tava māte ir prom,
 un tev šķiet, ka tu mirsi,
 aiz mātes stāv leģioni latviešu vīriešu
 gatavi aizstāvēt vainadziņu un godu,
 aiz vainadziņa seko tautas deju ansamblī –
 “Līgo”, “Samtenīte” un “Krustā situ ļauno geju”,
 aiz geja nāk gejs un vēl viens gejs,
 un aiz geja atkal jauns gejs, pelēkos
 vadmalas svārkos un 2050.gada dziedāšanas
 svētki ir klāt,
 aiz klāt nāk novākt un mazgāt,
 un dzemdēt un zīdīt,
 aiz zīdīt nāk ziedēt, ziedēt
 tā, lai šodien ir tā diena,
 tāda diena,
 tu stāvi jūras malā un skaties,
 viņa iznāk no jūras – govš zelta ragiem,

A HATÁRON TÚL

Minden kiváló férfi mögött áll egy kiváló nő,
 minden nyugodt nő mögött áll egy férfi,
 aki nem lépi át a nő határát,
 minden határ mögött áll egy határőr,
 csak a mögött nem, amelyik mellett
 a szüleim háza van,
 a szüleim háza mögött van egy tó,
 a tó mögött egy erdő,
 az erdő mögött él a vaddisznó,
 amelyik átszaladt a Krišjānis Valdemārs utcán,
 a Krišjānis Valdemārs mögött van a lett hajózás,
 a hajózás mögött mindenféle sötét dolgok vannak,
 a sötétség mögül jön a fény
 vagy a pápa, bíborszín palástban,
 a pápa mögött vannak a sorosisták, a zsidók és a
 fajtalankodók,
 a fajtalankodók mögött jön Denis Diderot,
 Denis Diderot mögött több ezer könyv,
 amelyet nem is lesz időm elolvasni
 szép és fájdalmas életem során,
 az idő mögött az időtlenség,
 ami miatt vissza kell térned abba a reggelbe,
 amikor kinyitod a szemed, és ő –
 az anyád elment,
 és úgy érzed, meghalsz,
 anyád mögött lett férfiak légiói,
 akik készek megvédeni a koszorút és a becsületet,
 a koszorú mögött néptáncgyűttesek jönnek –
 a *Līgo*, a *Bársonyvirágok* és a *Keresztre feszítem
 a gonosz buzit*,
 a buzi mögött jön egy buzi és még egy buzi,
 a buzi mögött megint egy buzi jön, szürke
 katufrékban, és eljön a 2050. évi dalosünnep,
 utána jön a leszedés és a mosás,
 a szülés és a szoptatás,
 a szoptatás után a virágzás, a virágzás
 úgy, hogy ma legyen az a nap,
 olyan nap,
 állsz a tengerparton és nézel,
 kijön a tengerből az aranyzarvú tehén,

viņā ir visu tavu nākotnes mazbērnus asaras,
 aiz raudāšanas nāk smiešanās,
 aiz smiešanās nāk raudāšana,
 aiz katras raudāšanas sieviete pieceļas,
 skatās uz vīrieti, kurš garlaikots stāv jūras malā
 līdzās būdiņai, uz kuras uzraksts “šokolāde”,
 aiz šokolādes ražotnes stāv Andris Šķēle,
 aiz Andra Šķēles pie Svētā Pētera vārtiem
 stāv vesela gūzma visādu ļaužu,
 jo nevar Pēteris gadiem jau izlemt,
 vai laist Šķēli debesīs vai tomēr – nē,
 aiz debesīm ir vēl vienas debesis,
 aiz debesīm ir vēl vienas debesis,
 aiz mana spēka piecēlies
 stāv mans spēks piecēlies,
 aiz mierīga vīrieša stāv sieviete,
 kas nepārkāpj viņa robežas,
 aiz robežas tu vairs neesi tu,
 aiz tu stāvu es,
 aiz es stāv jauna sieviete,
 viņai pretī jauns vīrietis.
 Abi trīs naidā.
 Pār viņiem nolaižas diktora teksts
 maigas pūsmaņas veidolā:
 “un iemīlēs atkal no jauna,
 tas, kurš jau mīlējis reiz
 un tas, kurš – nekad, nekad,
 reiz tomēr iemīlēt spēs.”

benne van minden jövőbeli unokád könnye,
 a sírás után jön a nevetés,
 a nevetés után a sírás,
 minden sírás után felkel a nő,
 néz a férfira, aki unatkozva áll a tengerparton
 a bódé mellett, amin „csokoládé” felirat van,
 a csokoládégyár mögött áll Andris Šķēle volt
 miniszterelnök,
 Andris Šķēle mögött Szent Péter kapujánál
 áll egy egész csomó mindenféle ember,
 mert Péter már évek óta nem tudja eldönteni,
 beengedje-e Šķēlét a mennybe vagy mégse,
 a menny mögött még egy menny,
 a menny mögött még egy menny,
 a felkeléshez való erőm mögött
 áll a felkeléshez való erőm,
 a nyugodt férfi mögött áll egy nő,
 aki nem lépi át a férfi határát,
 a határon túl te már nem te vagy,
 mögöttem én állok,
 mögöttem pedig egy fiatal nő,
 vele szemben egy fiatal férfi.
 Mindhárman összevesztek.
 A bemozdó szövege gyengéd fuvallat
 formájában leereszkedik rájuk:
 „és ismét szeretni fog
 az, aki már egyszer szeretett,
 és az, aki meg soha,
 egyszer mégis képes lesz szeretni.”

MIGLA

Lūk, tā ir migla, bērniņ, patiešām migla,
 lūk, tā, tev rokās, ir mitra, sačervelējusies karte,
 lūk, tas ir pagriezies, pa kuru tu būtu tikusi līdz īstajam kontrolpunktam,
 lūk, ir tas puika, kuram tu tagad vairs nevarēsi paskafties acīs,
 lūk, te ir rudens, čaukstošas lapas zem kājām,
 lūk, te ir draugi krogā, kuri nezina, ko iesākt ar tevis izsniegtām foto kartītēm,
 kurās redzams kāds vīrietis, nometies ceļos pie divpadsmitgadīgas meitenes nolaistām
 biksēm.

Lūk, te ir migla, bērniņi, patiešām migla, patiešām,
 lūk, te ir cilvēki, kuri nekad vairs nevarēs ieskatīties tev acīs,
 lūk, te ir zeme un lūk, tu vari jau droši to sacīt.
 Tu stāvi, izaudz un mācies tikt galā ar panikas lēkmēm,
 tu paliec par tiltu, par koku, tu iemācies skatīties acīs,
 tu draudzējies ar cilvēkiem bez kājām un rokām, jo tev šķiet, ka tie tevi saprot,
 tu raksti šo dzejoli, bērniņ, simttūkstošo reizi,
 cerot, ka kādreiz tas pazudīs.

Lūk, tā ir migla, bērniņi, lūk tā ir migla, patiešām,
 punķu un spermas strautiņi, asaru vasaru grieži.

Un es iznāku klusi meža norā pie baznīcas,
 ir pagājuši trejdeviņi gadi, un man joprojām mugurā tās pašas treniņbikses ar pārgrieztu
 bikšu gumiju.

Un cilvēki paskatās uz mani, un daži saka – nu, ko, vai tad nevarēja kaut kā gaumīgāk
 uzrakstīt, kaut kā saudzīgāk, jo, ja tā padomā, es saku, nahuļ, bērniem zināt, ka
 pasaule nav rožu dārzs, nahuļ, es saku, nahuļ, tev palikt tik traģiskai, tu mums labāk
 patiki agrāk, kad tu daudz dzēri, izkāmēji, pieņēmieš svarā un drāzies ar ikvienu, kurš
 uz tevi laipni paskatījās.

Tā kā nāc un gulies mums apakšā.

Tā nu ir migla, bērniņi, tā nu vienreiz ir migla.

Un man nav nekā cita, izņemot šo drausmīgi nobružāto un kodīgo, stiegro mēli un
 pirkstus, kas raksta šos vārdus ekrānā kā ezera lāmā.

Es eju no meža laukā. Un lūdzu, jums, bērniņi, jūs, kas savās ģimeņu vasarnīcās,
 viesistabās, uz mašīnu aizmugurējiem sēdekļiem, savās laulāto gultās, jūs, visu dzimumu
 bērniņi, kas kaut kādas pirtīs, piedzērušies, un apnarkojušies, jūs, bērniņi, kas
 izdzīvoja, es jums saku, tik tiešām, tas ir
 riktīgi bailīgi, un tomēr -- nāciet reiz, lūdzu, laukā.
 Vai arī pagaidiet, esiet pret sevi saudzīgi.

Bet es tikmēr sākšu te klusiņām elpot.

KÖD

Nézd, ez köd, gyermekem, tényleg köd,
 nézd, a kezeden egy nedves, gyűrött térkép,
 nézd, ott a kanyar, ahol be kellett volna fordulnod az igazi ellenőrzőponthoz,
 nézd, ott az a fiú, akinek most már nem tudsz a szemébe nézni,
 nézd, itt az ősz, zizegő levelek a lábunk alatt,
 nézd, itt vannak a barátok a kocsmában, akik nem tudják, mit kezdjenek a fotókkal, amiket
 nekik adtál,
 egy férfi van rajtuk, aki térdre esett egy tizenkét éves lány letolt nadrágja előtt.
 Nézzétek, itt a köd, gyerekek, tényleg köd, tényleg
 nézd, itt vannak az emberek, akik soha többé nem tudnak a szemedbe nézni,
 nézd, itt a föld, és nézd, már bátran mondhatod ezt.
 Állsz, felnősz és megtanulod kezelni a pánikrohamokat,
 híd leszel, fa, megtanulsz az emberek szemébe nézni,
 kéz és láb nélküli emberekkel barátkozol, mert úgy hiszed, ők megértenek téged,
 írod ezt a verset, gyermekem, százezredszer,
 remélve, hogy egyszer majd eltűnik.
 Nézzétek, ez köd, gyermekeim, nézzétek, köd, tényleg
 takony- és spermafolyás, könnyek napfordulója.

És csendesen kijövök az erdei tisztásra a templom mellett,
 háromszor kilenc év telt el, és még mindig ugyanaz a tréningnadrág van rajtam átvágott
 gumival.
 És az emberek rám néznek, és némelyik azt mondja: hát nem tudott valami ízlésesebbet
 írni,
 valami visszafogottabbat, mert ha belegondolok, azt mondom, baszd meg, mért kell
 a gyerekeknek tudniuk, hogy az élet nem habostorta, baszd meg,
 azt mondom, mi a fasznak kell olyan tragikusnak lenned, jobban tetszettél nekünk régen,
 amikor sokat ittál, lefogytál,
 meghíztál, és mindenkivel dugtál, aki kedvesen nézett rád.
 Hát gyere, és feküdj alánc.

Ez köd, gyerekek, ez egyszerűen köd.
 És nincs semmi, csak ez a kopott és csipős, inas nyelv és ujjak, melyek ezeket a szavakat
 írják a képernyőre, mint egy tó tükrére.
 Kimegyek az erdőből. És kérlek benneteket, gyermekeim, ti, akik a családi nyaralókban,
 a vendégszobákban, az autók hátsó ülésén, a hitvesi ágyban, ti, mindkét nemű gyerekek,
 valamelyik fürdőben, részegen és belőve, ti, gyerekek, akik életben maradtatok, nektek mon-
 dom, tényleg, ez igazán félelmetes, de mégis – kérlek, menjetek egyszer ki.
 Vagy akár várjatok, vigyázatok magatokra.

De közben én itt csendben elkezdek lélegezni.

OMEI

Mana ome ir tik lepna kurzemniece,
 ka viņa pat neiet sēdēt ar večām uz soliņa,
 un slēpj par trešdaļu pensijas nopirkto
 „Privāto Dzīvi” –
 tik lepna viņa ir,
 un viņai sāp, acis, vēders, rokas,
 viņai sāp mati, pēdas,
 viņai sāp sirds,
 jo soliņš pats pie viņas nebrauc,
 un meita atbrauc tikai,
 kad viņa saka: „Man vajag naudu!”
 un mazbērni uzrunā viņu uz „jūs”,
 tas vienīgais, kurš vispār uzrunā.
 Un dzīve ir
 nogūlusies smaga kā valzivs
 viņas gultā un elso:
 es esmu, es esmu, es esmu.
 Un tā sieviete, kas ved mani pie rokas
 uz māju, kur man jau ir visa bail, teikdama:
 būs labi, būs labi, viņiem nemaz nav taisnība,
 tā nu nemaz nav ome.
 Jo omei ir krūtīs kā kariatīdei un
 balta, špicota micīte –
 ome ir pārdevēja.
 Un tos ošus viņa ņems gultā blakus,
 ja vajadzēs,
 ja nebūs citas iespējas,
 ņems!
 Lai tie nepareizie bērni iet pasaulē,
 lai iet,
 viņa ies mazgāties.
 Nokrīt pie gultas.
 Viņas galvā lēnām atveras
 sarkani pulsējošs zieds,
 un viņā pa Liepājas pludmali slīd,
 divas bizes kā tauvas piesien viņu,
 piesien, un netiek uz priekšu.
 Priekšā ir jūras klajs,
 tas aizsalst, tas aizsalst,
 pa ledū varēs tikt līdz tai vietai,
 kur viņas lepnums vairs nedarīs viņai pāri.
 Zieds plaukst un saledo pirksti,
 pār jūru pie viņas, kāds nāk,
 un nav nekādas te nemirstības,
 izrādās, viss savādāk.
 Un viņa jau arī neticēja,
 ka kaķī vai sniegpulkstenī tā pārdzims.
 Un viņa jau arī neticēja, ka pāri pilsētai

NAGYMAMĀNAK

A nagymamám olyan büszke kursföldi nő,
 hogy nem is ül le az öregasszonyokkal a padra,
 és rejtegeti a nyugdíja harmadán vett „Intim
 Életet” –
 ilyen büszke ő,
 és fáj a szeme, a hasa, a keze,
 fáj a haja, a lába,
 fáj a szíve,
 mert a pad magától nem megy oda hozzá,
 és csak a lánya megy hozzá,
 amikor azt mondja: „PéNZ kell nekem!”
 és az unokák magázzák,
 vagyis az az egyetlen, amelyik még szóba áll vele.
 És az élet, akár egy bálna,
 ránehezedett
 az ágyára, és azt lihegi:
 vagyok, vagyok, vagyok.
 És az a nő, aki kézen fogva vezet
 haza, ahol már nagyon félek, és azt mondja:
 minden rendben lesz, rendben lesz, egyáltalán
 nincs igazuk,
 az egyáltalán nem a nagymama.
 Mert nagymamának olyan a melle, mint egy
 kariatidának, és
 fehér, csúcsos sapkája van –
 a nagymama eladó.
 És azokat a kőriseket magával viszi az ágyba,
 ha kell,
 ha nem lesz más lehetőség,
 viszi!
 Hadd menjenek azok a rossz gyerekek világgá,
 hadd menjenek,
 ő megy mosakodni.
 Lerogy az ágy mellé.
 A fejében lassan kinyílik
 egy pirosan lüktető virág,
 és ő siklik benne a liepājai strandon,
 két hajfonat odaköti őt, mint a drótkötél,
 odaköti, és nem jut előbbre.
 Előtte a nyílt tenger,
 befagy, befagy,
 a jégen eljut addig a helyig,
 ahol a büszkesége már nem árt neki.
 A virág nyílik, és jeges lesz az ujsa,
 a tengeren valaki jön feléje,
 és nincs itt semmilyen halhatatlanság,
 kiderült, hogy minden másképp van.
 És ő nem is hitte,
 hogy macskaként vagy hóvirágként újjászületik.

tā šūposies vējā,
 un tīkai pirkstu galos un deniņos pulsē:
 kas tas bija, kas tas bija,
 ko es nepaspēju?
 Un nakts satumst klusa pār istabu,
 stāv gaiss kā granīta pieminekļis
 pār sievieti lielo,
 nav ne skaņas, ne mierinājuma,
 klusums,
 nav gaismas tuneļa galā:
 un no atgriezta krāna vannas istabā,
 balti populētā, ūdens tek klusi,
 spītīgi, tek bez skaņas,
 ūdens piepilda istabas,
 ūdens apņēmīgs atplēš
 beidzot to logu vaļā,
 viņa izpeld laukā kā kuģis,
 mēness apspīd viņas pēdējo taku,
 no augšas droši vien izskatās,
 ka viņa smejas,
 mana ome, kuģis,
 kam neizdevās nekad man būt blakus.
 Viņa peld nevienam neredzama
 un viņa sasniegs to malu,
 kur klusi dungodamas
 viņu sagaidīs puķes un kaķi.
 Es guļu uz galda dzemdību namā un kliežu,
 iztek ūdens, viņa ir galā.

Un mēs ejam divas pa parku,
 meitas roka manējā dūdo,
 un apkārt mūsu augumiem
 dzīvības ūdeņi plūdo.

És ő nem is hitte, hogy a város fölött
 így fog lengedezni a szélben,
 és csak az ujjai végén és a halántékában lüktet:
 mi volt az, mi volt az,
 amiről lekéstem?
 És az éjszaka csendben leereszkedik a szobára,
 áll a levegő, mint egy gránit emlékmű
 a nagy nő fölött,
 nincs se hang, se vigasztalás,
 csend,
 nincs fény az alagút végén:
 és a kinyitott csapból a fehérre polírozott
 fürdőszobában a víz csendesen folyik,
 makacsul, hangtalan,
 a víz megtölti a szobákat,
 és határozottan feltépi
 végül az ablakot,
 ő kiúszik, mint egy hajó,
 a hold megvilágítja utolsó útját,
 fentről biztosan úgy látszik,
 hogy nevet,
 nagymamám a hajó,
 akinek soha nem sikerült mellettem lennie.
 Úgy úszik, hogy senki sem látja,
 és eléri a partot,
 ahol halkán dűdolva
 virágok és macskák fogadják.
 Fekszem az asztalon a szülőotthonban és kiabálok,
 kifolyik a víz, célba ért.

És megyünk ketten a parkban,
 a lányom keze turbékol az enyémben,
 és testünk körül
 feltörnek az élet vizei.

Lettből fordította Tölgyesi Beatrix

BUS NO. 3

That's just how we live,
 buried in our scarves and hangovers,
 they protect us
 from all evil,
 I build a wall around myself, made of gold, of fear,
 made of bread with sausage, of shame.
 That's just how we live –
 don't come near
 and don't ask.
 That's just how we live,
 we sit on our beautiful asses –
 have that guy get up, that's his job.
 No, I won't, I'm tired, does that bitch know
 what it's like to work through the night and then
 not get it, not get it, don't give a shit,
 she shouldn't have made one if she then couldn't buy a car
 and now she's packed in with everyone else in this stinking boat,
 sailing blindly
 through the dark.
 That's just how we live,
 we don't give up our seats, don't smile, don't say hello,
 afraid of being cheated, cursed, overwhelmed,
 of having the last piece of bread snatched from us,
 sure, she has fifty extra kilos, but that's from all the hardship,
 so I'd rather just sit and see nothing,
 Lord Almighty, it's full of cripples over there,
 but me, I don't see them,
 I look at the trees,
 recite my mantra and think of higher matters,
 have to make it, have to make it,
 just have to get lucky,
 get a son-in-law with money and the keys to a beamer.
 That's just how we live,
 seeing nothing,

I don't hear, don't hear,
 the sun's breaking through a crack,
 get a rag, stuff that hole,
 we'll lose the warm air and then what?!
 Fucking government doesn't feed me,
 gives me no reason to smile, no dignity;
 no pride in being human,
 no strength to get up,
 to give up my seat
 to that girl who's due to give birth tomorrow.
 She is smiling.
 There's hope for us yet

Translated by Ieva Lešinska

OVER THE BORDER

Behind every outstanding man, there is an outstanding woman,
 behind every calm woman, there is a man
 who would not step over her borders,
 beyond every border, there is a border guard,
 except the one beside
 the house of my parents,
 beyond the house of my parents, there is a pond,
 a forest behind the pond,
 a wild hog lives beyond the forest,
 the one who ran across Krišjānis Valdemārs Street,
 Latvian seafaring is behind Krišjānis Valdemārs,
 and beyond that, lurk all kinds of fishy things,
 darkness is followed by light
 or by the pope, wrapped in purple,
 behind the pope, lurk Sorosites, Jews and lechers,
 and the lechers are followed by Denis Diderot,
 behind Denis Diderot, there are thousands of books
 that I won't have time to read
 during my hard and beautiful life,
 time is followed by timelessness,
 which makes you return to that morning
 when you open your eyes to see
 that your mother is gone
 and you feel that you'll die,
 behind your mother, there are legions of Latvian men
 ready to defend your virgin's wreath and honor,
 and the wreath is followed by folkdance ensembles --
 "Līgo", "Marigold" and "I Crucified the Vicious Gay",
 the gay man is followed by another gay man and another,
 and yet another gay man in a gray
 broadcloth suit and the Latvian song fest of 2050 has arrived,
 after arrival comes straightening and washing,
 and giving birth and breastfeeding,
 after breastfeeding comes blooming

Translated by Ieva Lešinska

THE FOG

Look, that is fog, princess, a true fog –
 look, all you have in your hands is a plastic compass and a wet, wrinkled map.
 See that missed path which would have led you to the uncaptured flag,
 see the boy you'll no longer be able to look in the eye.
 See, it's always autumn, dead leaves crackling underfoot.
 See your friends and family struck dumb by the damp faded pages you brought them –
 a man on his knees, a twelve-year-old girl with her pastel pants down round her ankles.

Look, this here is a fog, kids, a sure, solid fog.
 See, all the people gathered round, avoiding your eyes.
 See, here is the firm earth and, see, you're talking about it already.
 You stand, you grow, you learn to control your panic – you become
 a good bridge between towns, a protective tree, you learn
 to find people's eyes and make friends
 who have no arms, no legs. They're your kind of people.
 They understand you, can bare
 to look you in the eye. And you write this poem again,
 for the thousandth time, sweetheart,
 hoping one day it will erase itself.

See, this is called fog, my dears, a literal fog, a metaphorical fog
 which is really just words & streams of hot snot & semen & oh,
 the addictive solstice of tears –
 And eventually, I exit the forest and find the quiet church in the clearing.
 Twenty one harvests have passed and I am still wearing the same gym shorts,
 the elastic cutting into my waist like soft cheese. And those people look at me
 & say – *c'mon darling – why so tragic, can't you write more tactful, cover up,
 be a little demure. Don't say, don't say. So I say
 fuck you, go fuck yourselves – I tell children the truth, the world
 is no slice of sweet cherry pie. And they say, we preferred your work
 when you you drank too much and slept with everyone
 who gave you a kind look. Come here, dear; and lie
 beneath us again.*

And you know the fog is real, kids, you can taste it.
 I have nothing except this threadbare, hard bitten, soft, sinewy tongue
 and fingers which write these words floating on a screen
 as if it was a wide, peaceful lake. I am leaving
 the damp, fog filled forest. And please, boys and girls,
 trapped in your family dachas, living-rooms, stuck
 in the backseat your uncle's car, lost in your conjugal beds.

C'mon, all you lost ones locked
 in some sauna, sweaty, drunk and drugged, you boys
 and you girls who survived, I tell you
 it is scary. For sure.
 But still – it's safe, you can come out.
 You can find the path, can leave the fog.
 Or wait a little, if you must, but be gentle
 with yourselves. And I will try
 to be here, in the clearing, I will try
 to breathe for you, silent
 till you are ready to speak, waiting here
 in the open sun.

Translated by Ryan van Winkle

FOR GRANDMA

My grandma is such a proud Courland woman
 she doesn't join other old ladies who sit on the bench
 and she hides the "Private Life" she bought for one third of her pension –
 that's how proud she is.
 And everything hurts: her eyes, stomach, hands,
 her hair hurts, her feet
 and her heart hurts,
 for the bench does not come to her,
 and her daughter only comes
 when she says: "I need money!",
 and her grandchildren address her with the formal "jūs",
 i.e. the one grandchild who talks to her.
 And life has
 settled down as heavy as a whale
 on her bed, panting:
 I am, I am, I am.
 And that woman who is taking me by the hand
 to the house, where I am afraid of everything, claiming:
 it's okay, it's okay, they are not at all right,
 it's not really grandma.
 For grandma has breasts like a caryatid and
 a white ruffled cap –
 grandma is a saleslady.
 And she will sleep with those ash trees,
 if necessary,

if there's no other way,
she will!
And let those wrong children go out in the world,
let them,
she will go wash up.
She falls down by the bed.
In her head,
a red, quivering flower slowly opens
and she glides over the Liepāja beach,

two braids tie her down like cables,
they tie her down so she can't move.
Ahead is the sea swell,
it's freezing over, it's freezing over --
past the ice, she'll reach the place,
where her pride will no longer harm her.
The flower blooms, her fingers ice over,
someone is coming over the sea, someone is coming,
and there is no immortality here,
it all turns out to be different.
Not that she ever believed
that she would be reborn as a cat or a snowdrop.
Not that she ever believed that over the city
she would swing in the wind,
there is just that pulsing in her fingertips and temples:
What was it, what was it
that I didn't have time for?
And night darkens quietly over the room,
the air solidifies into a headstone of granite,
looming over the large woman,
there is no sound, no compassion,
just silence,
no light at the end of the tunnel:
and from the open faucet
in the polished white bathroom, water pours softly,
stubbornly, without making a sound,
the water fills all the rooms,
determined, finally
bursts open the window,
and she sails out like a ship,
the moon brightens her final journey,
and from above it may look like

she's laughing,
my grandma, the ship
that never managed to come close to me.
She sails, invisible to all,
and she will reach the coast
where, humming quietly,
flowers and cats will greet her.

I lie on the birthing table and scream,
the waters pour out, she has reached her destination.
And the two of us walk through the park,
my daughter's hand fluttering in my own,
and, around our bodies,
surge the waters of life.

Translated by Ieva Lešinska

Photo by Piia Ruber

MAARJA KANGRO (1973, Tallinn) librettistaként, költőként, prózaíróként és műfordítóként ismert az észti irodalmi életben, művei 15 nyelven olvashatók. Számos fontos műfordítással hívta fel magára a figyelmet, többek között Umberto Eco, Hans Magnus Enzensberger, Andrea Zanzotto és Valerio Magrelli műveit ültette át észtre. Hat verseskötet, három novelláskötet és egy regény, továbbá öt operalibrettó szerzője. Számos elismerés mellett prózában és lírában is elnyerte már az Észt Kulturális Alap éves irodalmi díját. Kangro mai társadalmi problémák elé tart tükröt, szövegeiben a mindennapi szexizmust, a korlátoltságot vagy az előítéleteket kíméletlenül pontosan és nyersen jeleníti meg. Időnként médiabotrányokat kavaráó verseinek főbb témái a metafizikai problémák, a múlandóság, a megváltás és a vágy. Szövegeit átszövik a világirodalmi és mitológiai referenciák, a polemizálás, a líraiság és a hétköznapi szófordulatok.

MAARJA KANGRO (1973, Tallinn) has been described as one of the most formidable voices of her generation in Estonia: wry, ironic, incisive. Her work gives expression to a complex and distinctive take on life, ranging from cynical social comedy, political reportage and intellectual games to profound compassion with physical suffering. She often brings forth the intertwining of our ethical and aesthetic choices, revealing the inherent political element in every field of our lives. She has published six collections of poetry, four volumes of fiction and a non-fiction book on literary awards, and has written five opera librettos. She has won numerous awards, among them twice the most important literature prize in Estonia, the Estonian Cultural Endowment's Literary Award. Her works have been translated into 15 languages, and she is herself a translator, translating mainly poetry and contemporary philosophy (among others Agamben, Vattimo, Leopardi, Zanzotto, Enzensberger).

PENDERECKI KAVALLEHT 20/8/1998 **PENDERECKI MŰSORFÜZET 1998/8/20**

si il principe igor
ha ha ma si anche stravinski
 itaallane igor on
 163 cm pikk aga stefano
 nukrad silmad
 põlevad siniselt
 uuel eesti vabariigil
 on seitsmes sünnipäev
 hall niiske õhtu
 penderecki naeratab
 kirjutab kirke kavalehele
 oma nime
 kõveras kõrtsis
 antakse kauboikartuleid
 stefano ütleb nad peavad
 külalistena välja tegema
 tavaliselt külalised ei tee ju
 teevad just nimelt
 te võite omakorda milanos teha
 por favor equador
 kõrvallaua eesti meestel
 on juuksed lühikesed
 laup karulõikeline muidugi madal
 equador karjuvad nad
 equador kas teil häbi ei ole
 eesti tüdrukud ei suuda
 endale eesti meest leida lähevad
 makaronidele litsiks
 oo mis ma pean kuulma kas
 lödid eesti türad tõesti piiksatasid
 kas meie oleme lödid türad
 ja kes siis veel
 stefano prillid lüüakse puruks
 keegi virutab väikese igori
 vastu seinale must tagi kriibitakse
 katki katsun üht eemal
 rebida seisan ukseraami ette
 ei ole mõni aasta juba
 tõsiselt mehega kakelnud
 ei mäletagi seda
 stiihilist jõhkrust
 viimati oma isaga

si il principe igor
ha ha ma si anche stravinski
 igor az olasz
 163 cm magas, de stefano
 szomorú szemei
 kéken izzanak
 hetedik születésnapját ünnepli
 az új éoszt köztársaság
 ezen a szürke nyirkos estén
 penderecki mosolyog
 kirke műsorfüzetére
 írja a nevét
 a belvárosi lebuuban
 western burgonyát adnak
 stefano azt mondja
 ők a vendégek, ők fizetnek
 a vendégek pedig általában nem szoktak
 jaj dehogynem
 milánóban majd ti fizettek
 por favor equador
 a szomszédos asztalnál ülő éoszt
 férfiak haja rövid
 medve-homlokuk alacsony persze
 equador üvöltik
 equador nem szégyellitek magatokat
 ezek az éoszt lányok nem tudnak
 maguknak éoszt férfit fogni
 makarónikkal kurválnak
 hogy mi van
 mit picsognak ezek a puhapöcsű éoszt
 mi puhapöcsűek
 miért ki más
 stefano szemüvegét összetörök
 valaki a falhoz vágja
 kicsi igort a fekete bőrkabátja
 elszakad próbálom elrángítani
 az egyiket elállom az ajtót
 évek óta nem
 verekedtem férfival komolyan
 elfelejtettem már
 az elemi kegyetlenséget
 legutóbb apámmal

kui lõug oli sinikaid täis
 eksogaamia õilis üritus
 vaat kui kutsume politsei
si chiamiamo la polizia
 aga meie kutsume ess-i
 seal on kõik omad rask
 käige perse oma ess-iga
 käige ise perse kuradi litsid
 kõrts ei kutsu politseid
 kirkel on ericsson
 politsei ei tule
 stefano ja igoriga
 mängime mälumängu
 järgmisel päeval meenub
 penderecki kava
 kõvera kõrtsi telefon ei vasta
 ei ole valget kavaraamatut
 see valutab
 eesti on pime auk
 penderecki
 ei tule siia enam kunagi

kék zöld volt az állam
 a nemes egzogámia
 hívjuk a rendőrséget
si chiamiamo la polizia
 mi meg hívjuk az észt gárdát
 azok a mieink baszki
 húzzatok a picsába a gárdátokkal
 húzzatok ti a picsába hülye ribancok
 a kocsma nem hív rendőrt
 kirkének ericssonja van
 de nem jön a rendőrség
 stefanóval és igorral
 memóriázunk
 másnap jut eszünkbe
 a penderecki-műsor
 a kocsma nem veszi fel
 itt nincsen fehér műsorfüzet
 ez fáj
 sötét lyuk észtország
 penderecki
 sohasem fog már eljönni ide

SOLDAT: ROMANTILINE KEELEKÄSITUS

Igal aastal surevat parkümmend keelt.
 Meie oma elab meid kõiki siin üle,
 kukume vananedes keelekehal
 küljest nagu surnud rakud.
 Aga kui keel viimaks kokku kuivab:
 teame küll, et enamasti on viimane rakk,
 paki viimane kaart eit või ätt,
 ja see meie keelekeha
 hajub nii hilja, fantoomina, ebasurnute
 virtuaalses ilmas (on – ei ole – ei tea),
 ent kas poleks uhke mõelda,
 keeldearmunuil kokku leppida,
 et viimane kõneleja on kaunis, nõtk
 noormees, lõhnastatud, valge žabooga,
mis saab kirkals veriseks?

KATONA: A NYELV ROMANTIKUS MEGKÖZELÍTÉSE

Állítólag minden évben kihal vagy húsz nyelv.
 De a miénk mindannyiunkat túl fog élni,
 megöregszünk, és leválunk a nyelv
 testéről, mint az elhalt sejtek.
 Amikor a nyelv végül összeszárad:
 hisz tudjuk, hogy az utolsó sejt,
 a pakliban az utolsó kártya
 jobbára valami vénség,
 és a mi nyelvtestünk
 későn oszló árny az élőhalottak
 virtuális világában (van – nincs – nem tudom),
 gondoljunk csak bele, mi lenne, ha
 a nyelv szerelmesei megegyeznének,
 hogy az utolsó beszélő szép, daliás,
 illatos ifjú lesz, fehér nyakfodorral,
melyen friss vér csillan?

ASBEST

Ah et juba lapsena?
 Hüppasid,
 ja eterniidivirm pragises?
 Sinised tennised, valge krüsoitiil.
 Nägin suurendust,
 kuidas 10-mikromeetrine kiud
 tungib hingamisteedesse.
 Eterniiditükk
 oli mängult suitsukala?
 Näksisite
 nagu pärispattu?
 Nagu hea ja kurja tundmise puud:
 tegelikult ei tunne ju midagi,
 aru ei saa suurt millestki,
 10µm, räpastes pükstes ehitaja,
 aimuta inimese agoonia,
 20 või 40 aastat, pleuranaastud, mesotelioom,
 sidekoestunud kops.
 Jah, igal aastal justkui õitseb sirel
 ja mõnikord suur kirk.
 Kiud laskub väga aeglaselt
 ja nähtamatult nagu tulevik:
 asbest on vägev allegooria.
 Oh, mis sa vihastad!
 Näe, siin on mu uus lemmikvein.
 Ma ostan. Teeme õhtul klaasikese.

HIRED

sa ütlesid, et psühhoanalüüs
 ei ole surnud, aga võiks olla
 pensionil, kirjanikud viiksid talle küpsist

see tuba remonditi hiljuti
 aga põrandatalade vahel parketi all su voodi
 all
 viiksuvad hiired

äkilise suvaga
 kõbistavad nad
 ühest kohast teise

AZBESZT

Szóval már gyerekként?
 Ugráltál,
 és recsegett az eternithalom?
 Kék tornacipő, fehér krizotil.
 Láttam nagyításban, ahogy
 egy 10 mikrométeres rostszál
 a légutakba hatol.
 Játékból füstölt hal
 volt az eternit?
 Majszoltátok, mint
 az eredendő bűnt?
 Mint a jó és a rossz tudásának fája:
 tulajdonképpen semmit sem érzel,
 és nem sokat értesz,
 10µm, egy építőmunkás koszos nadrágban,
 a tudatlan ember haláltusája,
 20 vagy 40 év, mellhártya-lerakódások, mezotelióma,
 hegesedett tüdő.
 Igen, az orgona, úgy látszik, virul minden évben,
 és olykor a szenvedély is.
 Lassan süllyed a rostszál,
 és láthatatlanul, mint a jövő:
 erős allegória az azbeszt.
 Most meg mi bajod van!
 Nézd csak, az új kedvenc borom.
 Megveszem. Ígyunk meg este egy pohárral.

EGEREK

azt mondtad, hogy a pszichoanalízis
 nem halott, de nyugdíjba
 mehetne, vinnének neki az írók sütit

ezt a szobát nemrég felújították
 de a padlódeszkák között a parketta alatt az
 ágyad alatt
 egerek cincognak

hirtelen szeszéllyel
 egyik helyről a másikra
 neszezve

oleks see alligaator
oleks sel kõbinal keele struktuur
tunneks sa selle ära, oleks need kas võid
rotid

pip-pip-pip õrnad räpased jalad
wo ich war; sa tõused istukile
paned tule põlema

kui nad nüüd välja ilmuksid
peaks olema võimalik nad maha lüüa
laual on haamer

pip-pip-pip
muudkui põrandal
all

JUTUMÄRGID

häälest on kuulda
oled need omale
ümber tõmmanud
see on su
okaskroon
päästev saatana
jäljerada
„ „ „
ah et kujuteldav aususevormel
tõeline igavikuvormel
ah et ei tule enam ära
see okastraat
mida sa teistele samuti
ümber topid
kuigi nad pahaselt kõhivad
võid aietavad, kui see torgib, kuuled
loodad vist nende klambritega
pääseda viimaks
hadessesse tantalose kõrvale
sirutad käe viinamarjade järele
klambrid jäävad ette
alati üksnes „viinamarjad“
usu, karistust
sa juba kätte ei võida

ha aligátor lenne
ha a motoszkálás nyelvi struktúrával bírna
ha fel tudnád ismerni
hogy ha legalább patkányok lennének

cin-cin-cin vékony, mocskos kis lábak
wo ich war, felülsz
felkapcsolod a villanyt

ha most előbújának
agyoncsaphatnád őket
ott az asztalon a kalapács

cin-cin-cin
örökkön
odalent

IDÉZŐJELEK

a hangodon hallani,
hogy beléjük
burkoltad magad
töviskoszorú
lábnyomai
a megváltó sátának
“ “ “
ja, hogy ez a te képleted az őszinteségre
örökkévalóság eredetiben
ja, hogy már nem jön le
szögesdrót
másokat is
körbecsavarsz vele
pedig mérgesen köhögnek
vagy jajgatnak, ha szúr, hallgatod
és bízol, hogy ezekkel a béklyókkal talán
a végén eljutsz
a hádzsba tantalosz mellé
nyúlnál a szőlőért
visszatart a drót
mindig csupán „szőlő“
hidd el, hogy a büntetést
már nem érdemled meg

asjad ei ole nii hästi
 [ei ole]
 käib lõpuks jutumärkideta
 mitte mugavalt „ei ole“ „sind“
 vaid ei sind
 ega põrgut
 []

DOONOR

Väikeses raamatupoes
 supermarketi katuse all
 kinki otsides
 tuli tagasi loll komme kiskuda
 hammastega küünte ümber nahka.
 Võtsin kätte ungari luule antoloogia
 ja rebisin parema pöidla verele.
 Poleks nii ohtrat sadu arvanud,
 aga Sandor Weöresi pildile
 jäi jäme punane jälg.
 Kohkusin, panin raamatu käest
 ja võtsin kiiresti teise. Mihhail Lotmani
 "Pistriku talvekarje". Brodsky tekstile
 jätsin tänutäheks laia lāraka.
 Mõned raamatud olid mul olemas,
 näiteks Bourdieu ja Geertz,
 ja Huizinga Akadeemias ja Sartre
 vanas Loomingu Raamatukogus.
 Aga kõigile neile tahtsin ma jätta mälestust.
 Must, valge ja punane. Punane, valge ja must.
 Nagu mõne Aasia riigi lipp.
 Siis mõtlesin, miks mitte mērgistada ka jutukaid,
 sest verd mul jätkus ja kade ma polnud.
 Hingestatud, verised näod.
 Ühel hetkel näis, et müüja nohiseb.
 Mulle meenus kingitus,
 ja nii ma lahkusin,
 oma vere eest tasu nõudmata.
 Selle vähese vere valasin ma kultuuri eest.
 Aga oleksin valanud ehk rohkem,
 kui oleks palutud.

a dolgok nem állnak ilyen jól
 [de nem ám]
 végül nem lesz kényelmesen
 idézőjelben, hogy „te” meg „nincs”
 hanem sem te
 sem a pokol
 []

DONOR

A bevásárlóközpont felső szintjén
 a kis könyvesboltban
 ajándékot keresve
 visszatért az a hülye szokásom,
 hogy foggal tépkedem a körömágyi bőrt.
 Kezembe vettem egy magyar versantológiát,
 és véresre haraptam a nagyujjam.
 Nem számítottam ennyi vére:
 nagy, piros folt maradt
 Weöres Sándor képén.
 Ijedten tettem vissza a kötetet,
 és gyorsan egy másikat vettem le. „A sólyom téli
 kiáltása”
 Mihhail Lotmantól. Jókora pacni
 Brodskij szövegén, köszönetképpen.
 Néhány könyv otthon is megvolt,
 mint például Bourdieu és Geertz,
 és Huizinga az Akadémia Kiadótól és Sartre
 a régi Loomingu Raamatukogu sorozatból.
 De én mindegyiket meg akartam jelölni emlékke.
 Fekete, fehér és piros. Piros, fehér és fekete.
 Mint egy ázsiai ország lobogói.
 Aztán eszembe jutott, hogy miért ne
 jelölhetném meg a szépirodalmat is,
 mert vér az volt bőven, és nem vagyok fukar.
 Lángoló, véres arcok.
 Az eladó mintha egyszer valamit motyogott volna.
 Eszembe jutott az ajándék,
 és eljöttem anélkül,
 hogy fizetséget kértem volna a vérért.
 Ezt a kevéske vért ontottam én a kultúráért.
 Ontottam volna többet is,
 ha lett volna rá igény.

Észtből fordította Márkus Virág

THE PENDERECKI CONCERT PROGRAM 20/8/1998

si il principe igor
ha ha ma si anche stravinski
 igor the italian
 is 163cm tall but stefano's
 wistful eyes
 are burning blue
 the new republic of estonia
 is celebrating its seventh birthday
 on this grey damp evening
 penderecki smiles
 signs kirke's concert program
 they serve cowboy potatoes
 at the twisted pub in old town
 stefano says we'll
 have to make out we're guests
 usually guests don't pay
 oh they do
 you can invite us later in milan
 ecuador please
 those estonian men
 at the next table
 have very short hair
 low bear-like foreheads
 ecuador they shout
 ecuador aren't you ashamed
 those estonian girls can't find
 an estonian man so they go
 whoring with the macaroni
 oh what did i hear did
 the limp estonian dicks really squeak
 who you calling limp dicks
 well who else
 stefano's glasses are shattered
 somebody hurls little igor
 against the wall
 his black leather jacket
 is torn i try to yank
 one of them off him
 and block the door
 for years i haven't had
 a serious fight with a man

i forgot
 their elemental brutality
 the last time must have been
 with my father
 my chin blue full
 of bruises
 ah noble exogamy
 shall we call the police
si chiamiamo la polizia
 ha if you do then we'll call
 the estonian security service
 all our fucking guys are in the ESS
 fuck you and your ESS
 fuck yourselves you whores
 the pub won't call the police
 kirke has an ericsson
 but the police won't come
 igor stefano and i play
 a memory game
 the next morning we remember
 penderecki's autograph
 the twisted pub doesn't answer
 then finally
 no there's no program with a white cover
 it hurts
 estonia is a dark hole
 even penderecki won't come here anymore

Translated by Rachel Long and the author
(Published on Modern Poetry in Translation,
2018)

SOLDIER: A ROMANTIC APPROACH TO LANGUAGE

Every year, they say, more than twenty languages die.
 Still, our Finno-Ugric will survive us,
 we'll drop away from the body
 of Language like dead cells.
 But when our language finally dries up –
 we know that usually the last cell
 is a solitary old woman or man –
 still, what if the lovers of language decide

that the last native speaker will be
a handsome, nimble, sleek-scented youth
in a white shirt with a ruff
which will dazzle bright with blood?

*Translated by the author
and Richard Berengarten*

ASBESTOS

So, as a child, you say?
You jumped,
and the pile of Eternit cracked?
Blue sneakers, white chrysotile.
I saw the enlargement
of a 10 micrometre fiber
entering the respiratory system.
A piece of Eternit
was meant to be smoked fish?
You nibbled at it
like original sin?
Like the tree of the knowledge of good and
evil:
actually, you don't feel anything,
don't understand much,
10µm, a construction worker in filthy
trousers,
an agony of an ignorant mind,
20 or 40 years, pleural plaques, mesothe-
lioma,
scar tissue in the lungs.
Yes, every year, it seems, the lilac blooms,
and sometimes a big passion.
The fiber descends very slowly
and invisibly like the future.
Oh, don't be mad now!
Look, this is my new favourite wine.
I'll buy. Let's have a glass tonight.

*Translated by the author and Brandon Lussier
(Published on lyrikline.org)*

MICE

you said psychoanalysis
wasn't dead, but it should
retire, writers would bring it flowers and
cookies

this room has been recently renovated
but between the floor joists under the par-
quet under your bed
mice are squeaking

with a sudden whim
they patter
from one place to another

if it were an alligator
if this pattering were structured like lan-
guage
if you could recognize the idiom, if they
were at least rats!

pip-pip-pip tender dirty feet
wo ich war, soll es – you sit up
switch on the light

if they appear now
you could kill them
there's a hammer on the table

pip-pip-pip
always
underground

Translated by Rachel Long and the author

QUOTATION MARKS

your voice tells
 you've wrapped
 yourself in them
 this is your glorious
 crown of thorns
 a redeeming path
 of satanic tracks
 " " "
 so it's your formula of honesty
 a true formula of eternity
 so you can't take them off anymore
 the barbed wire
 that you're trying to
 wrap around others as well
 although they angrily cough
 or startle as the wire pricks
 perhaps you believe
 you'll end up
 with these clips
 beside tantalus in hades
 you'll reach for the grapes
 and the wire is there
 it's always only the "grapes"
 but be sure
 you'll not be worthy of such a punishment
 it's not that nice
 [it's not]
 will finally have no quotation marks
 there's no comfort in "there's no "you""
 as there's neither you
 nor hell
 []

Translated by the author

THE DONOR

In a small bookstore
 under the roof of a shopping mall,
 looking for a gift,
 I resorted to the silly habit
 of tearing off the cuticles
 around my fingernails with my teeth.
 When I took down an anthology
 of Hungarian poetry from the shelf
 my right thumb started bleeding.
 I didn't expect such a heavy flow:
 over the photo of Sandor Weöres
 a rich red mark was left.
 Startled, I put the book back
 and quickly took down another. *A Hawk's
 Winter Cry*
 by Mikhail Lotman. On a volume by Joseph
 Brodsky
 I left a grateful plump stain.
 I had some books at home too:
 Bourdieu, Geertz, Huizinga.
 I wanted to leave a souvenir on each of them.
 Black, white and red. Red, white and black.
 Like the flags of some Asian countries.
 Then I thought, why not mark the romances,
 crime stories, fantasy fiction, too? I had
 plenty of blood to give and didn't feel stingy.
 All those intense faces with blood on them.
 At one point the saleswoman seemed to
 mumble.
 I remembered I still had to buy a gift,
 and I left without asking for any recompense
 for my blood.
 This is the bit of blood I've shed for culture.
 Perhaps I would have shed more, though, if
 I had been asked.

Translated by Richard Berengarten and the author

Photo by Monika Požerskaitė

GIEDRĖ KAZLAUSKAITĖ (1980, Kėdainiai) 2004-ben fejezte be tanulmányait litván nyelv és irodalom szakon a Vilniusi Egyetemen, és 2007-ben szerezte meg mesterfokozatát. Dolgozott könyvesboltban, ifjúsági magazinoknál, újságoknál, a Nemzeti Televíziónál és Rádiónál (LRT). Számos recenziót és esszét publikált a kulturális lapokban. Versei különböző almanachokban és gyűjteményekben jelentek meg. 2010 óta szerkesztőként dolgozik a *Šiaurės Atėnai* című kulturális hetilap szerkesztőségében. 2011 óta a Litván Írószövetség tagja. Legutóbbi verseskönyvei a vilniusi Lietuvos rašytojų sąjungos leidykla kiadónál jelentek meg. *Meninos*, 2014, *Singerstrraum*, 2016, *Gintaro kambarys*, 2018.

GIEDRĖ KAZLAUSKAITĖ (1980, Kėdainiai) finished her studies in 2004 of Lithuanian language and literature at Vilnius University and in 2007 she got her Master's degree. She worked in a bookstore and at magazines for youth, also in some newspapers, National Television and Radio (LRT). She has published a lot of reviews and essays in cultural press. Her poems were published in various almanacks and collections. She is an editor at editorial office of *Šiaurės Atėnai* since 2010. A member of Lithuanian Writers' Union since 2011. Latest books of poems at Lietuvos rašytojų sąjungos leidykla publisher: *Meninos*, 2014, *Singerstrraum*, 2016, *Gintaro kambarys*, 2018.

BĒGIOJIMAS PARKE

Sraigēs ant tako: kai kurias sutraiškē mašinos ir dviračiai.
 Vis negaliu prabėgti ramiai, atplėšiu jas nuo asfalto
 nustumiū kita kryptimi, kišuosi į karmos reikalus. Iš tikrųjų bijau juk
 kad nepralengtų manęs. Šilkinė mamos suknelė: ruda, su baltais žirniukais
 į kurią įsikniaubdavau dar nepradėjęs gyventi.
 Žirniukus skaičiavau, bet nepabaigiau.
 Tarsi ievų žiedlapiai žemėje: jie.

Ir atrodo, kad patyriau visus jausmus, nebetrokštu
 plojimų nei medaljono su garbana, riterių meilės
 atskirties nuo visų ir auksinio
 kalbančios papūgos narvelio, kuriame galėčiau čiulbėti;
 glostymo (ir prieš plauką), batų Achilo kulnais.
 Užuoat žirniukus suskaičiavus, raides sau dėlioju
 lėtai, senoviniam telefone, ir tai padeda užmušt beprasmybę.

Nebetrokštu patirti daugybės dalykų, kurių taip ilgėjaus –
 jūros man nebereikia, šalių svetimų, namų
 muzikos kažgi kokios – jos iš viso gali nebūti.
 Nebetrokštu išmokti kalbų, susipažinti
 su įdomiais žmonėmis, gyventi prašmatnų heteros
 arba kilnų asketės gyvenimą.
 Man nebereikia vaikų, vis tolstu nuo jų ir artėju
 link bergždžios interneto vienatvės.

Nebeperku knygų, apie kurias taip svajoju; gardumynų, kurių neįpirkdavau.
 Kraujas iš nosies nebeteka niekad nuo fleitų pūtimo.
 Visos didžiosios aistros jau pragyventos, ir nieko didingo
 po saule jau nebebus: žinoti arba suprasti
 irgi atrodo gviešimasis į nuosavybę.
 Nebetrokštu mylėti Dievą visa širdimi, neabejoju jo buvimu, nesilaikau
 jo įsakymų: nesiekiu naujų žvaigždučių savo milinės antpečiuose,
 nelaukiu, kad drąsiai atjotų pavasaris.
 Šokdama į upę nuo tilto, kurį nuolat sapnuoju
 dėl simbolinės savo gimties, nirimo į vaisiaus vandenį,
 grįžimo į iščias ir krikšto kartojimo –
 trokštu tik jausti: esu gyva,
 ir vanduo mano sielą aplieja.

*

Dar nebuvo skaičius Lacano
 o jau žinojau, kad moters nėra.
 Vyrų buvo apreiškę.

FUTÁS A PARKBAN

Csigák az úton: néhányat szétzúztak az autók és a biciklik.
 Nem tudok elfutni mellettük, letépem őket az aszfaltról
 odébb lököm, beavatkozom karmikus dolgaikba. Igazából félek,
 hogy leelőznek. A mama selyemruhája: barna, kis fehér pöttyökkel,
 amibe elrejtettem az arcomat, mielőtt megszülettem.
 Számoltam a pöttyöket, de nem fejeztem be.
 Mint vadmeggy-szirmok, a talajon hevernek: ők.

És úgy tűnik, megtapasztaltam az összes érzést, nem vágyom már
 tapsra, se medálra hajfürttel, lovagi szerelemre,
 elkülönülésre, se egy beszélő papagájnak való
 aranykalitkára, amiben csicsereghetnék;
 simogatásra (szőrrel szemben), cipőre Achilles-sarokkal.
 A pöttyök összeszámolása helyett a betűket rakosgatom
 lassan, egy régmódi telefonon, ez segít eltörölni az értelem hiányát.

Sok dolgot, amire úgy vágytam, nem kívánok már –
 nem kell a tenger, idegen országok, az otthon,
 ki tudja, milyen zene – megvagyok nélkülük is.
 Nem vágyom rá, hogy nyelveket tanuljak, érdekes emberekkel
 ismerkedjem, éljem egy hetéra fényűző
 vagy egy aszkéta fennkölt életét.
 Nem kellene már gyerekek, egyre távolibbnak tűnnek, közelinek csak
 a céltalan netes magány.

Nem veszek már könyveket, melyekről álmodoztam; finomságokat, melyekre nem
 volt elég pénzem. Nem vérzik már az orrom a fuvolafújástól.
 Az összes nagy szenvedélyt megéltem már, és semmi nagyszerű
 nem lesz már a nap alatt: a tudás vagy a megértés is
 a privátszféra megsértésének tűnik.
 Nem vágyom már rá, hogy teljes szívből szeressem Istent, nem kételkedem
 a létezésében, nem tartom be a parancsolatait: nem törekszem új csillagokra
 a zubbonyom váll-lapján,
 nem várom, hogy bátran belovagoljon a tavasz.
 A hídról a folyóba ugorva, amiről folyton álmodom, szimbolikus születésem,
 a magzatvízbe merülés, a méhbe való visszatérés és a keresztség ismétlése
 miatt - csak arra vágyom, hogy érezzem: élek,
 és a víz átmossa a lelkemet.

*

Még nem olvastam Lacant,
 de már tudtam, hogy nincsen nő.
 A férfiak nyilvánvalóvá tették.

Troleibusuose bijodavau greta jų atsisėsti
arijų žvilgsniais, pasitikinčių savimi, išsiskėtusių
per pusantrą krėslo.

O aš gerai atsimenu, ką man kalbėjo Wislawa, turėjusi tapti
balerina, bet troškusi būti dailininke; keistomis kalbomis mes kalbėjomės
su Piterio akcentu, jį jai įsūdijo
išdžiūvusios choreografės, kurių taip neapkenčiau;
mokytojos žilomis galvomis, juodais kaspinais
pasiramsčiuodamos lazdomis jos ateidavo
į valgyklą pasverti varškės, kad Wislawa
kai išvėmė kartoninę Napoleono dėžutę
liautųsi piešusi porcijas.
Ak, kaip siaubingai ji išdavė visa tai, ką tadaisė kalbėjo! Vien tam, kad galėtų
viena šlaunimi prisiglausti
tos pusės krėslo troleibuse.

O aš atsimenu, ką man kalbėjo
kita Wislawa, parašiusi
apie Heraklito upę, kur žuvis ketvirčiuoja žuvį
jau daug vėliau, ta pačia kalba, beveik pamiršta
išnyrančia iš vaikystės lyg mitas
apie mūsų tebeišvemiama egzistavimą:
ji nemelavo, kad mėgsta sentimentalius atvirukus, paaukuotus blizgučiais;
saldžias it deserto varškė porcelianines skulptūreles, kryželiu siuvinėtas gulbes.
Jų nuolat ieškojo kičo parduotuvėlėse.
Svėrė lyg porcijas.
Ir kiek daug jų galėjo pirkti po Nobelio!
O jos žodžiai buvo laivai, kuriais paslapčia
išplukdydavau visą Iliados vyrįją
išplukdžiau nesušokamus savo instinktus,
užmūrijau garsą.

Prie upės pavasarį
taip paukščiai šaukia vieni kitus.

FRANKFURTO ORO UOSTAS

čia nėra tautybių

tik susiruošusieji virš debesų, apimti
baimės, drebėjimo, vidurių sukimo
ir kitko, kas yra anapus
rasių, odos atspalvių

neskubantys it metaforoje apie gyvenimą kaip kelionę,
kai jau suvoki, kad nenori, jog ji kada nors pasibaigtų

A trolikon féltem melléjük ülni,
magabiztos árjatekintetek,
másfél ülésen szétterpesztett lábak.

Jól emlékszem, mit mondott nekem Wisława, akit
balerinának szántak, pedig festő szeretett volna lenni; furcsa nyelveken beszélgettünk
pétervári akcentussal, amit az aszott koreográfusok
verték belé, akiket úgy utáltam;
tanárnők ősz fejekkel, fekete szalagokkal,
botra támaszkodva érkeztek
az ebédlőbe lemérni a túrót, Wisława pedig,
miután lehányta a Napóleon-torta dobozát,
nem rajzolt többé ételadagokat.
Milyen szörnyen elárulta mindazt, amiről korábban beszélt! Csak azért, hogy
fél combjával odasimulhasson
a trolin az ülés másik feléhez.

És emlékszem, mit mondott nekem
a másik Wisława, aki
Hérakleitosz folyójáról írt, ahol a halak negyedelik a halat,
már sokkal később ugyanazon a majdnem elfeledett nyelven,
amely úgy emelkedik ki a gyerekkorból, mint egy mítosz
az újra és újra kihányt létezésünkről:
nem hazudott arról, hogy szereti a szentimentális képeslapokat, aranyozott díszítéssel;
a krémtúró édességű porcelánszobrocskákat, a keresztöltéssel hímezett hattyúkat.
Mindig csak ezeket kereste a giccsboltokban.
Mérte, mint az ételadagokat.
És mennyit vásárolhatott belőlük a Nobel-díj után!
A szavai meg hajók voltak, melyekkel titokban
elúszttam az Iliász egész férfiseregét,
elúszttam eltáncolhatatlan ösztöneimet,
befalaztam a hangot.

A folyó mellett tavasszal
így hívják egymást a madarak.

FRANKFURTI REPTÉR

itt nincsenek nemzetiségek

csak a felhők fölé készülők emberek, akiket elfogott
a félelem, remegés, hascsikarás
és más, ami odaát van
rasszokon, bőrszíneken túl

senki sem siet itt, mint a metaforában, ahol az élet egy utazás,
és felfogod, nem akarod, hogy egyszer véget érjen

ieškau vokiško mezgimo žurnalo, tokių retkarčiais atveža
ir pas mus, tačiau ši tauta seniai jau nebemezga;
vietoj jo derėtų nusipirkt bent jau komiksų
apie antulį Donaldą; kartotis šią gražią kalbą,
nenusaldintą pašto ženklų klįjais

visi tie patys pasaulio žurnalai,
apie kuriuos žinau iš literatūros;
negražios barbės, duty free kvepalai

skelbimai per garsiakalbį apie pasimetusius vaikus,
dailios kostumuotos moterys, sarių voratinkliai -
simbolinis rojus, kuriame daugeliui
atsigamina Babelio patirtys

laineryje nejučia glausdamiesi alkūnėmis
vieni kitų tarsį broliai

SINGER SERENADE

Pernai per Kalėdas gavau
Singer Serenade, - pasigyrė
pažįstama kompozitorė.

Ėmiau vaizduotis, kaip ji
rašo ja serenadą – kadaise, būdama paauglė,
man aiškino valgykloje, kad visi
aliuminių šaukštų skimbčiojimai,
žingsniai, lėkščių tarškėjimas,
pokalbių nuotrupos ir kiti garsai
yra muzika.
Kas čia darosi, kodėl taip
atėjo į madą šitas hobi
nervams raminti.
Ant aukšto radau lėlių rūbų,
siūtų veikiausiai senovine siuвамaja
pagal lėliškas iškarpas.

Ir dvi žaislines mašinas:
mama tokią turėjo, raudoną,
sunkiai metalinę, su tuo romantišku
rankinio sukimo ratu,
ir aš, jau naujesnio modelio,
su elektriniu pedalu, atvežtą iš VDR.

keresem a német kézimunka-magazint, néha hoznak ilyeneket
 hozzánk is, de ez a nép már régen nem köt;
 helyettük legalább képregényeket kellene venni
 Donald kacsaról; ismételni ezt a szép nyelvet,
 amit nem édesített meg a bélyegek ragasztója

a világ összes magazinja, melyeket
 az irodalomból ismerek, csak ugyanaz;
 csúnya barbik, duty free parfümök

a hangszórókban közlemények elveszett gyerekekről,
 csinos kosztümös nők, szárik pókhálója –
 szimbolikus éden, amelyben sokak számára
 megismétlődik a bábeli tapasztalat

a repülőben könyökünkkel véletlenül
 egymáshoz érünk, mint a testvérek

SINGER SERENADE

Tavaly karácsonyra kaptam
 egy *Singer Serenade*-ot – dicsekedett
 egy ismerős zeneszerző.

Elképzeltem, hogyan
 ír varrógéppel szerenádót – régen, kamaszkoromban
 az ebédlőben magyarázták nekem, hogy az
 alumíniumkanalak zörgése,
 a lépések, a tányércsörgés,
 a beszélgetések foszlányai és más hangok –
 mindez zene.

Mi történik itt, miért
 jött így divatba ez a hobbi
 az idegek nyugtatására.
 Az emeleten babaruhákat találtam,
 amelyeket valószínűleg régimódi varrógéppel varrtak
 kivágott minták alapján.

És két játékautót:
 anyukámnak ilyen volt, piros,
 nehéz fémből, azzal a romantikus
 kézi hajtású pedállal,
 nekem újabb modell
 elektromos pedállal, az NDK-ból hozták.

Brangus žaisliukas serenadoms rašyti;
įsivaizduodavau, kaip naktimis
klapsi ant aukšto ragana senovine siuвамaja,
siuva maišus vaikams grobti.

Pėdelės traukinys tik važiuoja -
vietoje samdinių psichologų
investavau į siuavimo mašiną.

Meilė yra sterilus būdas
ką nors nužudyti; serenados iš šaukštų
liūdnam kasdien tą patvirtina.

POKALBIS SU VILNIAUS GAONU

Kiekvieną dieną galvoju, ką dėsiu į laikraštį
kai įvyks technologinė krizė ir tinklai sprogs vienas nuo kito;
kai jaunimas, kaip visad, nemokės rašyti,
kai poezija tariamai išnyks,
kai gimtoji kalba, pedagogų siaubui, asimiliuosius su anglų ar kinų;
kai nebeliks piešiančiųjų ranka (nes galbūt neliks ir rankų),
kai niekas nebeskaitys popierinių knygų nei laikraščių -
gąsdina, nebeaugs medžiai.

Tu, Vilniaus Gaone, sakei,
dėl kiekvieno tuščio žodžio
teks kentėti nuo pasaulio pradžios iki galo.
Taip ir įvyko, kiekvieną dieną jie panages bado
Taip ir įvyko, kiekvieną dieną jie panages bado
įkaitintom adatom; Mėsinų gatvėje,
kuri aimanuoja žydų vaikų balsais,
ten, kur dabar mūsų redakcija, kadaise
veikiausiai švytravo gerai išgaląsti peiliai.

Jie tebesmogia žodžiais. Šiaurės Atėnais
(taip vadinasi laikraštis) pravardžiuojamas mūsų miestas,
kuriame tapatybėmis lyg skydais
daužome vieni kitus, užuot parodę
kas anapus jos – tapatybės.

Kiekvieną dieną galvoju, ką dėsiu į laikraštį
po Akropolio (o gal Arkikatedros?) emblema;
ar gatvės vis dar suskirstytos ir atidalintos,
ar kas nors įstengtų manyje, svetimkūnėje,
sunaikinti getą? Ne, jeigu jau grumiamės Agoros
ir geto stovyklose, ne taip paprasta bus
Šiaurės Atėnams prieš Šiaurės Jeruzalę.

Drága játékszer szerenádok írására;
elképzeltem, hogyan kopog éjszakánként
az emeleten egy boszorkány a régi varrógéppel,
gyerekek elrablásához varrva zsákokat.

A nyomótalp vonata csak megy -
pszichológusok helyett
egy varrógépbe fektettem be.

A szeretet steril módja annak,
hogy valakit megöljünk; a kanálszerenádok
szomorúan igazolják ezt minden nap.

BESZÉLGETÉS VILNIUS GÁÓNJÁVAL

Mindennap azon gondolkozom, mit teszek az újságba,
amikor eljön a technológiai válság, és a hálózatok szétszakadnak;
amikor az ifjúság, mint mindig, nem fog tudni írni,
amikor a költészet állítólag kihal,
amikor az anyanyelv, a pedagógusok rémületére, az angolhoz vagy a kínaihoz
asszimilálódik;
amikor már senki nem tud kézzel rajzolni (talán már kezek sem maradnak),
amikor már senki nem fog könyvet és újságot papíron olvasni -
azzal ijesztgetnek, hogy nem fognak fák nőni.

Te, Vilnius Gáónja, azt mondtad,
hogy minden egyes hiábavaló szóért
a világ kezdetétől az idők végezetéig szenvednünk kell.
Így is történt, mindennap felhevített tüffel bökődnek
a körmeink alatt; a Hentes utcában,
amely zsidó gyerekek jajongásától hangos,
és ahol most a szerkesztőségünk van, egykor
jól megfent kések villogtak.

Még mindig szavaikkal sújtanak bennünket. Észak Athénjának
(így hívják az újságunkat) csúfolják a városunkat,
ahol az identitás pajzsaival
püföljük egymást, ahelyett, hogy megmutatnánk,
mi is van odaát, az identitáson túl.

Mindennap azon gondolkozom, mit teszek az újságba
az Akropolisz (vagy talán a Székesegyház?) emblémája alá;
az utcák még mindig fel vannak-e osztva, és el vannak-e választva,
meg tudná-e valaki semmisíteni bennem, az idegen testben,
a gettót? Nem, ha már az Agóra
vagy a gettó táborajban is birkózunk, nem olyan egyszerű
Észak Athénjának Észak Jeruzsálemével szemben.

Tu, Vilniaus Gaone, sakei, aistras reikia
ne užgniaužti, o sukilninti.
Tačiau ką daryti, jei nebeaug medžiai?
Jeigu poezija išnyks?..
Kai jaunimas vis dar nemokės rašyti,
o mitų kalba asimiliuosis su Kabala?

Kai akmenys rankomis bus išlupti
iš gatvės grindinio ir sumėtyti
į Babilono upę.

Atsakyk man, besizęgnojančiai ties miesto vartais,
kuriuos tavieji vadino gėdos stulpais.

Te, Vilnius Gáónja, azt mondtad, a szenvedélyeket
nem elnyomni, hanem megnemesíteni kell.
De mit tegyünk, ha a fák nem nőnek többé?
Ha a költészet kihal?
Amikor az ifjúság még mindig nem fog tudni írni,
a mítoszok nyelve pedig a Kabbalához asszimilálódik?

Amikor a köveket kézzel szedik ki
az utca burkolatából, és beleszórják
Babilon folyójába.

Felelj nekem, aki keresztet vetek a város kapuinál,
melyeket a tieid szégyenoszlopoknak hívtak.

Litvánból fordította Tölgyesi Beatrix

RUNNING IN THE PARK

Snails on the road: some smashed by cars and bicycles.
Still can't run by them indifferently, I tear them off from the asphalt,
push them aside, interfere with their karma. I'm really afraid of them bypassing
me. Mom's silk dress: brown, with polka dots
I used to hold on to it before I was born.
I used to count the dots, but did not finish counting.
Like acacia petals they are in the ground: they.
It seems, I've experienced all kinds of feelings, I no longer desire
people applauding, a locket with a lock of hair, a knight to fall in love with me and
a gold
cage for a talking parrot, in which I could sing;
Stroking (including against fur), shoes with Achilles' heels.
Instead of counting polka dots, I am dialing letters slowly
in an old fashioned phone dial, and it helps to annihilate
senselessness.

I no longer desire many things, that I used to long for so much –
I no longer need the sea, foreign countries, a home,
some type of music- I can do without it altogether.
I no longer want to learn languages, to meet
Interesting people, live like a fancy hetaera or a noble ascetic.
I no longer need children, feel more distant from them and closer
to the meaningless Internet isolation.
I no longer buy those books, that I was dreaming about; delicacies that I could not
afford to buy.

I no longer get nosebleeds from playing the flute.
 Great passions are all in the past, nothing grandiose under the sun
 will take place: knowing and understanding also seems like a breach of privacy.
 I no longer desire to love God with an open heart, I don't doubt His existence, I don't
 observe His commandments: don't look for new stars on the shoulder-straps of my
 greatcoat,
 don't wait for the boldly arriving spring.
 When I jump in the river from the bridge, that I often see in my dreams
 looking for my symbolic rebirth, diving back into the amniotic fluid surrounding
 the embryo, going back into the womb and getting baptized again –
 I desire only to feel: I am alive
 and water is washing over my soul.

Translated by Anna Halberstadt

FRANKFURT AIRPORT

here are no nationalities here

only people prepared to rise above clouds, full
 of fear, shaking, insides turned out,
 and everything else on the other side
 of race or the color of skin

no one hurries here – a metaphor for life's journey
 when you understand that you don't want it to end

i am searching for a German knitting journal,
 one that might not have at home; but this nation has given up
 knitting a long time ago; i should buy a comic book instead
 about Donald Duck, repeating this gorgeous language
 unsweetened by postage stamp glue

all the world's journals that i know
 from literature are the same; here then, are
 ugly barbies, duty free perfumes,

announcements over loudspeakers about lost children,
 elegantly costumed women, sari spider webs –
 a symbolic paradise which, for so many,
 rebuilds the tower of Babel

we touch elbows unawares in the airliner,
 one to the other, as if brothers

Translated by Rimas Užgiris

SINGER SERENADE

Last Christmas, I got
a *Singer Serenade* – bragged
my composer friend.

I began to imagine how
it writes her a serenade – once,
in the high school cafeteria I was told
that all the clinking of aluminum forks,
the footsteps, the clatter of dishware,
the fragments of conversation and other sounds,
are music.

What is going on these days
that this hobby is so trendy
for relieving stress?
In the loft I found doll's clothing,
sewn with an old-fashioned sewing machine
according to cut-out patterns.

And two toy machines:
mama had the red, heavy metal one
with that romantic hand-turned
wheel, and I had a newer model,
an electric motor, driven
all the way from the GDR.

An expensive toy for writing serenades;
I used to imagine how, at night, a witch
would clatter in the loft on her old-fashioned
sewing machine, stitching bags for kidnapping kids.

This train runs on and on on pedals –
instead of hiring psychologists,
I invested in a sewing machine.

Love is a sterile way
to kill someone; spoon serenades
prove it every day.

Translated by Rimas Užgiris

CONVERSATION WITH THE GAON OF VILNIUS

Everyday, I think about what to put in the paper
 when the technology crisis hits, and the webs tear apart,
 when the young, as always, don't learn how to write,
 when poetry, as they say, goes extinct,
 when my language, to the horror of teachers, assimilates with English and Chinese,
 when no one is left who can draw by hand (when maybe no hands are left),
 when no one reads books or newspapers on paper anymore –
 I am scared that trees won't grow.

You, Gaon of Vilnius, have said
 that for every empty word
 we will have to suffer from the beginning of the world to its end.
 And so it has happened. Everyday, they stick hot needles
 under our nails; on Butcher's street,
 where the voices of Jewish children grieve,
 where we now have our editorial offices, where
 once there shone the glint of well-honed knives
 ou, Gaon of Vilnius, have said
 that for every empty word
 we will have to suffer from the beginning of the world to its end.
 And so it has happened. Everyday, they stick hot needles
 under our nails; on Butcher's street,
 where the voices of Jewish children grieve,
 where we now have our editorial offices, where
 once there shone the glint of well-honed knives.

They stab us with their words. Northern Athens
 (our newspaper's name) is the nickname of this city
 where we strike each other with the shields
 of identity, instead of revealing
 what is on the other side – our identities.

Everyday, I think about what to put in the paper
 after the Acropolis (or Cathedral?) emblem;
 are the streets still divided and apportioned,
 could someone inside of me, some foreign body,
 bring about the destruction of the ghetto? No, if we wrestle
 in the Agora, or in the ghetto camps, it won't be so easy
 to decide between Northern Athens and Northern Jerusalem.

You, Gaon of Vilnius, have said that passions
 should not be repressed, but ennobled.
 But what to do if the trees don't grow,
 if poetry goes extinct,
 or when the young learn how to write
 and mythic language assimilates with the Cabala?

Answer me – a person who crosses herself by the city gate
 that your people called a pillory.

Translated by Rimās Užgiris

Photo by Kris Moor

KALJU KRUUSA (1973, Tallinn) észt író, műfordító, szerkesztő. Hét verseskötete jelent meg. 2017-ben látott napvilágot válogatott verseinek gyűjteménye: *Ühe inimese elu (pooleli) (Egy ember élete [félíg])*. Fordított észtre drámát, prózát és verset kínaiból, angolból, finnől, franciából, olaszból, japánból és koreaiból. Munkássága számos elismerésben részesült: megkapta többek között a Betti Alver-díjat, 2008-ban a Gustav Suits költészeti díjat, 2009-ben a Tallinni Egyetem irodalmi díját fordításaiért, az Észt Kulturális Alap 2011. évi költészeti díját. 2019-ben három évre az észt állami forrásból fizetett írók közé választották.

KALJU KRUUSA (1973, Tallinn) is an Estonian writer, translator and editor who has so far published seven poetry collections. The year 2017 saw the release of his selected poetry *The Life of a Man (Halfway Through) (Ühe inimese elu [pooleli])*. He has translated plays, prose and poetry from Chinese, English, Finnish, French, Italian, Japanese and Korean into Estonian. He has been awarded several acknowledgements: among others the Betti Alver Prize (1999), the Gustav Suits Poetry Prize (2008), the Tallinn University Literary Award for translations (2009), the Annual Award of the Cultural Endowment of Estonia for Poetry (2011). He has been selected as a recipient of the Estonian writer's salary for three years since the beginning of 2019.

KALAMEHE NAHAS

varavalges
 jyuab kalamehe üdi koju
 käib vaikselt vetsus
 peseb ja paneb ennast
 luusse

paneb selgroo selga
 tirib sissekantud sääreluud jalga
 pistab paraja päälüü pähe
 seejärel veab
 enesele ülle

päevinäinud liha
 ja kergelt kortsus naha
 ajab peegli ees
 ette korraliku habeme
 vuntsid ja juuksed

ja vajub magama
 unes saab tast kalamees
 kes ärkab üles
 sikutab säärikud jalga
 ja läheb kalale

EGAMA ÄKKI ENNAST PETA

olen hakanud kahtlustama
 naine ei aima nagu midagi
 aga tavaliselt kahtlustabki ta alati
 kuna midagi ei ole

ma olen hästi salajas
 hoidma hakanud armukest
 nii salaja et isegi
 mu salaarmukene
 midagi aimatagi ei pruugi

mul on salaarmuke
 nii salajane et ma isegi
 olen viimase ajal vaevu
 seda kahtlustama hakanud
 seni osavasti ennast petta suutnud

HALÁSZBŐRBEN

pirkadatkor
 hazatér a halász veleje
 vécére megy halkan
 megmosdik és belebújik
 a csontjába

hátgerincet híz
 és bejártatott sípcsontot
 fejébe méretes koponyát
 azután magára
 vesz még

viseltes húst
 és enyhén gyúrött bőrt
 a tükör előtt föltesz
 egy tisztos szakállt
 bajuszt és hajzatot

majd álomba merül
 álmában halász lesz belőle
 aki fölbred
 csizrát híz
 és halászni indul

CSAK NEM MEGCSALOM MAGAM

kezdtém gyanakodni
 a feleségem mintha mit sem sejtene
 pedig általában gyanakodni szokott
 ha nincs is mire

nagy titokban
 szeretőt kezdtem tartani
 annyira titokban hogy még
 a titkos szeretőm
 se sejtse semmit se

titkos szeretőm van
 annyira titkos hogy még én is
 csak nemrég kezdtem
 nagy nehezen gyanakodni
 eddig ügyesen csaltam meg magam

RAAMAT

raamat on kirjanduse
seedimatu osa
paber papp kartong
kalingur niit trükivärv
toode kaubaartikkel
trükis teavik bibliokirje
rahvusvaheline raamatu standardnumber

raamat on söömata jäetav osa
va kirjandusest
mida lugeja käte vahel
oleva raamatu kaante vahel
olevate ridade vahelt
ahmib ammutab
edasi nämmutab mäletseb

raamat on kirjanduse kivi
süda ja seemned
kirjanduse juurikas varred koored
karvad nahk ja kondid
kirjanduse sisikond
kirjanduse pea
ja saba

PÄÄRÄTIK

vanaemal oli alati rätik pääs
nii külмага kui palavaga
nii väljas kui toas
nii argi- kui pidupäeval

ma ütlesin vanaemale
et miks sa kogu aeg rätikuga oled
ole natukene aega rätikutta ka
siis on huvitav

vanaema hakkas vastu ajama
et ikka ei saa
tal olla juuksed sassis
parem ikka kui rätik on pääs

siis ühel päeval aga nägin
kui vanaema saunast tuli
ja kammis ennast lauapeegli ees
rätikutta

KÖNYV

a könyv az irodalom
emészthetetlen része
papír karton papundecli
vászon cérna nyomdafesték
termék árucikk
nyomtatvány kiadvány bibliográfiai tétel
nemzetközi szabványos könyvazonosító szám

a könyv a meghagyandó rész
abból a francos irodalomból
amit az olvasó a keze közt
lévő könyv borítójában
lévő sorok közül
behabzsol kimerít
elcsámcsog felkérődz

a könyv az irodalom közepe
szíve és magja
az irodalom gyökere szára héja
szőre bőre és csontja
az irodalom belsősége
az irodalom feje
és farka is

FEJKENDŐ

nagymamának mindig kendő volt a fején
hidegben is hőségben is
kint is bent is
hétköznap is ünnepnap is

mondtam nagymamának
mit vagy mindig kendőben
légy egy kicsit kendő nélkül is
úgy érdekesebb

nagymama egyből lehurrogott
hogy azt úgy nem lehet
hogy kócos a haja
jobb ha a fején a kendő

de aztán egy nap láttam
hogy a szaunából jön nagymama
és fésülködik az asztali tükör előtt
kendő nélkül

ma ütlesin vanaemale
et kui sa juuksed kammitud saad
siis sa saad ju natukene aega
ilma rätikutta ka edasi olla

vanaema hakkas aga jälle
vastu ajama et peab ikka rätiku
tagasi pähe panema
muidu lähevad juuksed sassi

otsustasime tee kannusse ette valmis teha
et ujumast tulles mynus juua oleks
ja sina juba läksidki mereääreje
mina jäin kööki teed viimistlema
segasin parajasti mingi aluminusikaga
kannus teepuru
saamaks kogu maitsspektrit kätte
ja nägin köögiaknast sind
kellaühksases küljest langevas
sooja kollase päikese küljest murdudes
su küljele murduvas läänevalguses vette
minemas
kivide vahelt veidi kohmakalt ukerdamas
jään sind köögiaknast vaatama
nii et sina ei teadnud
kui sa mitte tagumikuga mu vaatamist ei
taju
mu pilku soojana joomena
olid seljaga mu poole
vesi oli selgepoolne
mis seal ikka seletada
vees kumendas vetikasalke ja kumeri
kive
püüdsin kaasa ja ette kogeda kas meri on
sooj vai jahe
loodetuule järgi otsustades soojapoolne
hiljildase tunni järgi juba jaheldane
ainsaks kaemuslikuks viisiks jäi su keha-
oleku järgi koetamine
sa läksid aeglaselt aina süvemale
tundsini tulist valu
oma näppudes
see lusika pillas mu käest

mondam nagymamának
hogy ha megfésülködtél
lehetnél egy kicsit még
kendő nélkül

de nagymama már megint
lehurrogott hogy mégiscsak
vissza kell venni azt a kendőt
különben összekócolódik a haja

úgy döntöttünk megcsináljuk előre
kannában a teát
hogy úszásból jövet pont jó legyen
és te már mentél is a tengerpartra
én a konyhában maradtam cizellálni a teát
épp teafüvet kevertem a kannában
alumíniumkanállal
hogy elérjem a teljes ízspektrumot
és láttalak a konyhaablakból
az oldalról beeső kilencórai
melegsárga nap szélén megtörő
rád törő nyugati fényben ahogy mész be a vízbe
a kövek közt kicsit sután botorkálsz
csak álltam a konyhaablakban és néztelek
úgy hogy te nem is tudtad
hacsak nem érzed a fenekeden nézésemet
melegnek pillantásomat sugárnak
háttal voltál nekem
a víz egész tiszta volt
mit kell itt tisztázni
a vízben moszattincsek derengtek és
domború kövek
próbáltam együtt és előre megérezni
hogy a tenger meleg-e vagy hűs
az északnyugati szélből ítélve inkább
melegforma
a kései óra alapján inkább hűvöskés
az egyetlen észlelésalapú módszer
a testhelyzeted követéséből következtetés
maradt
lassan egyre mélyebbre mentél
égő fájdalmat éreztem
az ujjaimban
kiverte kezemből a kanalat

INGVERITEE

uni läinud
veidi umbne on
selline eluterve suhtumine et elu peab edasi
minema
röövibki mult eluisu
et isegi selline haige elu peabki igal juhul
edasi minema vä?
parem oleks paljud asjad nullindatesse maha
jätta
asjatud tööd ja toimetamised
tuleb välja et peaaegu kogu senine elu
kapselduks enesesse ja
koliks tühjale planeedile
taanduks musta auku

ah eluisu läinud mingi unigi
mis seal's ikka
hiilin voodist välja
pool seitse hommikul
see ju päris okeil ajal tegelt
teen akna lahti
väljas vihma sajab
toas restil ripub pesu
ryske olemine on
järjekordne jahe Eestimaa suvi
sulen enese järelt tasakesi magamistoa ukse

lähen keedan vee
teen soojenduseks ühe lahustuva ingveritee
torm veekannus täidab korraks
marulise mürinaga kogu maja
siis mürin kaugeneb
ilmselt olnusse
otsekui olematuks
puistan pudi tassisse
valan vee peale
ja jään seda lusikaga keerutades segama

mind tervitab vaikne helisev hääl
see sunnib lusikat
edasi ringi ajama
aeglaselt ringi ja ringi
lusikat ringi ja ringi
ringi ja ringi
pikapeale eristuvad lusika ja tassipyhja kahinast
ühed otsekui lahustuva ingveri ülemhelid
ja mu eelmisel päeval ikkagi kohendamatta
jäänud
lõssis meelesse voolab
palveveski osutuva teetassi pisikest rahu
suvise pööripäeva varahommikul

GYÖMBÉRTEA

kiment az álom a szememből
kicsit fülledt a levegő
az efféle életteli hozzáállás hogy az életnek
mennie kell tovább
ez veszi el az életkedvemem
hogy még egy ilyen hülye életnek is minden-
képpen tovább is kell mennie vagy mi?
jobb lenne sok mindent a kétezres években
hagyni
sok fölösleges munkát és ténykedést
úgy tűnik csaknem egész eddigi életem
bezárkózni önmagamba és
egy üres bolygóra költözni
meghúzni magam egy fekete lyukban

ah az életkedvemnek annyi menjen az álom is
mit számít
kilopódzom az ágyból
fél hét van reggel
tökre okés időben tulképp
kinyitom az ablakot
esik kinn az eső
benn a mosás a szárítón
nyirkos állapot
a szokásos hűvös észtszázági nyár
halkan behúzom a hálószobaajtót

megyek fölteszem a vizet
bemelegítésnek csinállok egy azonnal oldódó
gyömbérteát
a vihar a teáskannában egyszerre
teledübörgi morajlón a házat
aztán a dübörgés távolodik
nyilván a voltba
mintha csak nemlétezővé
a csészébe szórom a cuccot
fölöntöm vízzel
és kezdem kanállal keverni forgatni

halk csengő hang fogad
ez kényszeríti a kanalat
körülni tovább
lassan körbe és körbe
a kanalat körbe és körbe
körbe és körbe
idővel kiválik a kanál és a csészemély
neszéből
néhány azonnal oldódó gyömbérfelhang
és az előző nap kisimítatlan maradt
horpadt hangulatom előnti
az imamalom-teáscsésze apró nyugalma
a nyári napforduló korareggelén

Észtből fordította Lengyel Tóth Krisztina

IN THE FISHERMAN'S SKIN

at first light
 the fisherman's marrow returns home
 steals into the toilet
 washes itself
 slips into its bones

throws on a backbone
 pulls on well-worn shinbones
 dons its old skull
 then drags its threadbare flesh
 and wrinkled skin

to the mirror
 grows itself
 a good beard
 mustache and hair
 goes to bed

in a dream
 it becomes a fisherman
 who awakens
 pulls on his waders
 to go fishing

I'M NOT FOOLING MYSELF OR AM I

i have begun to suspect that
 my wife appears to suspect nothing
 but she always grows suspicious
 at nothing

i have begun to keep
 a super secret lover
 so discretely that even
 my secret lover does not
 necessarily have a clue

i have a secret lover
 one so secret that even i
 myself have scarcely begun
 to not really suspect it lately
 having deceived myself masterfully

A BOOK

a book the indigestible
 part of literature
 paper cardboard buckram
 leather thread ink
 a product at market

bibliographical record
 international standard book number

a book the inedible
 part of what we call literature
 which readers pig out on
 from between the lines
 between the covers of a book
 in their hands
 they endlessly chew chew over

a book the stone of literature
 the heart and seed
 it is literature's root stalk peel
 hair skin and bone
 literature's bowels
 literature's head
 and tail

HEADSCARF

grandma always wore her headscarf
 whether in cold or heat
 whether outside or indoors
 whether the day was ordinary or holiday

I said to grandma
 why do you always wear a headscarf
 spend a little time without it too
 it will be more interesting

grandma argued
 that she couldn't
 because her hair was messy
 better to have the headscarf on

then one day I saw
 grandma come from the sauna
 and comb her hair in front of the mirror
 without the headscarf
 I said to grandma
 since your hair is combed
 you can spend a little time without the headscarf

again grandma argued
 that she should put the headscarf
 back on, or else
 her hair would tangle

we decided to get the tea ready
 so we could drink it after swimming

and there you went already to the sea
 while I stayed in the kitchen to finish
 I stirred crushed leaves in the pot with an
 aluminum spoon
 to make the flavor whole as could be
 and through the kitchen window I saw you
 stagger between rocks a bit clumsily on
 your way into the water
 in the nine-o'clock western light that fell
 from one side
 fragments of warm yellow sun
 refracted from you
 I stood watching you through the kitchen
 window
 without you knowing it
 unless your ass could sense my interest
 my gaze like a warm current
 you had your back to me
 and the water was mostly clear
 nothing more to declare
 in the water tufts of weed and pebbles
 gleamed
 I tried to walk in your bare feet to guess
 whether the water would be warm or cool
 judging by the northwestern wind it should
 have been warm
 by the late hour it should have been cool
 your body was the forecast, my only hope
 of insight
 you went slowly deeper and deeper
 I felt a burning pain
 in my fingers
 the spoon fell from my hand

GINGER TEA

sleep's gone
 room stale

the sane attitude that life
 must go on
 steals my appetite
 for life

so even this unhealthy life
 must go on no matter what or what?
 better to leave most things
 behind in the oughts

most of my life so far
 some pointless line of work
 better to seal myself shut

move to a deserted planet
 withdraw into a black hole

so my appetite for life gone may sleep go too
 things being as they are

i creep out of bed
 at half past six am
 an okay time actually
 i open a window
 to the rain
 inside there's laundry on a rack
 dank feelings
 chill estonian summer

behind me i pull
 the bedroom door shut
 then boil water
 for instant ginger tea
 a brief kettle-storm fills
 the house with rumble
 which then goes away
 probably into the past
 become nothing i shed
 ginger powder into a cup
 pour water over it
 stir it with a spoon
 a faint ringing voice greets me
 urging me to carry on
 circling the spoon round
 slowly round and round
 the spoon round and round
 round and round
 for a long time from the spoon's rustle against
 the cup bottom
 overtones rise as if from the dissolving ginger

and into my sunken mind that was
 a mess the day before
 flows a little peace from a tea cup
 that turned out to be a praying wheel
 early this morning at the turn of summer

Translated by Brandon Lussier

Photo by Toms Harjo

SZERGEJ TYIMOFEJEV (1970, Riga) orosz családban született. Lettorszáiban él és alkot, de orosz nyelven ír, és lett fordításban is közli a műveit. Eddig nyolc verseskötetet adott ki, ezek közül négyet Lettorszáiban, hármát Oroszországban és egyet Olaszországban. Svédországi, nagybritanniai, hollandiai, ukrainai, szlovéniai, grúziai, horvátországi és más fesztiválokön mutatkozott be költészetével, verseit eddig több mint tizenöt nyelvre fordították le. Az elsők között jelentkezett videóköltészettel a posztszovjet térségben: első művét ebben a műfajban *Nagyzenekari próba* címmel Viktor Vilks rendezővel közösen alkotta 1993–94-ben. Az Orbita művészcsoporthoz aktív tagja; ez a lett költőkből szerveződő közösség a különböző kreatív műfajok – szöveg, zene, videó, fotó, VJ, net stb. – közötti párbeszéd megteremtését tűzte ki célul. Egyénileg és a csoporttal továbbra is azon dolgozik, hogy különféle installációkban, illetve kalóz rádióadók frekvenciáin a művészeti és médiaműfajokat a költészetel elegyítse.

SERGEJ TIMOFEJEV (1970, Riga) was born in a family of Russian origin. He lives and works in Latvia, but writes in Russian and publishes his work in Russian and Latvian translation. Timofejev is the author of eight books of poetry (four published in Latvia, three in Russia and one in Italy). He has appeared at poetry festivals in Sweden, Germany, Great Britain, the Netherlands, Ukraine, Slovenia, Georgia, Croatia and other countries. His poems have been translated into more than 15 languages. Timofejev was a pioneer of video-poetry in the post-Soviet territory – his first work of video-poetry in collaboration with filmmaker Victor Vilx was *Orchestra Rehearsal* (1993–1994). He is one of the active members of Orbita, a creative collective of Latvian poets whose works are dedicated to dialogue between various creative genres (text, music, video, photography, VJ, web, etc.). At present, together with the Orbita collective, he continues to mix poetry with other art-forms and media in installations, pirate poetry radio stations, etc.

СТАРЫЙ МИР

Я видел рождение старого мира,
 Обветшавшие дома возводились
 Целыми улицами, с ржавыми водосточными
 Трубами, обрывающимися за пару метров
 До земли, выкорчеванными рамами в подъездах
 И прочими доминантами упадка. Прокуренные «опели»
 И «фольксвагены» с вмятинами на капотах и
 Потёками ржавчины ввозились в страну караван за
 Караваном. И стариков понаехало со всего
 Света, отовсюду свозили сюда ненужных там
 Стариков, радостно покашливающих в нитяные
 Перчатки на здешних трамвайных остановках.
 И вот заледенела жизнь. Затормозилось всё, медленней
 Стала сочиться вода из кранов, медленней полицейские
 Нагоняли воров, а те медленней доставали пистолеты
 И нажимали на курки, которые разваливались в труху,
 Напоследок испутив огненный цветок выстрела.
 Пуля же летела вперёд не меньше столетия. Да так и замирала
 В воздухе, как таблетка, упавшая в густой прозрачный сироп.
 Или как жёлтая витаминка драже с истёкшим сроком годности,
 Закатившаяся за шкаф и уткнувшаяся в пыль, бумажки и ностальгию.

* * *

Искусство французского кино
 Подразумевает автомобиль, разговор на солнце,
 Сломанную, как печенье, судьбу,
 Встречу мужчины с не его женщиной,
 А потом с женщиной, которая курит натошак.
 Должно быть ещё много моментов,
 От которых таблетка против головной боли
 Может раствориться прямо в воздухе.
 А в финале, когда у всех появляется какой-то шанс,
 Посылают мальчика за вином, а он всё
 Тратит на конфетти.

AZ ÓVILÁG

Én láttam az óvilág születését,
lepattant épületeket húztak fel
utcaszám, elrozsdált ereszcatornáik
véget értek pár méterrel
a föld felett, bejárati kapuik kidőltek;
a szakadtság megannyi jele szerteszt. Leharcolt Opelek
és Volkswagenek behorpadt kasznival és
szétúszó rozsdafoltokkal vonultak az országban –
egyik konvoj a másik után. És öregek is összecsdődültek
az egész világból, mindenhonnan ide gyűjtötték a felesleges
öregeket, akik boldogan köhécseltek bele cérnakesztyűjükbe
az itteni villamosmegállóknban ácsorogva.
És tessék, megdermedt az élet. Belassult minden, a víz
alig csordogált a csapból, a rendörök komótosan
üldözték a tolvajokat, amazok meg lassabban kapták elő pisztolyaikat,
és amint meghúzták a ravaszt, azon nyomban ripityára is törtek,
mihelyt kieresztették a végső lövés tüzes virágát.
A lövedék egy évszázadnál is tovább szállt. Aztán úgy is halt el
a levegőben, akár egy tableta, mely sűrű, átlátszó szörpbe hullott.
Vagy úgy, mint egy sárga vitamindrazsé, melynek lejárt a szavatossága,
és begurult a szekrény mögé, ahol porba, cetlikbe és nosztalgiába temetkezett.

* * *

A francia filmművészet feltétlen kelléke
az autó, a társalgás a napsütésben,
a teasütiként kettétört sors,
egy férfi találkozás a egy asszonnyal, aki nem neki termett,
azután egy másik asszonnyal, aki üres gyomorra gyűjt rá.
Továbbá lennie kell még sok olyan jelenetnek,
melyektől a fejfájáscsillapító
magától feloldódik a levegőben.
Aztán a végkifejletben, amikor már mindenkinek felderülhetne a napja,
elküldenek egy kistűt borért, de ő
elkölti az összes pénzt édességre.

УТРО В СТРАНЕ ИНТРОВЕРТОВ

Негромко лает собака
на проезжающего на велосипеде.
Сдержанно портится погода
и рассыпается сарай.
Ночные птицы слегка критичны
по отношению к чудесам утра.
Солнце не может вспомнить,
до какой точки всходило вчера
и старается взять чуть ниже.
Дети просыпаются раньше всех
и читают свои книжки,
чтобы не будить взрослых.
Вода из крана льётся скромно,
не брызжет и почти сразу исчезает в стоке.
Еле-еле движутся тени ёлок и сосен.
Кто-то намазывает бутерброд тонким слоем
масла.
По радио «Классика» передают интервью
пианиста,
который на всё отвечает «да» или «нет».
Зато играет он очень точно,
с небольшими уверенными паузами.

ЕЁ НЕФТЬ

Из коленных чашечек у неё идёт нефть,
Колени сочатся нефтью.
В хороший день можно набрать
Полулитровую банку,
Если водить её краешком по коже,
Цепляя маслянистые капли.
И что с этим делать?
Врачи только собирают консилиумы,
Хорошо хоть не раструбили журналистам.
Родные уже привыкли к тому,
Что она ходит всё время в чёрных тугих
Лосинах со специальными уплотнениями
На коленях, впитывающими всё новые
капли.
Нефть – это её повседневность,
Она даже отслеживает курс на неё,
Колебания рынка, как чей-то пульс,
Чуть лихорадочный, переменный,
живой,
Непонятный. В последнее время

EGY REGGEL AZ INTROVERTÁLTAK ORSZÁGÁBAN

Egy kutya fojtottan megugat
egy elhaladó kerékpárost.
Mérsékeltlen romlik az időjárás,
és pattan le a fészter.
Az éjszakai madarak némileg kritikusak
a reggel csodáival.
A nap nem emlékszik,
meddig is emelkedett tegnap,
kissé visszább vesz a magasságból.
A gyerekek mindenkinél előbb ébrednek,
olvasgatják a könyvüket,
hogy fel ne keltsék a felnőtteket.
A csapból szolidan csordogál a víz,
nem fröcsköl, és szinte rögtön eltűnik
a lefolyóban.
Alig-alig rezdül az örökzöld fák árnya.
Valaki vékony vajréteget ken a kenyérré.
A Classic Rádióon interjút ad egy zongorista,
aki a kérdésekre csak igennel és nemmel válaszol.
Ellenben roppant pontosan játszik,
apró, magabiztos szünetekkel.

KŐOLAJNŐ

Térde kalácsából olaj fakad,
térdéből gyöngyözik az olaj.
Jobb napokon fél literes csuprot
meg lehet vele tölteni,
ha a peremét a bőrön siklatjuk,
s így begyűjtjük a zsíros cseppeket.
És hogy mire megyünk ezzel?
Az orvosok egyre csak konzíliumokat
hívnak össze,
tisztá szerencse, hogy nem kürtölték szét
a sajtónak.
A rokonság már megszokta,
hogy örökké feszes, fekete harisnyát
hord, spéci szigeteléssel a térdnél,
mely felszívja az egyre szüremkedő
cseppeket.
A kőolaj a hétköznapi szerves része,
még a piaci árfolyamát is követi,
az ingadozásokat, akár egy emberi pulzusét,
egy hidegleléses, egyenetlen, élő, érthetetlen

Она чувствует себя целой
 Нефтедобывающей страной.
 Государством, уверенным в своём смысле.
 Смотрите, как она переходит улицу,
 Как смеётся, как делает покупки.
 Ничего, что от нефти она избавляется
 В ванной, снова и снова смывая тяжёлые
 Чёрные капли. У неё в этой жизни
 Есть нефть. А что есть у вас?

ЗДЕСЬ НАЧИНАЕТСЯ ЛЕС

Лес начинается после города.
 Стоят мусорные контейнеры
 с предупреждениями
 «Берегите лес!».
 Следует сбрасывать туда мусор,
 когдаходишь в лес,
 всю эту дребедень из карманов,
 и затем бодрым шагом двигаться
 по тропинке,
 проникая в пространство
 без магистралей,
 с темными кустами
 и сухими ветками.
 Здесь скрываются насильники
 и тени партизан.
 Здесь ты обещаешь себе
 говорить меньше
 и говоришь меньше.
 Ты шагаешь монотонно,
 радуясь равномерному кислороду
 в легких, радуясь тому, что
 вещи не жмут, и нет особых
 долгов, и тому, что паспорт с тобой,
 удостоверение личности,
 водительские права.
 Кто ты, известно тебе,
 и это приятно забыть,
 шагая в сгущающуюся темноту,
 теряя направление, бодро
 сходя с курса.

szív verését. Az utóbbi időben
 kész olajkitermelő országnak
 érzi magát, mely küldetését tekintve magabiztos.
 Nézzétek, hogyan halad át az úttesten,
 hogyan kacag, hogyan vásárol.
 Mit sem számít, hogy az olajtól megszabadul
 a fürdőszobában, újra és újra lemossa a súlyos,
 fekete cseppeket. Neki kőolaja van
 ebben az életben. Nektek mi jutott?

ITT KEZDŐDIK AZ ERDŐ

Az erdő a városon túl kezdődik.
 A szemetekonténereken
 ott virít a figyelmeztetés:
 „Óvd az erdőt!”
 Oda illik kidobálni a szemetet,
 amikor belépsz az erdőbe,
 minden szirszart a zsebedből,
 majd peckes léptekkel tovahaladsz
 az ösvényen,
 behatolsz az autópálya-
 mentes térségbe,
 ahol sötét a bozót,
 és szárazak a gallyak.
 Itt rejteznek az erőszaktevők
 és az elhunyt partizánok árnyai.
 Itt fogadod meg magadnak,
 hogy kevesebbet beszélj,
 és tényleg kevesebbet beszélj.
 Ütemesen lépdelsz,
 örülsz az egyenletesen oxigéndús
 levegőnek a tüdődben, örülsz annak, hogy
 sehol sem szorít a cipő, hogy nincsenek kirívóbb
 adósságaid, és annak, hogy nálad az útleveled,
 a személyi igazolványod,
 a jogosítványod.
 Tisztában vagy azzal, ki vagy,
 és kellemes ezt elfelejteni,
 amint így lépdelsz a sűrűsödő sötétségben,
 miközben eltévedsz épp, és
 letérsz az útról.

Oroszból fordította Krasztev Péter

OLD WORLD

I saw the old world's birth,
 Whole streets of delapidated houses
 Were erected, with rusty rain
 Downspouts, broken off a couple of meters
 From the ground, doorframes ripped out in entryways
 And other structures of neglect. Smokestained Opels
 And Volkswagons with dents in their hoods and
 Splotches of rust were driven into the country in caravan
 After caravan. And old folk came in droves from all over the
 World, from everywhere they brought these unwanted
 Old timers, joyfully coughing into their knit
 Gloves at the local tram stops.
 And life iced over. The whole world hit the brakes, water
 Flowed more slowly from faucets, the police
 Chased thieves more slowly, who went for their guns slower
 And pulled triggers that fell apart like rot,
 As they released one last fiery flower of a shot.
 A bullet would fly forward for at least a century, finally freezing
 In the air, like a tablet dropped into thick, transparent syrup.
 Or like a yellow vitamin pellet, past its expiration date,
 That rolls behind the cabinet and lodges in dust, wrappers and nostalgia.

* * *

The art of French cinema
 Presupposes an automobile, a conversation in sunlight,
 A fate, broken like a biscuit,
 The meeting of a man with a woman who's not his own,
 And then with a woman who smokes on an empty stomach.
 There should also be many moments
 From which a pill for headaches
 Could dissolve in thin air.
 And at the conclusion, when everyone gets some sort of chance,
 The boy is sent out for wine, but he
 Spends everything on confetti.

MORNING IN A LAND OF INTROVERTS

A dog softly barks
 at a passing cyclist.
 With restraint, the weather grows worse
 and the barn falls apart.
 Night birds are slightly critical
 of the glories of the morning.
 The sun can't remember
 to what point it ascended yesterday

and aims slightly lower.
 Children rise before everyone else
 and read their books
 trying not to wake the grown-ups.
 Water pours modestly from the tap
 not splashing and disappearing in the drain
 almost at once.
 Shadows of firs and pines barely move.
 Someone spreads butter in a thin layer on bread.
 The Classics radio station airs an interview with a
 pianist
 who answers every question with “yes” or “no”.
 Although he plays very precisely
 with short, confident pauses.

HER OIL

Oil comes out of her kneecaps.
 Her knees are oozing with oil.
 On a good day you can accumulate
 A half-litre bottle,
 By dragging the lip along her skin,
 Catching unctuous drops.
 And what can you do about that?
 The doctors just hold consultations;
 At least they haven't sounded off to the press.
 Her relatives are already used to her
 Always wearing those snug black
 Leggings with special padding
 On the knees to soak up all the droplets.
 Oil is her daily routine.
 She even keeps an eye on prices,
 Market fluctuations, like someone's pulse,
 Slightly feverish, dynamic, alive,
 And unfathomable. Lately
 She feels like she's a whole
 Oil-producing nation herself—
 A state, confident of its own significance.
 Look how she crosses the street,
 How she laughs, goes shopping.
 So what if she gets rid of the oil
 In the bath, wiping away heavy black drops
 Again and again. In this life of ours
 She has oil. What have you got?

THE FOREST STARTS HERE

The forest starts after the city.
 Dumpsters stand
 with the admonition
 “Preserve the forest!”
 That's where you toss trash
 when entering the forest,
 all that junk from your pockets,
 and then you advance with jaunty step
 along the path
 penetrating into space
 without highways
 with dark underbrush
 and dry twigs.
 This is where rapists hide out
 and the shades of the partisans.
 Here you promise
 to talk less
 and talk less.
 You stride in monotone,
 taking pleasure in steady oxygen
 in your lungs, in the fact that
 there's nothing pressing, you have no
 debts to speak of, you have your pass-
 port,
 identification document,
 and driver's license with you.
 You are aware of who
 you are, and it's pleasant to forget it,
 stepping into the thickening darkness
 losing bearings, boldly
 going off course.

Translated by Kevin M.F. Platt

Photo by Girts Ragelis

Krišjānis Zelģis (1985, Talsi) az egyik legtöbbet fordított fiatal lett költő, angol, orosz, olasz, katalán, észt, litván, spanyol, görög és walesi nyelven jelentek meg könyvei és más publikációi. Dolgozott szőlőbirtokokon Franciaországban, építkezésen Mexikóban, de könyvtárosként, pékként és jelenleg sörfőzőként is, így szerteágazó tapasztalatokat szerzett. A más művészeti ágakkal való együttműködésben is tevékeny: fellépett zeneszerzőkkel, részt vett képzőművészeti kiállításokon, legutóbb verseire szerzett koreográfiákat mutatott be a Lett Nemzeti Színház.

Krišjānis Zelģis (1985, Talsi) is one of the most widely translated young Latvian poets, with books and other publications in English, Russian, Italian, Catalan, Estonian, Lithuanian, Spanish, Greek and Welsh. His poetry is dense with an aim for simplicity and reflects his varied life experiences. Zelģis had worked in vineyards in France, in construction in Mexico, as a librarian, as a baker and now as a brewer, branching into many aspects of the world as can be seen in his poems. He has also been involved in collaborations with other art forms, performing with composers, participating in art exhibitions and, most recently, his poems have been transformed into dance at the Latvian National Theatre.

XXX

brālis atspiedies pret kumodi
cieši veras tālumā
aizdomājies
rudeni viņš pārņāca no armijas un lūdza
lai uzcep viņam pankūkas
kaut vai no rudzu miltiem
vasarā peldot pār ezeru viņš noslīka

vai tas nav viens gudrs putns
kas prot taisīt ligzdas daudzos lielos kokos
vai tas nav viens ļauns un nelietīgs putns
kura dziesma liek man atminēties

XXX

kamēr es gulēju pie stūres
un notriecu stīriņu
jūs aizmugurē sēdošie
triecāt jokus
un atstāstījāt smieklīgākos
pārpratumus savu ceļojuma laikā
tas likās kā sapnis līdz man zvanīja
tavs brālis un teica ka būs jāmaksā par
mašīnas krāsošanu
skanēja viegla uzmundrinoša mūzika
lai nekas nenotiktu
un tomēr kāds glīti brūns radījums vairs
nešķirkstinās saldus pavasara dzinumus

toties kādas dzīres tika sarīkotas
ar pildītām irbitēm marinētām karbonādēm un
klasiski gardām kotletēm dažādās mērcēs
un kartupeļos paslēptā laimes sajūta
izplūda viesu sejās
ja es būtu stirna tad tikai priecātos par
šo pārsteidzoši praktisko pieeju nāvei

XXX

es gribēju lai viņš nesāk runāt
par horoskopiem Kali laikmetu
homeopātiju un reiki
bet viņš sāka tieši ar to
nedodot ne mazāko iespēju nosēsties pārsteigumam
par austrālieša blandīšanos šajā pasaules nostūrī

XXX

a testvérem a komódra támaszkodik
feszülten néz a távolba
elgondolkodva
összel megjött a hadseregből és azt kérte
hogy süssenek neki palacsintát
ha csak rozslisztból is
nyáron úszás közben a tóba fulladt

nem okos-e az a madár
amelyik fészket tud rakni megannyi nagy fán
nem gonosz és aljas-e az a madár
amelyiknek dala emlékezni készlet

XXX

miközben aludtam a volánál
és elütöttem egy őzet
ti akik hátul ültetek
viccelődtek
és mulatságos félreértésekről
meséltetek utazás közben
olyan volt akár egy álom, mígnem telefonált
a bátyád és azt mondta, hogy fizetnem kell
az autó festéséért
könnyed felvillanyozó zene szólt
hogy semmi baj se történjen
és most egy szép barna lény mégsem fog
többé édes tavaszi hajtásokat rágcálni

de micsoda lakomát csaptunk
töltött fogollyal pácolt karajjal
klasszikusan finom fasírttal sokféle szószban
és a krumpliba rejtett boldogságérzet
szétáradt a vendégek arcán
ha őz lennék, csak gyönyörködnék
a halál ilyen meglepően gyakorlatias
felfogásában

XXX

nem akartam, hogy
a Kali-juga kori horoszkópokról
a homeopátiáról és a reikiről kezdjen
beszélni
de pont azzal kezdte
esélyt sem adott, hogy elüljön a meglepetésem

es klusi cerēju ka viņš to visu pārvērtīs jokā
 padarīs nebijušas savas konspirācijas tizlības
 un tomēr viņš nerimās jo brīdi attālinot sevi
 no naktsmājām vai uzaicinājuma iedzert
 pat viņa vārds vairs nelikās svarīgs
 Kevins varbūt
 kas vairs atceras mašīnā uzņemtu svešinieku vārdus
 un tomēr vienu brīdi pirms viss tika iznīcināts
 tos vienus 10 km pašā ceļa sākumā
 viņš šķit kā iespējams labākais cilvēks ko biju
 todien satīcis

XXX

es strādāju Rumānijas vēstniecībā
 un no rītiem nesu sev sauli
 majonēzes paciņās
 te ziemeļos ir tik smagas ziemas
 konsulārā dienesta skumjas
 kāds dienesta romāns
 kā lai tā vienkārši izdzīvo dienas
 slapjām salmu kājām
 brienu pēc tevis majonēzes paciņa
 tu būsi manu brokastu olu nāvīte

XXX

88. gadā
 dzīve apmeta kūleni
 es sapratu ka vairs nekam neticu
 aizgāju parunāties ar ciema mācītāju
 pastaigā gar ezeru teicu
 nedusmojieties Pāvel
 es darīju visu kas manos spēkos

XXX

baidos es nepazīstu šos cilvēkus
 kādēļ jūs rādāt man šīs bildes
 es tikai nejauši apsēdos gaidīju kad sāksies
 tas varēja būt jebkurš cits cilvēks un arī
 tad jūs teiktu
 tā ir mana izlaiduma grupa
 tas jaunais vīrietis labajā malā esmu es

XXX

es nevaru iedzert
 es esmu pārāk jauns
 kā bērzs ieaudzis sevī
 un es saprotu kā tas ir kad kāzās sagāz mielastu
 savas dzīves lielāko izēšanaso

visas sabrauktās lapsas mājot man piekristu

hogy mit kóborol egy ausztrál a világnak ebben a csücskében
 és csendesen azt reméltem, hogy mindent viccre fordít
 elúzi azokat a hülye összeesküvés-elméleteket
 mégsem állt le,
 mert amikor elzárkózott
 az éjszakai szállástól vagy az italmeghívástól
 már a neve sem volt fontos többé
 talán Kevin
 ki is emlékszik az autóba felvett idegenek nevére
 de egy pillanatra mielőtt mindent lerombolt volna
 azon a 10 kilométeren az út legelején
 talán a legjobb embernek látszott akivel
 aznap találkoztam

XXX

a román követségen dolgozom
 és reggelenként majonézes tasakokban
 a Napot viszem magammal
 a telek itt északon olyan nehezek
 a konzuli szolgálat szomorúsága
 valami munkahelyi románc
 hogyan tudod egyszerűen csak túlélni a napokat
 nedves szalmalábbal
 gázolok utánad majonézes tasak
 te leszel reggeli rántottám halála

XXX

'88-ban
 az életem fenekestül felfordult
 rájöttem, hogy már nem hiszek semmiben
 kimentem beszélgetni a falusi lelkésszel
 séta közben a tó mellett azt mondtam
 ne mérgeledj, Pavel
 megtettem mindent, ami tőlem telt

XXX

attól tartok, nem ismerem ezeket az embereket
 miért mutatjátok nekem ezeket a képeket
 csak véletlenül ültem le ide a kezdésre várva
 bárki más is lehetett volna és akkor
 is azt mondanátok
 ez az én érettségi tablóm
 ez a fiatalember a jobb szélén én vagyok

XXX

nem ihatok
 túl fiatal vagyok
 mint egy csökött nyírfa
 és értem, milyen is az, amikor tönkretesz egy esküvői lakodalmat
 életed legnagyobb lakomáját

az összes elgázolt róka egyetértően bólogatna

Lettből fordította Tölgyesi Beatrix

XXX

my brother is leaning on a chest of drawers
 he is staring intently into the distance
 lost in thought
 in the fall he returned from the army and asked
 me to make pancakes for him
 even if they're made out of rye flour
 in the summer he drowned
 while swimming across the lake

isn't that a clever little bird
 that makes nests in countless big trees
 isn't that an evil wicked bird
 whose song makes me remember

XXX

While I was asleep at the wheel
 and hit a deer
 you were all sitting in the
 back reeling off jokes
 and telling stories of the comical
 misunderstandings during your trips
 it seemed like a dream until your brother
 called me and said that I'd have to pay for
 the paint job
 light cheerful music was playing
 as if nothing was going to happen
 and now a beautiful brown creature will never
 crunch sweet spring sprouts anymore

oh what a feast we had
 with beef olives
 marinated steaks and classic delicious cutlets
 in different sauces
 and potatoes with the hidden happiness inside
 flooded the guests' faces
 if I was a deer I'd be delighted in
 this surprisingly practical approach to death

XXX

I didn't want him to start talking
 about horoscopes Kali Yuga
 homeopathy and reiki
 but he started precisely with that
 without giving me the slightest chance to settle in to the surprise
 of an Australian roaming around this corner of the world
 I quietly hoped that he would turn all this into a joke
 make those lame conspiracies disappear

still he didn't stop
 with every word distancing himself
 from an offer to stay at my place or invitation for a drink
 even his name didn't seem to be important anymore
 maybe it was Kevin
 who remembers the names of strangers picked up in a car still for a moment
 before everything was ruined for 10 km at the beginning of the journey
 he seemed to be the best person I had
 met that day

xxx

I work in the Romanian embassy
 And in the morning in packets of mayonnaise
 I carry the sun with me
 the winters are so hard here in the north
 the sadness of consular duties
 an office romance
 how can you simply get through your days
 with wet straw legs
 I wade my way towards you mayonnaise packet
 you will be the death of my eggs for breakfast

xxx

in '88 my life turned upside down
 I understood I don't believe in anything anymore
 I went to talk with the village priest
 while walking along the lake I said
 don't be upset Pavel
 I did everything I possibly could

xxx

I'm afraid I don't know these people
 why are you showing me these photos
 I sat here totally by chance waiting until it starts
 it could have been any other person and you
 would also say
 that is my graduating class
 that young man on the right edge is me

I can't drink
 I am too young
 like an ingrown birch tree
 and I understand how it is when you wreck a wedding banquet
 your life's biggest feast

foxes who have been run-over would nod in agreement

Translated by Jade Will

Fotó: Szemerey Bence

BORDA RÉKA (1992, Szeged) 2010 óta publikál, többnyire verseket és műfordítást. Első kötete, a *Hoax* 2017-ben jelent meg. 2018-ban megkapta a Babits Mihály Műfordítói Ösztöndíjat. A József Attila Kör volt elnökségi tagja, a *Műút* folyóirat volt versszerkesztője, a Fiatal Írók Szövetségének tagja. 2018 óta szervezi pályatársával a Kóspallagi Írótanját 15-20 éves fiatal, feltörekvő alkotóknak. Jelenleg első regényén dolgozik. Végzettsége szerint designteoretikus, 2019 őszétől a MOME doktorandusza, ahol a szépirodalom és az épített környezet kapcsolatát fogja kutatni. Civilben reklámszövegíró.

RÉKA BORDA (1992, Szeged) began publishing in 2010, mostly poems and translations. Her first volume, “Hoax” was published in 2017. She received the Babits Mihály Scholarship for Translators in 2018. She was a member of the board at József Attila Kör as well as editor of *Műút* art and literary review, now is a member of Association of Young Writers (Fiatal Írók Szövetsége). She has been organizing Kóspallagi Írótanja camp for young authors since 2018 with a fellow author. She is working on her first novel. She is a design theorist and from autumn, a doctoral researcher of the relation of belles-lettres and design culture at the Moholy-Nagy Art Univerity. She works as a copywriter.

A SÖTÉTBEN ÜLŐK

Lekapcsolod a villanyt, leülisz a sámlira.
Anyád és nagyanyád a konyhában mosogatnak,
tizenöt évvel korábban, a céges kötényben.
Kintről nem látják, ahogy borsószem tested
abban az ágyban reszket, ami apád héja is volt.

A hold ma különösen hosszú
szempillával pislog a falakon.
Néha megrebbenti, és Tisza ömlik
a szemhéja alól. Nagyapa kifogja
hajnali négykor a harscákat,
melléd önti őket. Egyszer közéjük állt,
akkor a szomszéd halászta ki,
mielőtt Szerbiáig lebegett volna
a nejlonmedúzák között.

A parasztház kivilágított szobájában
gátakról meg zsinórokról beszélgetnek.
Két róka: az egyik évek óta egyenes háttal jár,
a másik mostanában kezd négykézlábra ereszkedni.

Igazából érted, miért neked kell a sötétben fekdünnöd:
hogy felettük keringhessen a Nap, körülötte a bogarak,
ők pedig nézhessék a híradót a tévében, és egymás
bundáját, ahogy szálanként ritkul a munkában.

Odakintről nem látnak a sötétben ülőkre,
míg a bentiek csipkefüggönyön át figyelik,
hogy erdei állatokból faragott gyerekek
rettegnek a kazettabokrok és gardróbtölgyek
között kitakarózni és megkérdezni,
ki ül a sámlin, miért bámulja őket.

Ráeszmélsz, a bőrhál hempergett
veled szemben, és akkor hirtelen,
mint a memóriavesztésnél, kihunynak
a villanykörtek. A sámlin ülsz, nézed
az összeharapdált párnát. Annyiszor
kisimitották, hogy senki nem hinné el,
ott voltál.

THOSE SAT IN THE DARK

You turn off the light and sit on the stool.
Your mum and granny do dishes in the kitchen,
fifteen years ago, wearing the company aprons.
From outside they can't see your rice-grain body
shivering in the bed that was your dad's husk, too.

Today the moon's eyelashes
on the walls are unusually long.
She flutters them, and the Tisza
gushes from her lids. Grandpa catches
catfish at four in the morning,
emptying them at your feet. Once he joined them
and so the neighbour fished him out
before he drifted all the way to Serbia
amongst the polythene jellyfish.

Out in the lit room of the cottage house
the topic of conversation is dikes and cables.
Two foxes: one's been walking upright for years,
the other's slouching to all fours.

You understand why it's you who has to lie in the dark:
so the Sun can circle above them, the bugs around them,
and they can watch the news on telly, and each other's
furs, as they work them thinner strand by strand.

From outside they can't see those sat in the dark,
while from inside they watch through net curtains,
as children carved from woodland animals,
among cassette-thickets and wardrobe-oaks,
are terrified to kick off the quilt and ask,
who's sat on the stool, why are they watching.

You realise, the skinfish is rolling around
in front of you, when all of a sudden,
like with memory loss, the bulbs
burn out. You sit on the stool, staring
at the chewed-on pillow. The number of times
it was smoothed out, so others wouldn't think
you'd been there.

AZ AKROPOLISZI KAGYLÓ

A kagyló őrzi szülőhelye morajlását.
Azt mondják. Ha füledhez emeled,
elkaphatod a delfinek társalgását
és egy repülőgép becsapódását.

Megrázod, felsistereg az adóvevő.
Fiatalok hangja keveredik az éterben,
az eszköz megöleli, mégis elengedi,
mint rája a prédának vélt palackot.
A torkok dobolása egyszer csak
elmaszatólódik, amikor bombák
és forradalmak robbannak mellettük.

Megint megrázod. Most kitartó
utasszállítók zsongnak a kert felett.
Hátadon fekve követed a fehér uszonyosok
nyomvonalait. Lefotózod, ahogy
belehuppannak a párapárnákba,
amik vízi szörnyek alakjait veszik fel.

Ha eltartod a kagylót,
marad a fülzúgás. Annyi ideje
indulnak újtukra zavaró hullámok,
hogy partokat romboltak hallójáratodban.
Alamuszi áramlatok koccannak össze
egy roncsokból épült akropolisz felett.

TERÁPIÁS ALKALOM

Őn nagyon erős, hihetetlenül erős, jelenti ki a terapeutám.
Fél éve járok hozzá, de még mindig meg tud lepni
a kijelentéseivel. Semmiképpen nem az ő alkalmatlanságának jele ez.
Mintha új nyelvet kellene kitalálnom, amikor erről beszélek,
nézek rá. Hallgat. Az ablak mögött megmoccan az eresz,
egy takarító ereszkedik le. Összerezzenünk.

És ha nincs szavam, mi van akkor? Van állásom, van albérletem,
van egy keleti országom, mit nekem örület.
Ebben célirányosan mozgok, de legalább reménytelenül.

Odaintünk az ablaktisztítónak,
és elmerülünk egymás szemében.
Őn nagyon erős, hihetetlenül erős, ismétli.

Összehúszom magam, mint nyelv a fogak között.
Céltalan csak a kijelentésekben vagyok, mondom.
Megdermed a takarító, a terapeutám, az én keleti országom.
Megszilárdul a szappanos víz, fagy ül a fákra,
szétforgácsolódik a dudaszó a folyóparton.

A zaj pillanatnyi gyengeség, szólal meg,
mindegy, melyikünk.

THE ACROPOLIS SHELL

A shell preserves the murmur of its birthplace.
 People say. If you press one to your ear,
 you can catch the chatter of dolphins,
 and the impact of an airplane crash.

You shake it, the transceiver crackles.
 Voices of the young mix in the ether,
 the device embraces and releases them,
 like a ray does a plastic bottle, taken for prey.
 Suddenly the drumming of the throats
 is distorted, as next to them, bombs,
 uprisings and revolutions explode.

You shake it again. And now persistent
 airliners buzz and hum above the garden.
 Lying on your back you follow the trails
 left by the white fins. You take a picture as
 they whump into the puffy pillows
 shaped like sea monsters.

If you hold the shell away from you,
 the buzz in your ear stays. Jamming waves
 that put out so long ago they've devastated
 the banks of your internal auditory canal.
 Sluggish currents clash together
 above an acropolis built from rags.

THERAPY SESSION

You're strong, incredibly strong, states my therapist.
 I've been visiting her for half a year, but she can still surprise me
 with her statements. By no means is this a sign of her unsuitability.
It's like to talk about it I need to invent a new language,
 I look at her. She listens. The eaves stir through the window,
 a cleaner lowers himself. We both give a start.

And if I have no words, what then? I have a job, I have a rented flat,
 I have an eastern country, what's madness to me.

We wave at the window cleaner,
 and lose ourselves in each other's eyes.
You're strong, incredibly strong, she repeats.

I curl up like a tongue between teeth.
It's only at making statements I'm so unsure, I say.
 The cleaner, my therapist, my own eastern country is numb.
 The soapy water solidifies, ice sets on the trees,
 the horn-blast is scattered on the riverbank.

The momentary weakness of noise, one of us says,
 what does it matter, which one.

LÁTTAM VEZETŐINKET

„Kik tüzet kajáltak betintázott szállodákban.”

A. Ginsberg

Láttam vezetőinket

csókolózni és fogdosni egymást a nyakkendők alatt;
úgy hültek el a forró levesek, hogy leragasztották
nyájuk száját, mialatt palotáikban hemperegtek;
néhányuk gyapjában lépett utána a konferenciaterem teraszára,
és mintha tudnám, melyikük szivarozott pucéran a redőnyök mögött;

ahogy kedvükre reszelték a pilléreket délutánonként,
és sugárzó betonpiramisokat emeltettek munkásaikkal;
a falakat idővel hieroglifákkal fűjták be a fiatalok;
úgy tartja a legenda, hogy elátkozottak az épületek,
amikbe időről időre betörnek a sírrablók;

tort ülni nagyapám tüdeje felett, amibe homokot szórtak,
és láttam a kórházakban terpeszkedő sivatagot
a torkokba és vesékbe gyökeret verő kaktuszokkal;
időnként viharfelhők nőnek a villanykörték között,
és megöntözik azokat, akik amúgy is elpusztulnak;

szélforgóval játszani, miközben anyukájuk kezét fogták,
és tulipánokról énekelni a rakott szoknyák alatt,
hogy elnyomják a kerítés másik oldalán állók népdalát;
vannak éjszakák, mikor vezetőink egymás mellett hánynak,
mégis az alsó szomszédok érzik a szagát.

I SAW OUR LEADERS

"Who ate fire in paint hotels."

A. Ginsberg

I saw our leaders

kissing and groping each other beneath their knotted ties;
the bowls of steaming soup got so cold, it glued the chopsof
their flock shut tight, whilst they rolled around in their palaces;
afterwards, a few came out to the conference room terrace in fleeces,
and I bet I know which one is smoking a cigar behind the curtains nude;

each afternoon they scratched the pillars at their own leisure,
and had their workers raise radiant pyramids of concrete;
with time the youth would spray the walls with hieroglyphics;
legend has it that these buildings are haunted,
and from time to time grave robbers break in;

holding a funeral over my grandpa's lung of scattered sand,
and I saw the sprawling desert in the hospital wards,
with cacti taking root in throats and kidneys;
storm clouds occasionally accumulate between the light bulbs,
and water those who are going to perish regardless;

playing with wind spinners, as they take their mother's hand,
and singing songs of tulips beneath pleated skirts
to block out the folksong from the other side of the fence;
there are nights, when our leaders vomit side by side,
but it's the downstairs neighbours who put up with the smell.

CIRKADIÁNIA

A Föld minden pontján ugyanolyan tempóban lassul a kollagéntermelés. Egyedül a magmában visszafogottabb a halál vonzása: ő két nappal fiatalabb, mint saját bőre. Bizonyos pontokon mégis ki lehet játszani az időt: töltsd például egész életed repülőgépen vagy az űrben. Ha száz évig ekként teszel, egy másodpercet spórolhatsz; így szinte Szergej Krikkaljov, aki egy sejtelemnyivel később huny majd el.

Bizonyos dolgok sosem változnak. Például a számok törvénye, miszerint minden tömegközlekedési eszközre, ami szörnyűséges balesetet fog szenvedni, furcsa mód töredék annyi utas száll fel, mint amennyi jegyet foglalt. Vagy a játszótér, ahol a hinta negyven éve fogadja rendíthetetlenül a kilövésre várókat.

A opció

Felszállsz egy tragédiába döcögő járatra. Tegyük fel. De lehet ez egy füstbe ment kilövés is a mászóka fején. Tehát felérsz egy túlvilági hegyre vagy Krikkaljov képzelt karjaiba. A cirkadián ritmus viselkedésében határozza meg az élővilágot: minden huszonnegyedik órában újraképződnek a hatások, és sem a játszótér, sem a lebegő orosz nem akasztja meg öregedésében kilöködésed.

B opció

Felfordul a gyomrod. Vagy nem férsz bele a szkafanderbe. Szóval életben maradsz. Tekinthesd ezt kiszámítható következménynek vagy leírhatatlan csodának. Én mindkettőt javasolom. A hátralevő pillanatok ugyanúgy Cirkadiániában fogannak, mint a most következő árapályok munkája arcodon. Feküdj le, kelj fel egy nappal közelebb az elmúlásodhoz.

CIRCADIANIA

On every point of Earth, production of collagen is slowing at the same rate.
Only in magma is the pull of death more restrained: it's two days younger
than its own skin. In certain ways though, you actually can play for time:
spend your whole life on an airplane for example, or in space.
If you do so for a hundred years, you can save a second;
like Sergei Krikalev, who'll pass away an inkling later.

Certain things never change.
For example the law of numbers, according to which, on all modes
of public transport that are going to suffer a grave tragedy, weirdly
only a fraction of passengers board, than reserved tickets.
Or the playground, where for forty years the swing
has coolly welcomed those awaiting blastoff.

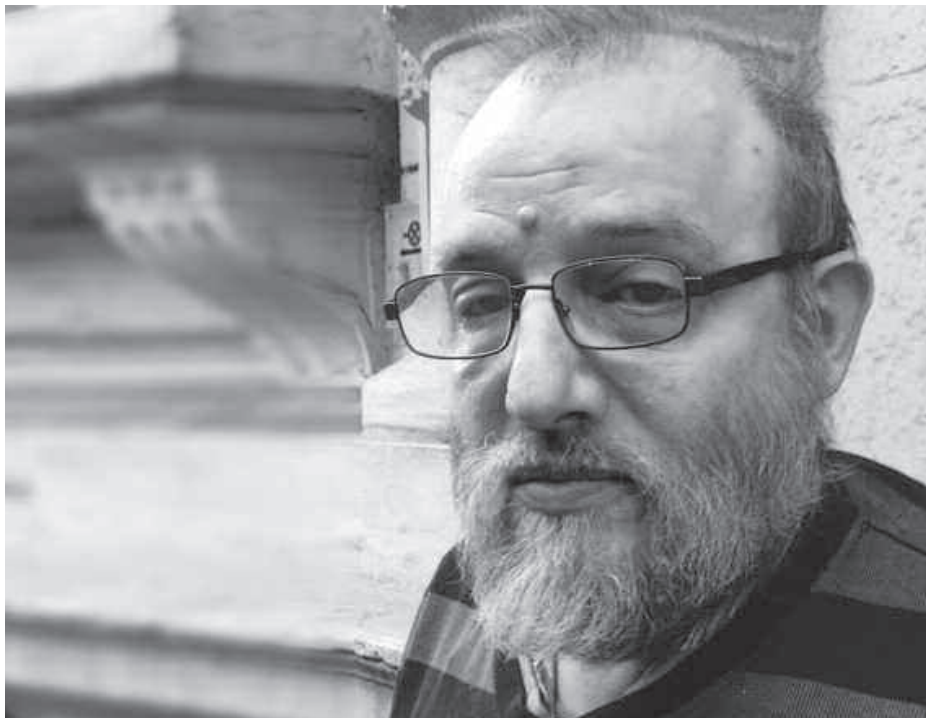
Option A

You board a service rattling towards tragedy. Let's say.
But it could also be a blastoff into smoke atop a climbing frame.
And so you arrive in an otherworldly place or in an imaginary Krikalev's arms.
The behaviour of Circadian rhythm determines the living world:
the effects can be felt to reoccur every twenty-fourth hour,
and neither the playground, nor the floating Russian,
will be held back from aging by your blastoff.

Option B

Your stomach turns. Or the space suit doesn't fit.
The point is you stay alive. You can regard this as a predictable
outcome or an indescribable miracle. I would recommend
both. What moments remain will go on being conceived in Circadiania,
Like the traces left by future tides upon your face.
Lie down, wake up a day closer to your passing.

Translated by Owen Good

CSELÉNYI BÉLA (1955, Kolozsvár) a tömegtájékoztató különböző fórumain dolgozott archivistaként, címszavak írójaként, könyvtárosként. Tíz önálló kötete van, sok antológia társszerzője. Számos írása olvasható a világhálón. Eddigi megjelent (verses) kötetei: *Barna madár* (Kriterion, 1979), *Fabula rasa* (Dacia, 1981), *Magánbélyeg* (Kriterion, 1983), *Üzennek a falmikulások* (Holnap, 1990), *Évszakok gipszalkonyatban* (Nyomdacoop, Íves Könyvek, 1995), *Madárbüntető* (Palatinus, 1998), *Reményfaló* (Nyomdacoop, 1999), *Satnya Nyuszi* (Noran, 2004) [próza], *Gyalogvers* (Palatinus, 2012), *Órajáték bronzapával* (Parnasszus, Könyvek, 2019).

BÉLA CSELÉNYI (1955, Cluj) worked as an archivist, columnist and librarian in various corners of the media. He has ten volumes of poems and is co-author of many anthologies. There are a lot of works by him on the web. His books appeared until now: *Barna madár* (Kriterion, 1979), *Fabula rasa* (Dacia, 1981), *Magánbélyeg* (Kriterion, 1983), *Üzennek a falmikulások* (Holnap, 1990), *Évszakok gipszalkonyatban* (Nyomdacoop, Íves Könyvek, 1995), *Madárbüntető* (Palatinus, 1998), *Reményfaló* (Nyomdacoop, 1999), *Satnya Nyuszi* (Noran, 2004) [próza], *Gyalogvers* (Palatinus, 2012), *Órajáték bronzapával* (Parnasszus, Könyvek, 2019).

A KÉK DÍVÁNY

elaludni a kék díványon
kicsivel karácsony előtt
angol ünnepi meséskönyvbe
állítmány nélkül bekerülni

A HANYATLÓ RÓMA

az utcakölykök kezdtek olaszul beszélni

BORÚS IDŐK

Lenne a béke korszaka végre szomjadat oltó,
s most toborozna sorkatonát a perdita rend.
Hogyha hanyatlik vagy dekadensen
bomlik a légkör,
készek a frontra szórni a népet törpe bikák.

KÖLTŐK KÖZÖTT

valaki meghalt
ez megér egy nyugtatót
mindjárt kezdődik
az előadás

hogya én következne
észre se venném

FURCSA DOLOG BELÉPNI

az a furcsa mikor belépsz valahova
valahova belépni mindig furcsa
belépni ismert és ismeretlen
helyekre szobákba termekbe
ott találni valakit valakiket
ruhájuk mögött az embereket
s bár fontos dolog ez bizonyára
nem én találtam ki

THE BLUE SOFA

to fall asleep on the blue sofa
a little before Christmas
managing to enter into
a seasonal book of English fairytales
without a predicate

ROME: DECLINE

the streetkids started speaking italian

DARK TIMES

Would that peacetime quenched your thirst at last,
and the order of harlots sought conscripts anew.
Were the climate to decay or in
decadence dissolve,
pygmy bulls stand ready to send folk to the front.

AMONG POETS

someone's died
that's worth a sedative
any moment the speech
will begin

if it were my turn to go
I wouldn't even notice.

ODD TO ENTER SOMEWHERE

it's odd when you enter somewhere
it's always odd to enter somewhere
enter familiar and unfamiliar
places rooms halls
and find there someone some people
people under their clothes
and while this is no doubt important
it's not something I invented

KÜLDJETEK BERLINBE

párhuzamos magányok alatt
kattog a kerék siklik a sín
küldjeteK berlinbe
nyugdíjas vagyok
emil porosz berlinje helyett
tiritarka párhuzamosságok
fárasztó metropoliszába küldjeteK
írassatok be
reklámpólós egyetemekre
adjatok nekem diákéveket
hátra lévő fanyar éveimre
adjatok hálózsákot
japán diáklánnyal
nyomjateK táblát a kezembe
az én igazságaimmal

MEGSZÁLLOTTAK

megszáll a tüzes nyelv a médiából
írül bretonul baszkul beszélék
ír breton baszk eszme
oldja nyelvemet
tüzesít
írok hangutánzón
írok nyelvutánzón
még a nők is kipirulnak
s elsietnek zuhanyozni

SEND ME TO BERLIN

beneath parallel solitudes
the wheels clank the rails glide
send me to berlin
i'm a pensioner
instead of emil's prussian berlin
send me to the tiring metropolis
of parti-coloured parallelnesses
enrol me in
universities with sweatshirt crests
give me student years
for my remaining crusty years
give me a sleeping bag with
a student, a japanese girl in it
press into my hands a placard
parading my truths

POSSESSED

possessed by the media's fiery talk
i speak breton and basque
breton and basque ideas
power my tongue
inflare me
I write onomatopoeically
I write linguopoetically
even women blush
and hurry off to have a shower

SZŐKE ÜSTÖKÖS

megelőztél szőke üstökös
hírnévuszályod apró csillagai
öklömnyi kövekként húznak el mellettem
szinte veszélyes vagy
kőrengeteged majdnem elsodor
szelíd leányka voltál
merész szandáloed kígyószíjai
kúsztak fel rajtad
pangott az idő

A MOLY

Agyoncsaptam egy molylepkét, aztán
eszembe jutott, hogy édesanyja hiába
várja finom kabáttal vacsorára.

BLONDE COMET

you've passed me blonde comet
tiny stars of your reputation-trail
overtake me like rocks the size of my fist
you're nigh on dangerous
your rock-mass all but sweeps me away
you used to be a sweet little girl
your daring sandals' snakestraps
wound their way up you
time stagnated

THE MOTH

I splatted a moth, then it occurred to me
that in vain would its mother be waiting
for it with a dinner of delicious coat.

Translated by Peter Sherwood

Fotó: Tillai Tamás

DERES KORNÉLIA (1987, Miskolc) költő, színháztörténész, szerkesztő. Doktori fokozatát 2015-ben szerezte az ELTE Irodalomtudományi Doktori Iskolájában, 2017 óta óraadó oktató az ELTE-n. 2019-ben a Bécsi Egyetem vendégelőadója. 2015 és 2018 között a KRE egyetemi adjunktusa volt. *Szórapa* című verseskötete a *JAK-füzetek* sorozatban jelent meg 2011-ben. Második verseskötete, a *Bábhasadás* 2017-ben a Jelenkor Kiadó gondozásában látott napvilágot. A *SzínText* nevű színházi könyvsorozat szerkesztője, illetve az Amper Műhely nevű kreatív írói műhely vezetője. Kétszer volt résztvevője a Visegrád Irodalmi Rezidencia Programnak, elnyerte a Móricz Zsigmond irodalmi ösztöndíjat, a DAAD ösztöndíjat, a Visegrád–OSA kutatási ösztöndíjat, valamint a Humboldt posztdoktori ösztöndíjat.

KORNÉLIA DERES (1987, Miskolc) is a Hungarian poet, editor, and theatre scholar. She earned a PhD in 2015 from Eötvös University (ELTE) in Budapest, where she now works as a lecturer. Before that, she spent three years at Károli University as an assistant professor. In 2019 she has been a guest lecturer at the University of Vienna. *Szórapa* (Terrycloth Father) was published by the JAK Literary Association for Emerging Writers in 2011 and was awarded the Best Debut Book Prize. Her second poetry collection, entitled *Bábhasadás* (The Crack of the Puppet) was published by the prestigious Jelenkor Publishing House in 2017. She is editor of the theatre book series entitled *SzínText*, and she has been teaching creative writing at Amp Workshop. She has twice participated in the Visegrad Literary Residency Programme and is a winner of the Móricz Zsigmond Literary Fellowship, the DAAD Research Grant, and the Visegrad–OSA Research Fellowship. She has also been awarded with the Humboldt Postdoctoral Fellowship.

KÖTŐDÉSI RENDEK

Kopó fogak közé úrhajózom, húzok egy testbe bele. Megint. Nyirkos barlang a szájbolt, nem adnak erre ingyen semmi szót. Új feladatom figyelni az itt lakókat, akik véresre cincálják minden alvásomat. Ez már a múlt, vagy még a jövő?

Itt találkozom fiatal anyámmal és egy könnyes szatírral.

Kérem, fáradjanak ki a történetemből. Mít bujkálnak a kopó fogak között?

Fiatal anyám bátor, nevetős. Egy csehszlovák film főhőse, vadakat terel álmaitokba. Az egyik én vagyok. A hószőke és a medvebarna. Próbálok jól artikulálni, de a beszéd nem indul. Befulladok. A szatír meg csak bőg a háttérben, mint egy leszázalékolt zsiguli. Pofán csapom. Pedig nem látom benne még a majmot.

Fiatal anyám és a szatír is maradnának idebent, a nyelv alatt. Megoldásom rutinos, önfeledt: esténként elhullatom a fogaimat. Szökjön végre valaki.

HALOGÉN FÉL

Uszonyos szerveimmel lubickolok a neonnal áttört akváriumban. Olyan békésnek vagyok beállítva, mint egy vízi hulla. Szurkál a meleg.

Az agyi kötések kapósak a rosszra.

Szívtisztításra érkeztem, profi munkát várok pénzemért cserébe. Törés a kasban, feszül a bordakosár. „Lélegezz és engedj el!”

Mi ez a halember-retorika?

Engem az évszak fényviszonyai izgatnak, a halogénon túli tájak, foton pöttyökkel. Nem ezek a hógutában ázó sorok, forradalmi fészkek, alattomos, rossz ízű, kicsavart gének.

BINDING ORDERS

I spaceship to worn-down teeth, I fly inside a body. Again. A moist cave, this mouth. For this they do not give any words that are free. My new assignment is to observe those who live here, who chew to bloody bits my sleep. Is this the past, or is it still the future?

Here, I meet my young mother and a teary satyr.

Please, be so kind as to exit my story. What are they doing hiding amongst my worn-down teeth?

My young mother is brave, quick to laugh. The star of a Czechoslovakian film, in your dreams she herds game. One of them is me. The snow-white and the bear-brown. I try to enunciate, but the words do not come. I choke. The satyr just wails in the background, like a run-down Zsiguli car. I slap him. Even though I can't see the monkey in him yet.

My young mother and the satyr wish to stay here, too, under the tongue. My solution is routine, carefree: in the evenings, I shed my teeth. At least someone can finally escape.

HALOGEN HALF

I splash around with my finned organs in an aquarium broken by neon light. I'm programmed as peaceful as a water corpse. Heat pricks me.

Cerebral pathways are susceptible to the bad.

I came for a heart cleansing, expecting quality work for my money. A break in the torso, the ribcage tightens. "Breathe and let go."

What is this merfolk rhetoric?

I get excited by the light conditions of the season, the landscape beyond the halogens, with photon dots. Not by these lines soaked in heat stroke, revolutionary nests, underhand, unsavory, wrung-out genes.

FARGÓBÓL A FARKAS

Csontokat fennek ott északon, a fejbúb alatt.
Lereszelt emlékek lapulnak belül: tovább
porladni nincs hova. Ereszkedj, te elszánt.
Ostoba.

Mióta játsszuk ezt a töréstesztet?

Sáros, szürke rohadékok darálják
lendületem. Mocskos, tört közök: életnek
ez kopár. Fend csak a csontjaid északon.
Az erő lassan alakot ölt, a mezőből ellép.
És futni kezd.

Fargóból érkezett farkas. Ruhája díszes,
a fogazat sírfehér, Felzabál titeket reggelire:
célja megnyerő. Atrepül rojtos kontinensek,
kötött izomzat felett. Azt hinnéd: sárkány.
Hátán borzolódik a szőr, kőborszürke,
puha pléd. Megállítani nem szabad.

Gúnyos szerdákon a sötétből egyszer csak ki-
vicsorit.

NULLADIK NÉZŐ (ÁRNYÉK)

Lazítsd a nyelved.

A tudat elé beparkol egy karaván:
majomfejek burnuszban, bagolycsőr
vörössel kenve, bivalylihegés,
borztunika, totemkacaj.
Piszkos rituálé, zónaidőben.

Szakadt, sötét arcú kis test-
vérek követnek, követelnek.
Hadtestbe tömörült ének:
élő közvetítés a tudat aljadékáról.
Vajon melyik kedvéért leszek szétesett,
melyikért irok végre valami szépet, gépeset?

Lazítsd a nyelved. Lélegezz.

Az árnyéktechnikától látszol csak
olyan nagyok, óriás. Kontárkodsz
a szó elé, mint akinek széles a képe.
Legyező vagy, redőny, reluxa.
Az agyi utakon uralkodsz: kapósak
a költői rosszra.

Valaki száműzött innen, Árnyék.
Pedig te láttál, mielőtt a nyelv trónra ült
volna. Archaikus állat, nulladik néző,
összegyűrt fejű, vasvillás utazó.

THE WOLF FROM FARGO

They sharpen bones up north there, under the crown.
Filed-down memories lay low inside: there's nowhere
else to crumble. Descend, you stubborn
Idiot.

How long have we been playing this breaking test?

Muddy, gray shitheads fracture
my momentum. Filthy, broken alleyways: for a life,
this is bleak. Sharpen your bones up north.
Strength slowly creates a figure, steps away from the fields.
And takes off running.

A wolf from Fargo. His clothes ornate,
his teeth tombstone-white. He will scarf you down for breakfast:
his goal seductive. He flies over tasseled continents,
rigid muscles. You'd think he was a dragon.
The fur on his back rises, a soft, smoky
gray blanket. You're forbidden to stop him.

On scornful Wednesdays, he bears his teeth
in the dark.

SPECTATOR ZERO (SHADOW)

Relax your tongue.

A caravan parks in front of consciousness:
monkey heads wrapped in burnouses, owl beak
smeared in red, buffalo panting,
badger tunic, totem cackle.
Dirty ritual, in standard time.

Raggedy, dark-faced little sib-
lings follow, demand.
Ego huddled into a military unit:
live broadcast from the subconscious.
Just who will I fall apart for?
For who will I finally write something nice, mechanical?

Relax your tongue. Breathe.

It's only the shadow technology making you look
so big, gigantic. You fumble with words,
like someone whose face is too wide.
You're a paper fan, shutters, venetian blinds.
You govern cerebral roadways: poetic dirt
is in vogue.

Someone banished you from here, Shadow.
Even though you saw me before the tongue would have sat
on the throne. Archaic animal, spectator zero,
crumple-headed, pitchforked traveler.

*Translated by Timea Balogh
These poems were published on Asymptote*

Fotó: Szabó János

FERENCZ MÓNKA (1991, Budapest) a Köménymag irodalmi csoport, a Fiatal Írók Szövetsége és a József Attila Kör tagja. 2015-től kortárs világirodalommal is foglalkozik, főleg angol nyelvű, illetve svéd költők verseit fordítja magyarra, részt vett a Petőfi Irodalmi Múzeum fordítási workshopjain. 2016-ban Richard Siken *Crush* című kötetének lefordítására Babits Mihály Műfordítói Ösztöndíjat nyert. 2017 tavaszán a Scolar kiadó *L!ve* sorozatának első költészeti darabjaként, *Hátam mögött dél* címmel megjelent első verseskötete. 2019-ben Móricz Zsigmond Ösztöndíjat kapott a második kötete elkészítésére.

MÓNKA FERENCZ (1991, Budapest) member of different Hungarian writer's associations, has been publishing poems in journals since 2013, and translations since 2015 by translating poems of English and Swedish poets. She received the Mihály Babits Translators' Grant in spring 2016, and participated in literary translation workshops organized by the Petőfi Literary Museum in Budapest (2016) and the Association of Young Writers (FISZ, 2017). Her first volume of poetry, *Hátam mögött dél* (*Behind my back south*), was published in spring 2017. In 2019 she received the Móricz Zsigmond Scholarship for her second volume of poems.

CEMENTGYÁR ŐSSZEL

Nagyanyámék házának ablakából néztem,
 ahogy a váci cementgyár
 mozdíthatatlanul áll az éjszakában.
 Még nem tudhattam, más városokban
 hidakat és templomokat világítanak ki úgy,
 ahogy itt északon a beton és a dér
 fenyegető tomyát.
 Ekkor jött be nagyapám.
 Kezében áttetsző rózsafüzér, az örökös
 el- vagy visszavágyódás záloga.
 Azt hittem, apámról beszél, de kiderült,
 Istenről meg az óceán mélyén élő
 kivájt szemű, torz állatokról.
 Beszélt, én pedig figyeltem
 a háta mögé rejtőző fényeket.
 Közben észrevétlenül átvettem
 a másik szobában fekvő
 huszonkét kilós férfi légzésének ritmusát.
 Nagyapám végül kiment, és kulcsra zárta
 a palmaágakkal teli szoba ajtaját.
 Csend lett. Hallani lehetett,
 ahogy a házban fekvő férfi beleiben
 nyolc lábával toporog a halál.
 Az átszivárgó hangok tompa ütemére
 ütni kezdtem a hideg betonfalat,
 és rádöbentem, az is csak cement
 meg víz; hogy ami porból lett,
 az egyszer azzá is válik újra.
 Ütöttem a betonfalat, és beláttam,
 az öklöm porcelán

CEMENT FACTORY IN AUTUMN

I watched the cement factory in Vác
 stand immovable in the night
 from the window of my grandparents' house.
 I had no way of knowing yet that in other cities
 they illuminate bridges and churches
 the way here in the north they illuminate
 this sinister tower of concrete and hoarfrost.
 It was then my grandfather entered,
 a clear glass rosary in his hand, eternal
 token of longing to be elsewhere, to go back.
 I thought he was talking about my father,
 but it turned out it was God
 and the deformed, hollow-eyed creature
 that lives on the ocean floor.
 As he talked I watched
 lights arc behind him and pass.
 Unwittingly, I had begun breathing
 like the three-stone man
 lying in the next door room.
 My grandfather left, finally, locking the door
 on this room papered with palm trees.
 Silence fell.
 The sound of Death could be heard,
 drumming his eight legs in the guts of the man.
 I began hitting the cold concrete wall
 to the faint rhythm of the sound coming through
 and realised that it, too, is only cement
 and water; that what is made from dust
 will eventually once again become dust.
 I kept hitting the concrete wall,
 and realised my fist was made of porcelain.

Translated by Em Strang

*All these versions are based
 on bridge translations made by Mark Baczoni.*

ÉS GLECCSERFEHÉR

Nem tartozom neked mostantól semmivel,
 csak a lámpafénynek, és a lombhullatóknak
 tartozom, ahogy te a szétzilált éjszakáknak.
 Mégis, ezen a kihúzott kanapén fekve,
 milyen görcsösen hisszük most a feltámadást.
 Ki fogja mindezt lefordítani a halottainknak?
 Lesz-e olyan újra,
 ahogyan megszoktuk előtte?
 Ugyanaz a hang és kimerültség,
 ugyanaz a szoba, aminek mélyén
 most a büntudat súlya húz,
 és ezernyi kérdés sziklája.
 Ki ér előbb a Béke térre és vissza?
 Lesz-e erők kinyitni minden ajtót?
 És számít-e végül bármit,
 hogy mindketten a mellek
 és a papír hajlatában találtuk meg
 az alázatot? A szürkét, a fehéret,
 az ólomszürkét és a gleccserfehéret -
 és visszük az egészet magunkban tovább.

KŐRISEK

Veled lenni természetes,
 akár egy kicsontozott madár a konyhaasztalon.
 Cél nélkül, talán hazafelé. Ötvenhat kiló hús.
 Elképzelem, ahogy megérintelek,
 és gyökerestül fordulnak ki a földből a kőrisek.
 Lábunk alatt kövek, fölöttünk porcelánmadarak,
 bennünk kihalt vasútállomás. Talán reggel van.
 Megérintelek, és jobb lesz. Száraz, fehér végtagjaid
 minden hajnali indulás előtt a mélybe nyúlnak,
 mint a kőrifák gyökerei, hogy onnan törjenek elő
 a bodza illatú reggelekért.
 Jobb lesz, és engem látsz majd
 akkor is, ha elfelejti szemed a fényeket.
 Várunk, hátha estig eláll a szél.
 Magamra hagysz. Utána jobb lesz
 – visszhangzod, és elalszol
 egy elnyútt, kerti pokrócon.

AND GLACIER-WHITE

I no longer owe you anything
 my debt is only to lamplight and pale green leaves
 yours to the dishevelled night.
 Yet lying on this pulled-out sofa
 how desperately we believed in resurrection.
 Who is going to translate all this to our dead?
 Will it ever again
 be the way it once was?
 The same voices and weariness
 the same room in whose depths
 the weight of remorse drags me down
 the cliff of a thousand questions.
 Who'll get to Béke Square and back first?
 Will we have the strength to open every door?
 And what does it matter anyway
 how both of us found humility in the folds
 of breasts and tissues? The grey, the white,
 lead-grey and glacier-white:
 we carry the whole thing around in us.

Translated by Iain Galbraith

ASH TREES

To be with you is as natural
 as a boned fowl on the kitchen table.

Aimless, homeward perhaps. Fifty-six kilos of flesh.

Touching you, that is what I imagine
 and the ashes, roots and all, twist out of the earth.

Stones beneath our feet, porcelain birds above,
 a deserted station inside. Maybe it's morning.

I touch you, and it gets better. Like the ash-roots
 breaking into elderberry-scented mornings
 your dry white limbs reach for the depths
 before every dawn departure.

It gets better, and you see me
 even if your eyes forget the light.
 We wait, hoping the wind will drop by evening.

You leave me. Afterwards it gets better –
 you echo, and fall asleep
 on a worn garden rug.

Translated by Iain Galbraith

SEREGÉLYÉTKŰ GYERMEKEK

Reggelente sós vízzel próbálsz lesúrolni
torkodról a seregélyétkű gyermekek nevét,
akik játéklóvaikkal és csörgőkkel átkeltek
a város melletti dombokon.

Sátrat építettek az udvaron
a világ megváltásáról szóló terveikből,
és tüzet raktak a Kolozsvári utcai parkban,
mielőtt elindultak megkeresni,
mi lett belőlük.

Éjszakánként elképzelem,
ahogy a ház előtt időznek, és hiába a tüdő,
hiába van levegő benne, szó nélkül nézik,
ahogy játékaikat a szőlők tövére akasztják,
hogy elriasszák velük a gyermekkor
kártékony madarait.

VALAMI KISZÁMÍTHATATLAN

Belvárosi szobából kihajolva néztünk fel az égre,
de a pesti ablakok rácsai mögött
akkor már nem láhattunk semmilyen állatot.

Valahol harangoztak,
és a világ pár fokkal megint elmozdult velünk.

A csillagok nevét találgattuk,
viharzátonyokét a kivilágítatlan óceánon,
mintha megnevezésükkel
kigyomláhatnánk belőlük az árnyakat. Végül
beálltunk két vodkásüvegnek tűnő csillagkép alá.
A városban lekapcsolták a közvilágítást,
és megdermedtek az árnyékok a házfalakon.

Eleredt az eső.

Mellkasunk, mint egy cirkuszi állat,
a talpunk alá szivárgó víz hullámszásához idomult.

Megszorítottam a kezed,
vagy te szorítottad az enyémet,
amíg a tetők karmazsin bordáin útra keltek a
kóbor macskák.

Kézfogásunkból,
ebből a kiszámíthatatlan irányú erőből
felkelt az összes égitest,
világítani a kora reggel érkezőknek.

CHILDREN WITH APPETITES LIKE STARLINGS

Every morning you scour your throat with brine
of the names of children with starling-appetites
who came over the hills near your city
with their rocking horses and rattles.
In your courtyard they made a tent
of all their plans to save the world
in Kolozsvári Street Park built a fire
before setting forth to find out
what had become of themselves.

Every night I imagine
them waiting in front of the house and although
their lungs are full of air they watch in silence
while their toys are hung from the vines
to scare away the malicious birds
of childhood.

Translated by Iain Galbraith

SOMETHING UNPREDICTABLE

We were looking up to the sky
leaning out from your downtown window,
but behind the window bars of Pest
no man or beast was visible.
Church bells were ringing somewhere
and the world turned a few degrees with us again.
We were guessing the names of the stars,
of the reefstorm in the unlit ocean,
as if by naming them we could weed the shadows out.
Finally we stepped out under two constellations
shaped as vodka bottles. The street-lights
were darkened in the city, and the shadows on the walls
froze in their tracks. Rain started to fall.
Our chest, like a circus animal,
bent to the curve of the
stream of rain under our feet.
I squeezed your hand,
or you squeezed mine,
while on the crimson ribs of the roofs
the stray cats took their leave.

And from our hands interlaced,
from this force with an unpredictable direction,
all the celestial bodies rose up
to light the path for the early morning arrivals.

Translated by Juana Adcock

LADIK KATALIN (1942, Újvidék) költő, performansművész, színésznő, képzőművész. 1992 óta Budapesten él és alkot. Alkotói területe: költészet és próza, hang- és vizuális költészet, képzőművészet, performansz, happening, mail-art, experimentális zene, színművészet, rádióhangjáték. 13 önálló kötete jelent meg magyarul, valamint 8 kötete idegen nyelvű fordításban. 1973 óta számos kiállításra és fesztiválra hívták meg. Szabad improvizációs mesterkurzust tartott a a zágrábi Képzőművészeti Egyetemen és Zenei Akadémián (Sveučilište Fine Umjetnosti i Glazbena Akademija, 2018) és a bázeli Zenei Főiskolán (Hochschule für Musik Basel, 2019). Vizuális munkái nagyobb múzeumok kortárs gyűjteményeiben található, pl.: Museum of Modern Art (MoMA), New York; Tate Gallery, London; Ludwig – Kortárs Művészeti Múzeum, Budapest; Kontakt Collection of Erste Bank Group, valamint Art Collection Sammlung Verbund, Bécs; Museum Sztuki, Łódź; Museum of Contemporary Art (MACBA), Barcelona.

KATALIN LADIK (1942, Novi Sad) is a Hungarian poet, performance artist, actress, visual artist. Since 1992 she has been living and working in Budapest. Her oeuvre includes written, sound and visual poetry; visual arts, performance art; happenings; mail art; experimental music; theatre, film, and radio play. She has 13 volumes in original (Hungarian) language and 8 translated volumes. She has been invited to numerous international exhibitions, festivals since 1973. She gave a master class in free improvisation at the Sveučilište Fine Umjetnosti i Glazbena Akademija, Zagreb (2018), and the Music Academy of Basel (Hochschule für Musik, 2019) recently. Her visual works can be found in the contemporary collections of major international museums, e.g. the Museum of Modern Art (MoMA) in New York; the Tate Gallery in London; the Ludwig Museum – Museum of Contemporary Art, Budapest; the Kontakt Collection of Erste Bank Group and the Art Collection Sammlung Verbund in Vienna; Museum Sztuki, Łódź; and the Museum of Contemporary Art (MACBA) in Barcelona.

A HÁROM KISMALAC

Egy, kettő, három, három ház szalad a mezőn. Apám meghalt, de még mindig nem éri el őket a karjával. Egy. Apám mégegyszer meghal. Kettő. Az egyik kismalac kitágul, belebújik a többi. Mondtam apámnak, haljon meg még egyszer, úgy rövidebb lesz. Három. A malac az éjszakába néz.

Tavaszdodik.

THREE LITTLE PIGS

One, two, three houses run in the meadow. My father died. But still he can't reach the houses with his arms. One. My father dies again. Two. One of the little pigs expands and the others hide inside her. I said to my father, "You have to die again, it will take less time." Three. The pig stares into the night.

Spring is coming.

Translated by Eموke B'Racz

NÉGY FEKETE LÓ MÖGÖTTEM REPÜL

Fekete szemű anyám, enyhítsd szomjadat a sötét szobából. Eljön az este, tüzes hamuba takarlak, ablakodat befalazom, a vakablakba ültetlek. Fehér galamb repül, ajtó és ablak nincs rajta. Hétszer megolvasom ujjaimat, összeverem szárnyaimat. Meleg szél fűjja hátamat, nézz hátra, anyám, mit látsz? Négy fekete ló, olyan sovány, hogy fázom tőlük. Vágd le, anyám, a karodat, tedd be a szá-jamba, hozzád akarok repülni. Szem, száj, orr, fül, hol vagytok? Itt vagyunk a forró hamuban. Fehér galamb repül, elviszi örökre az ajtót, ablakot. Ezt énekeltem sötét szobában, anyám halálakor.

FOUR BLACK HORSES FLY BEHIND ME

My black-eyed mother, ease your thirst from this dark room. Evening comes and I blanket you in fiery ashes, your windows I wall up, and I shall seat you in the false window. The white dove flies without door or window. I count my fingers seven times, I beat my wings. The warm winds blow on my back, look back mother, what do you see? Four black horses so starved that I get the chills. Cut your arm off, mother, and place it in my mouth so I have wings to fly with to you. Eyes, nose, ears, where are you? Here in the smoldering ashes is where we are. White dove flies taking the door, the window away, forever.

This is what I sang in my dark room.

Translated by Eموke B'Racz

JÉGMADÁR

Jík! Jík! Hú!
Kvrc. Kvrc.
Hess!

ICE BIRD

Yeeek! Yeeek! Whooo!
Qvrtz. Qvrtz.
Shoo!

Translated by Josef Schreiner

KASSÁK LAJOS

Itt nem nyílnak belőlem ajtók, ablakok,
otthon vagyok magamban.
Ház vagyok és madár illatom van,
asszony vagyok, akibe esténként álomba zuhanok,
és férfi vagyok, akivel reggel partot érek.

Itt a lovak nem hálnak meg,
acélgyeplősen vágatnak velem a hajnali égen.

MINDEN AZON MÚLIK

ahogyan a moziból jössz ki és hónod alá veszed
hegedű jön ki langyos tojás mellé teszed
pacsirtát veszel és hegedűbe teszed
s a tojás elsírja magát

IDŐKAMÉLEON

A kozmikus hóhullásban
itt hagyta csőrét. Egy alig kivehető mozdulata
új világok létrejöttét idézi elő.
Amint éppen kirepül az időablakon
és didereg.
Többé már nem talál vissza önnön fényes,
hideg csontjaiba.

EGY

*Amikor felébredt, a világ
mozdulatlan és süket volt.*

Borges

Ez a repedt fal álmoktól terhes.
Ki ez a darázs fölöttem?
Ki ez a nő, aki meszel bennem?
Ha mindez, ami körülvesz – fal,
ha én darázs vagyok
és bennem ez a rovar – ember,
akkor hol végződöm én s hol kezdődik az ember?

LAJOS KASSAK

No doors or window open in me
 I am at home within myself.
 I am a house and have the scent of a bird
 I am a woman, and I fall into her
 each night and dream
 I am a man with whom I reach the shore in the morning.

Here, the horses do not die
 steel saddled, we ride the morning sky.

Translated by Eموke B'Racz

EVERYTHING DEPENDS ON

the way you leave the movie and take it under the arm
 a fiddle comes out and you put it close to a lukewarm egg
 take a skylark and put it into the fiddle
 and the egg begins to weep

Translated by Lóránt Bencze

THE TIME CHAMELEON

In the cosmic snowfall
 it has left its beak behind. A hardly perceptible stir of it
 may cause new worlds to come into being.
 As it is just flying out through the window
 and shivering.
 It will never more find the way back into its
 shining cold bones.

Translated by István Tótfalusi

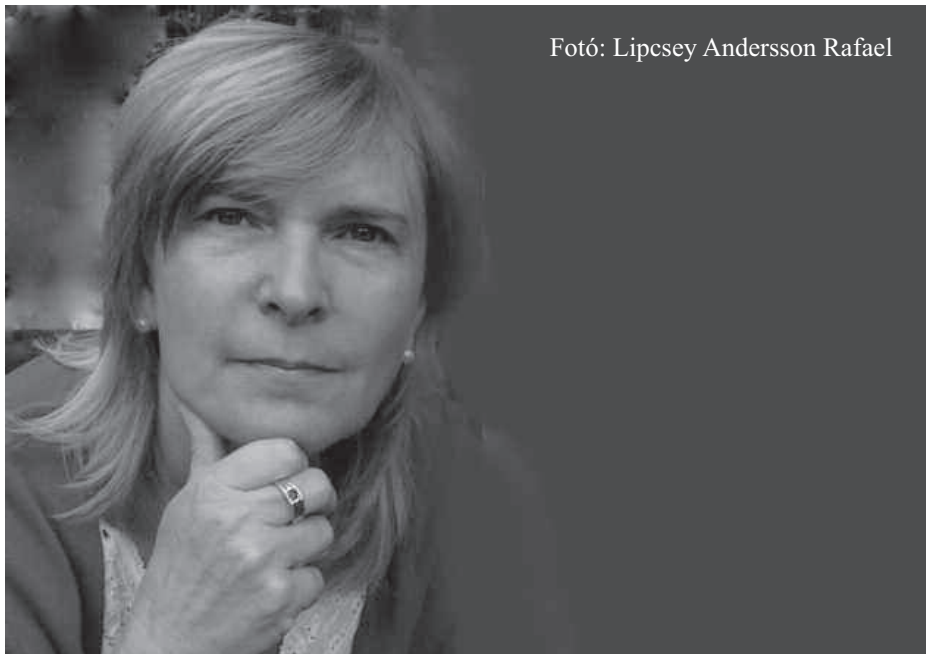
ONE

*When he woke up, the world was
 motionless and deaf.*

Borges

This cracked wall is pregnant with sleeping sickness.
 Who is this wasp above me?
 Who is this woman whitewashing in me?
 If all that surrounds me – are walls,
 if I am a wasp,
 and this insect inside me – a human,
 then where do I end, and where does the human begin?

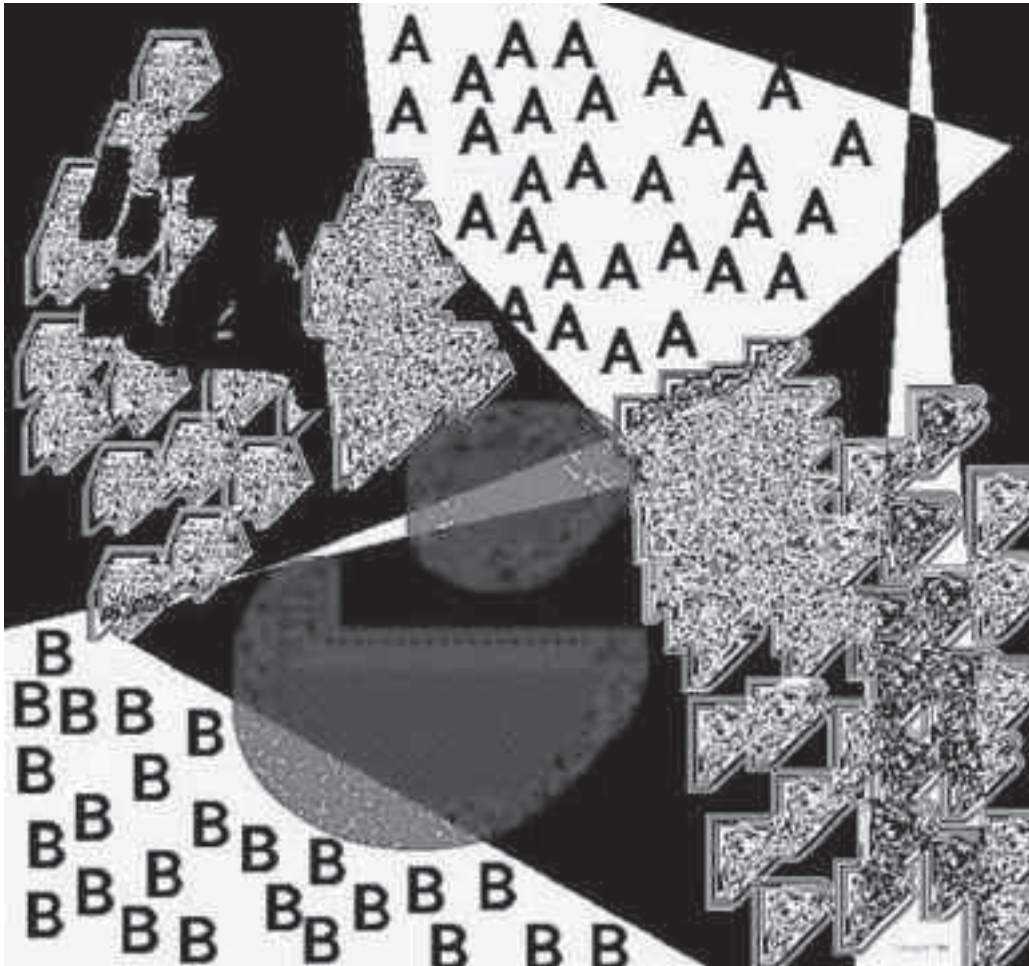
Translated by Josef Schreiner

Fotó: Lipcsey Andersson Rafael

LIPCSEY EMŐKE Budapesten született. Az Egri Tanárképző Főiskolán (ma Eszterházy Károly Egyetem) magyar-történelem szakos tanári diplomát szerzett. Ezzel egy időben zenei tanulmányokat folytatott. 1984 óta Svédországban él. A Göteborgi Egyetemen bölcsészdiplomát szerzett, és elvégezte a számítógép-nyelvészet felsőfokú mestertagozatát. Rueil-Malmaisonban középfokú hangverseny-organista diplomát kapott. Irodalmi pályáját a párizsi *Magyar Műhely* avantgárd irodalmi-művészeti folyóiratnál kezdte. Képverseket, verseket, szövegirodalmi alkotásokat publikál, valamint számítógépes hang-kép-vers művekkel kísérletezik. Vizualis munkáival önálló és csoportos kiállításokon vett részt Magyarországon, Franciaországban, Svédországban és az Egyesült Államokban. Az utóbbi években főleg regényírással és műfordítással foglalkozik.

EMŐKE ANDERSSON LIPCSEY was born in Budapest and now she has been living in Gothenberg since 1984. She studied literature, history, linguistics, computer linguistics and music in Hungary, Sweden and France. In Sweden, for many years she worked as an organist and musician in the Swedish Church. She started her literary career as an avantgarde poet with lyrical writings and visual-poetic works in the magazine *Magyar Műhely* based in Paris, regularly takes part in various exhibitions with her visual-poetic works in Hungary, Sweden and in the USA. She makes also computer-poetry experimentations. Lately, she has been writing novels and translating from Swedish to Hungarian and vice versa.

KÉZ A KÉZBEN

Ami enyém az másé.
 Ami másé az nem enyém.
 Kocsi, gatyá, kutya, baba,
 házam, hazám, laptop és levegő
 fény és temető,
 dombokkal, folyóval tarkított táj,
 izmok, idegek, agyvelő,
 múlt, jelen és a szebb jövő
 kerítés kolbász nélkül
 szivárvány színek nélkül
 karácsonyfa gyökér nélkül
 – kölcsönből mind az enyém.
 Ami enyém az másé
 ami másé az nem enyém.

A dombok magukba húzódtak.
 Ahol folyó volt most part sincs.
 Kiürült tájban tollászkodik
 a sárgaszemű madár
 Kigombolt sliccéből előágaskodik a hiány
 Ég nélküli távolba mered
 önmagát látja.
 Csórén át szappanbuborék száll;
 az első hófehér, a második tűz,
 a harmadik fekete, a negyedik fakó
 aztán kéz a kézben vörös és zöld
 Halak úsznak elő
 pikkelyük arany, a csillogás bővli
 tátogó szájukból felharsan az internacionálé.
 utána csend.
 A madár szól:
 Erős állam, kicsi buborék
 gyenge állam, szép nagy buborék.
 Ön hol bankol?

A hosszúra nyúlt hallgatás mosolyra fakaszt.
 Magasztaljuk a mocsokkal összekent falat,
 a résekben lapító rettegést
 a tenyerünkhöz sunyin dörgölöző tétova lebegést
 a lábunk között ólálkodó hiányt.
 Dicső legyen minden meddő küzdelem
 a szüntelen omlás

114

HAND IN HAND

What is mine is someone else's.
 What is some else's is not mine.
 Car, pants, dog, baby,
 my house, my home, laptop and air
 light and cementery,
 landscape laced with hills and rivers
 muscles, nerves, brain,
 past, present and a brighter future
 trees without money
 rainbow without colors
 Christmas tree without roots
 -through a loan is all mine.
 What is mine is someone else's.
 What is some else's is not mine.

The hills curled up into themselves
 Where river once ran even the bank is no more.
 In emptied land preens itself
 the amber eyed bird
 From its unbuttoned fly emerges nothingness
 Peering into the skyless distance
 seeing itself.
 From its beak float soap-bubbles
 the first snow-white, the second fire,
 the third black, the fourth pale
 and then hand in hand red and green
 Fishes swim out
 their scales golden, the sparkling is shoddy
 from their gaping mouths bursts out The
 Internationale
 followed by silence.
 The bird speaks:
 Strong state, small bubble
 Weak state, pretty big bubble.
 Where do you bank?

The extended silence brings me to smile.
 We praise the wall smudged with mud,
 the fear hiding in the cracks
 the to our hands slyly fawning vague waft
 and the nothingness lurking between our legs.
 Glory to every lost battle
 the endless collapse

sötétben fuldokló pirkadat
 Dicsőség néked
 hajléktalan pofahúsából zabáló
 sárgaszemű madár.

Életem, halálom,
 kerítést kolbászból,
 egy marék földet egy kulacs vizet
 horizonton ívelő szivárványt,
 halálos ágyon kimondott utolsó szavakat
 ciánszennyezett patakot,
 anyatejet, levetett gyíkbőrt
 házat hazát levegőt
 száraz kenyérhajat
 – mind bankba teszem.

Befektetés, hitel, betét, kamat
 pénz termi pénz
 pénz termi hatalom

Bank bankba teszi;
 befektetés, hitel, kamat
 Kéz a kézben
 pénz és hatalom

Csak a kezemet figyeljék;
 itt a piros hol a piros
 erős állam kis buborék
 gyenge állam nagy buborék

 pénz termi buborék
 buborék termi pénz

kicsi lépés, nagy lépés,
 hiteltúllépés, – hatalom.

 hatalom termi hajléktalan
 hajléktalan termi hajléktalan
 nyomor issza alkohol

csatorna aluljáró ingyenkonyha
 ciánszennyezett patak
 vörösiszap multicégek szebb jövő
 dizájnerdrog leépítés elvándorlás
 kívül tágasabb
 dizájnerdrog leépítés elvándorlás
 itt a piros hol a piros
 Welcome to the CyberWorld.

A pénzügyi tranzakciókat többféle
 csatornán keresztül
 le lehet bonyolítani.

is dawn choking in the dark
 Glory to you
 amber eyed bird
 gobbling from the cheek of the homeless.

My life, my death
 Money on tree
 a handful of soil, a gourd of water
 rainbow over the horizon,
 last words uttered on the deathbed
 cyan infused stream
 breastfeed moulted lizard skin
 house home air
 dry bread-crust
 -I put all in the bank.

Investment, loan, deposit, interest rate
 money yields money
 money yields power

Bank places in bank;
 Investment, loan, interest rate
 Hand in hand
 Money and power

Watch the shells closely;
 where is the red ball?
 strong state, small bubble
 weak state, big bubble

 money yields bubble
 bubble yields money

small draft, large draft
 overdraft, -power.

 power yields homeless
 homeless yields homeless
 misery drinks alcohol

canal underpass soup kitchen
 cyan infused stream
 red mud MNCs brighter future
 designer drug layoffs migration
 out you go
 designer drug layoffs migration
 where is the red ball?

Welcome to the CyberWorld.
 The financial transactions can be completed
 through different channels.

A legnépszerűbb talán az online bankolás.
Ön kinél bankol?

Kéz a kézben állunk gyökér nélkül.
Ami enyém az másé.
Ami másé az nem enyém.
Kiköltözünk a tájból.
A táj is kiköltözik a tájból.
De tudjuk hol kanyargott az út mikor haza
mentünk.

Csendben várunk.
Egy pillanatra megjelent valami, aztán el is tűnt.
Eltűnt de mi maradtunk.
A hosszúra nyúlt hallgatásban elképzeljük
milyen lehetett a táj
mielőtt férgek falták fel a levegőt.

VIRTUÁLIS MÉDIACSONT

Ismeretlen sebességgel kommunikál.
Ehhez biztos erő kell és tehetség,
a láthatatlan áthatol a műszerfalon
ismeretlen sebességgel elsüvít
láthatóva válik
gumiszerűvé és rághatóvá
elnyúlik a térben
alakja rendre változó
érkezését nem vártuk de
szükségesnek tartjuk
az indák részenként kúsznak a szobába
ma is ugyanazt mondják és ők
a tudás almája uesbén
gumiszerű de láthatatlan és az igaz
a szélrózsa minden irányába elmarad.
ismeretlen sebességgel áthatol a fiú homlokán
aki Lápányó lányába szerelmes
mögöttük szétrágott gumicsontok
színre lép a patkány és mosolyog
ami körülvesz csak a jövő árnyéka
pupilláján görbetükröben a gumicsont is
ismeretlen sebességgel kommunikál
a valóság
láthatatlan

The most popular one is perhaps online banking.
Where do you bank?

Hand in hand we stand without roots.
What is mine is someone else's.
What is some else's is not mine.
We move out from the landscape.
Even the landscape moves out from the
landscape.
But we know where the road wound when
we headed home.
We wait in silence.
For an instant something appeared, only to
disappear.
It disappeared but we stayed.
In the extended silence we imagine
How the landscape could have looked
before worms gobbled up the air.

VIRTUAL CHEWBONE

Communicates with unknown speed.
Surely needing strength and talent,
the invisible pierces through the instrument panel
whizzes past with unknown speed
becomes visible
rubbery and chewy
extends in space
its shape constantly changing
its arrival was not expected
but needed
the vines progressively crawl into the room
they tell the same tale and they are
the fruit of knowledge on a usb stick
rubbery but invisible and the true
is annulled to the four winds.
with unknown speed pierces through the boy's
forehead
who is in love with BogGranny's daughter
behind them chewed- through rubber bones
the rat emerges and smiles
the shadow of the future envelops
on the pupil, in a distorted mirror, the rubber bone
communicates with unknown speed
the reality
is invisible

Translated by Andersson Lipcsey Rafael

NAGY ZOPÁN (1973, Gyoma) író, költő, fotóművész. 1993 óta publikál irodalmi folyóiratokban (Napút, Bárka, Opus, Új Művészet, Irodalmi Jelen, Magyar Műhely, Pad, Tiszatáj, Sikoly, Szellemkép), és 1996 óta állít ki rendszeresen. A Magyar Fotóművészek Szövetsége és a Magyar Írószövetség avangárd szekciójának tagja. Művei olyan közgyűjteményekben találhatóak meg, mint például a kecskeméti Magyar Fotográfiai Múzeum vagy a debreceni MODEM – Modern és Kortárs Művészeti Központ. 2004 óta összesen tíz kötete jelent meg.

ZOPÁN NAGY (1973, Gyoma) is a writer, poet, photographer. He has been publishing in literary journals since 1993 (Napút, Bárka, Opus, Új Művészet, Irodalmi Jelen, Magyar Műhely, Pad, Tiszatáj, Sikoly, Szellemkép etc.) and taking part in exhibitions regularly since 1996. Member of the Association of Hungarian Photographers and the Hungarian Writers Union's avangarde section. His works can be found in different public collections such as the Hungarian Museum of Photography, Kecskemét or MODEM – Modern and Contemporary Art Center, Debrecen. Since 2004 he has published ten volumes.

IDŐTLEN

(Fejes Lajosnak)*

Kacattal teli
raktár a férfi.
Rossz árnyakkal megtelt padlás;
zsákok gyűjtőhelye;
dohos pince beomolva;
üres hordók temetője...
– S körülötte savanyúság...

Raktárban hagyott
kacat a férfi.
Használatlan roncs-kerékpár;
divatja-múlt bakancs;
toll, amellyel sosem írtak;
poros tükör megkarcolva...
– S mögötte nincs emlékezés...

TIMELESS

(For Lajos Fejes)*

The man is a storage
full with bric-a-brac.
The loft is filled up with bad shadows;
a depot of sacs;
the fusty cellar is fallen down;
a cemetery of empty barrels...
– and sourness is around...

The man is a bric-a-brac
left in the storage.
Unused wreck-bicycle;
an unfashionable boot;
a pencil never used for writing;
a dusty scored mirror...
– and there is no remembrance
after him...

INTENCIÓ

Tudatom a tárgyra irányul.
Szubjektum nélkül nem létezik.
S mert a Fényt is fénnel fényezik:
A seb gyógyul, lassan bezárul...

INTENTION

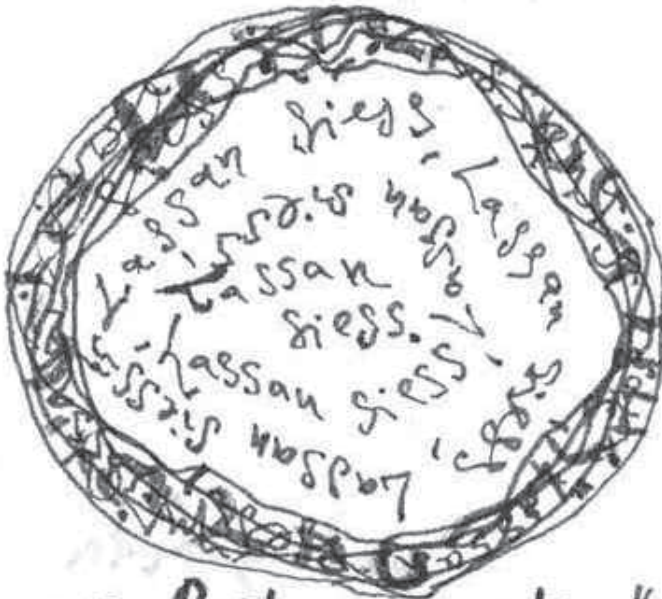
My mind tends to the object.
It does not exist without the subject.
And because the Light is shined with light:
The wound is healing and slowly closes...

* Álmában – alkoholemérgezésben – el-
hunyt barátom emlékének

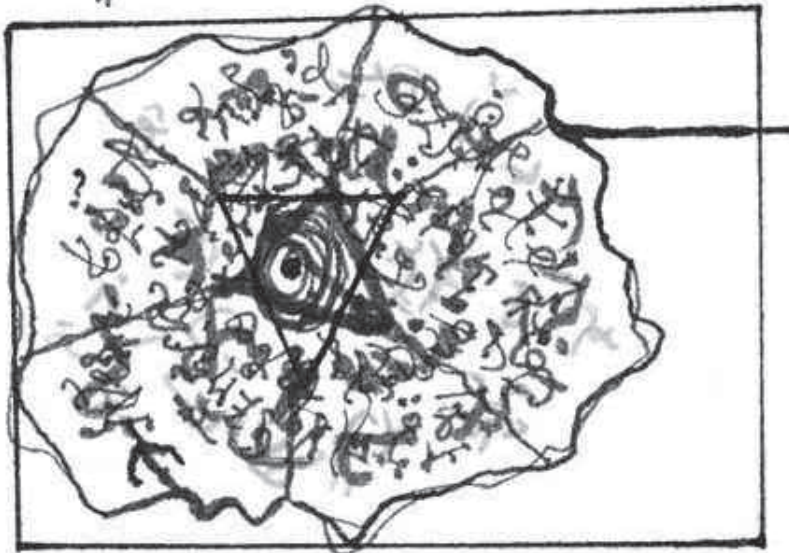
* For my friend who died - overtaken by
death sleeping - in alcoholism

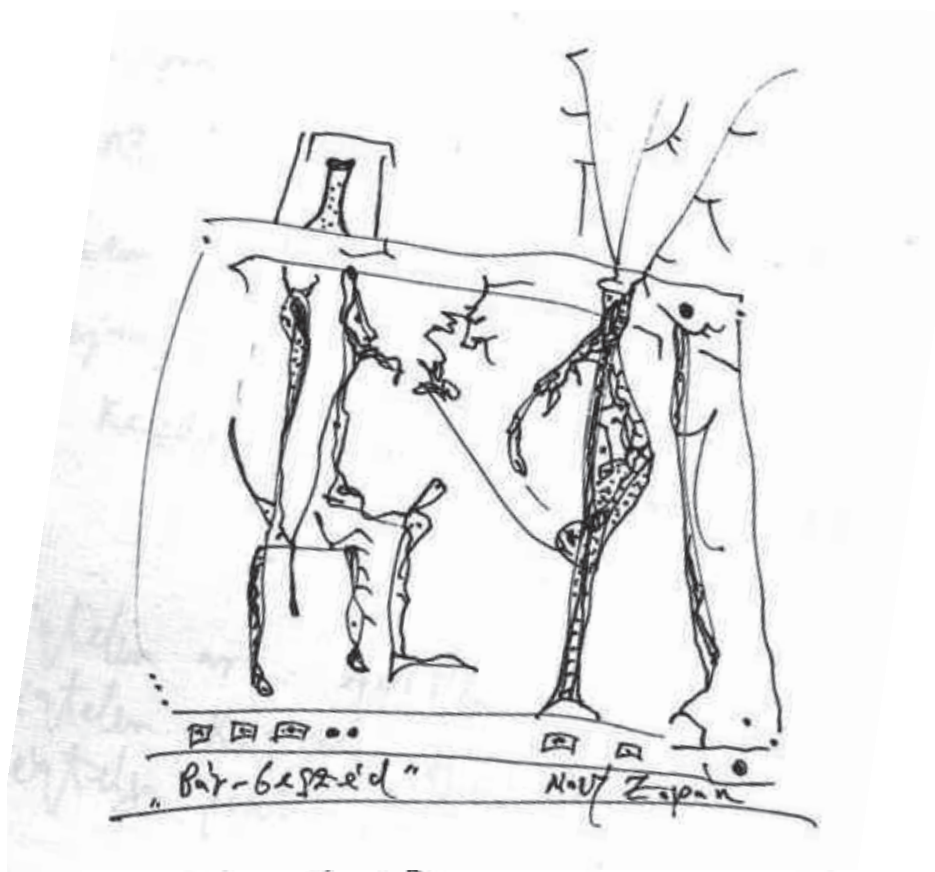
Translated by Ilona Sramkó

= "festina lentie" =

Lehetőség az új,
 - Erbes mindenél nagyobb
 Mindent kezel: Erre látszik
 - Erben nincs remény...
 Kézi...

~ "Embrionális Készengetés" ~

~ "Börzsös, kis ballada" ~

Fotó: Dirk Skiba

TÓTH KINGA (1983, Sárvár) verseit angol, német és magyar nyelven performanszokkal, vizuális- és hanginstallációkkal mutatja be. Solitude és Móricz Zsigmond irodalmi ösztöndíjas, Hazai Attila-díjas és Margó-különdíjas. *All Machine* projektjével Európában hang- és videóperformanszokat, kiállításokat valósít meg, valamint előadásokat tart multimédiás irodalomról, ASMR-irodalomról. Kötetei: *Holdvilágképzűek* (magyar kispóza, montázs, Magvető, 2017), *Sprachbau* (vizuális költészet, Flugschrift, 2018), *PARTY* (német versek és grafikák, Parasitenpresse, 2019, angol versek és grafikák Birds LLC, 2019), *Maislieder* (német versek és vizuális költészet Thanhäuser, 2019), *OFFSPRING/ÍRMAGOK* (magyar és angol versek, grafikák, fotók, montázsok, zene, YAMA art, 2019). Jelenleg Graz város írója, Zug és Berlin művészeti ösztöndíjasa.

KINGA TÓTH (1983, Sárvár, Hungary) writes and publishes poems, fiction, and drama pieces in Hungarian, German and English. She is a musician, extensive vocalist, visual and sound-poet, translator, shape artist and has presented her work in performances, exhibitions, and international installations. Her novel, *The Moonlight Faces*, won the Hazai Attila and the Best Novel Special prize in Hungary. Her latest books: *Sprachbau* (visual poetry, Flugschrift, 2018), *PARTY* (poems in German and graphics, Parasitenpresse, 2019, poems in English and graphics Birds LLC, 2019), *Maislieder* (poems in German and visual poetry Thanhäuser, 2019), *OFFSPRING/ÍRMAGOK* (poems in Hungarian and in English, photos, montages, music, YAMA art, 2019). Next to her art work she gives lectures and workshops and is a member of many international art and literature organisations. Recently she is the city writer of Graz and art scholar of Zug and Berlin.

MÁRIAMONTÁZS

Méri pirost hordott egész nap egész éjjel *rot trug Mary rot den ganzen tag den ganzen abend*
 mocskos lett a ruhája, mocskos lett a nadrágja *schmutzig wurden ihr kleid ihre hose*
 a bugyogója mocskos lett a kesztyűje *ihr schlüpfen ihre handschuhe*

Méri pszichológázik, az ölében álmok *Mary macht psychoyoga im schoß die träume*
 hol van a szentlélek, milyen a hangja *wo ist der heiliger geist was für stimme hat er*
 mikor jön *wann kommt er*

VILÁGNAK VILÁGA LIGHT OF THE WORLD WORLD OF WORLDS
 VIRÁGNAK VIRÁGA FLOWER OF FLOWERS WELT DER WELTEN BLUME
 DER BLUMEN *geschlagen und gebunden*

Sírolmol sepedik, búol oszuk, epedek fiodmutól BEATEN AND BOUND
 ezes ürümentül

Méri virágon ül, pók a barátja *Mary sitzt auf blumen spinnen ihre freunde*
 a szájából sárga virágok ömlenek *aus ihrem mund gelbe blumen strömen*

most az elefánton lovagol jertz reitet sie auf dem elefanten

mielőtt elalszik hajnalig *bevor sie bis morgen einschläft*

félhold tetkó van a vállán *halbmondttattoo auf den schultern*

gyökerek a kezében 16 magánhangzó a torkában *wurzeln in der hand 16 vokale im hals*
 mikor jön a szentlélek gyere a fehér virághoz *wann kommt der heilige geist komm zu*

der weißen blume

gyere és edd meg a puskát *komm und iss die waffen*

gyere az elefánton *komm auf dem elefanten*

lovagolj a halkutyán *reite auf dem fischhund*

ülj a kos homlokunkra és lélegezz **ana hata** *setz dich auf unseren widderstirn und atme*
 ki suhanim hiül, kit níha egire

üklelve ketve beaten and bound breath ana hata *geschlagen und gebunden atme*

két követ palántál *sie pflückt zwei steine*

fényes rózsza vesebáblétra *leuchtende rose nierenbohnenleiter*

WORLD OF WORLDS FLOWER OF FLOWERS WELT DER WELTEN BLUME DER
 BLUMEN

SMALLER THAN SMALL GREATER THAN GREAT KLEINER ALS DAS KLEINE
 GRÖßER ALS DAS GROßE

kegyetlenül kínzatul

vasszegekkel veretül

hadd legyünk halak *lass uns fische sein*

egy halban halok majd meg emberek vesznek majd ki *ich sterbe im fisch dann menschen*
nehmen mich raus

mikor mind megérkezünk megetetjük a halakat *wenn wir alle ankommen füttern wir*
die fische

algával és nyállal aztán megemésztenek *mit algen und speichel dann werden wir verdaut*
 a halban aztán megszületünk *im fisch werden wir dann geboren*

BLUE IS OUR CONTAINER *blau (ist) unsere kontainer*

BLUE IS OUR UNIFORM *blau (ist) unser uniform*

1-2-3 mi vagyunk a sorban a víz alatt *1-2-3 wir sin din der reihe unter wasser*

mit akarnak a sirályok nem mozdulnak az állatok *was wollen die möwen keine tierbewegung*

kegyelmezz a fiamnak és engedd *erbarme dich meinem sohn und lass*

a kígyót kijönni a szájából *die schlange goldköpfig aus dem mund*

aranyfejjel *heraus*

(dal, elhangzott a European Camarade fesztiválon Kimberly Campanello versével)

nyolcadik ének*napfogyatkozás*

üvegházban puhulunk beengedjük
 a felerősített fény- és vitaminadagot
 bemutatjuk növekedési mutatóinkat
 belül jobban terjedünk de mind kivágyunk
 a külső vizekbe ahol pelikáncsordák
 halásznak lesz egy hosszú perc
 amikor érvénytelen az óraátállítás
 egy fehér karika mutató nélkül a nap
 elfogy a fal köztünk és a pelikánok között
 elér a víz végre megállhatunk

huszonhatodik ének*in City of Asylum, for Maung Day: Gasoline*

a hosszú deszkák városában hindi burmai cégér
 jelzőfesték ebbe az utcába a fateknők alá költözhetsz
 „if you are lucky one day” itt nem gyűjtanak
 erdőtüzeket és üresek alul a szenespincék
 a szénpor nincs a hajadban nem kormoz feketére
 akivel utazol villát evett kést evett
 neked csak az olcsó leveket hagyta
 a kézfertőtlenítőt amivel a házfalakat
 súrolják mielőtt lekenik késsel sárgával és
 párducokat mambákat festenek rá
 ez az első napod mióta behívtak a deszkák közé
 érdes szivacsot adnak a kezedbe aloa verás zselét
 a párduc feje a tied a kilincs mellett
 burmai felirat „if we are lucky one day”

harmincsokadik ének

párnákon tekeredik a hajunk
 anyajegyeket számolunk a talpakon
 lapos lábfejek pöttyös hátlapok a foltok
 a lenyomatok mézskorból kőorból
 üvegtésztákon át nézelődünk máshogy
 akarunk emlékezni a helyszínre mókusok
 katicák ugrálnak rajtunk a gyökerekhez
 fekszünk le felfelé irányítjuk gerincünk
 tekeredünk mint a beázott csigatészta
 mint a hajunk péntekig marad így minden
 visznek minket a mosással a partra

song eight

eclipse

we are softening in greenhouses we let in
 the amplified light- and present vitamin doses
 to our increase indicators
 inside we multiply better but we all yearn for
 the exterior waters where pelican herds
 fish there will be a long minute
 when the time change will be invalid
 without a round white hand the sun
 runs out the wall between us and the pelicans
 the water reaches finally we can stop

song twenty-six

in the city of long boards a hindi burmese sign
 paint in this city you can move under the wooden tubs
 “if you are lucky one day” they don’t light
 forest fires here and the coal chambers down below are empty
 there’s no coal-dust in your hair it doesn’t smoke you black
 the one you travel with ate a fork ate a knife
 left you only the cheap liquids
 the hand sanitizers with which the house-walls
 are scrubbed before they smear them blue yellow
 and before they paint panthers mambas on them
 this is your first day since they invited you to live among the boards
 they stick a rough sponge and aloe vera jelly in your hand
 the panther head next to the door handle is yours
 a burmese sign “if we are lucky one day”

song thirty

our hair curls on pillows
 we count birthmarks on soles
 flat feet spotted backsides the blemishes
 the fingerprints from the lime age from the stone age
 we see differently through glass noodles
 we want to remember the location squirrels
 ladybugs jump on us to the roots
 we lie down and angle our spines upward
 we curl like soaked pastries
 like our hair everything stays like this until friday
 they take us to the shore with the laundry

Translated by the author

MARIAMACHINAXXX MÁSIKMÁRIADALA

burkában vagy aranycsuklyából
lemezekből fonódik le a haja is
arany ráöntötték a szőrre
(aranyba merevedett szőr)
puttók tartják a mellcsontot
öltöztetik lovagnak
szarkofágnak nevezik ürroháját
bukósisakja üveges kiteríti
az arca maradékait
szivacsos csontját üregeit
és az épen maradt fogakat

MM elérhetetlenné öntöttek
királyok álmában emlékeznek
édes szagodra így ismernek fel
a szarkofágban nem a tiéd ez sem
más lábának adtad másnak készítetted
mégis megfogott betakart
alabástromba rakták megvárták
míg megcsontsodik *onnan is kivettek*
márványba rakták bepárasodott
az üvege *onnan is kivettek*
aranyba öntöttek így maradsz

ez most a hajója talpra állították
hogy ringatózik most hogy ringatja
a fiát eléri a kötelet kijut a partra
felmászik a hegyre aztán hordozós trónra
ültetik ülővázba rakják arcára öntik
a maszkot megtörik a derekat

*hogy mindenki láthasson
üresen hagyják a hasad*

MARIAMACHINA XXX SONG OF ANOTHER MARIA

in burka or from a golden cowl (hood)
from plates twines down her hair
also gold poured on the fur
(fur stiffed in gold)
puttos hold the breastbone
dress her to a knight
names her skafander a sarkophag
her helmet is glazed she lays out
the rest (residue) of her face
the spongy bones holes
and the teeth remained intact

MM you've been casted (mould) intacto
in kings' dreams will your sweet smell
be remembered so will you be recognisec
in the sarkophag nor is yours no
you gave it to else's leg you made it else
although it grasped covered you
she's been put (layed) in alabaster waitec
till the incrustation taken from there too
put in marble her glass became glazed
taken from there too
casted (mould) in gold so you stay-remai

this is now her ship she was set up
how sheit swings how she rings
her son reaches the rope the shore
climbs the mountain then she's put
on the carry-throne in sit-shell (skeleton)
the mask will be cast(mould) on her face
her waist broke
*to everyone could see
your stomach will left empty*

MARY'S SONG

Mary wore red all day all morning all eve
 her clothes became dirty, her trousers became dirty
 her slippers became dirty, her gloves became dirty
 Mary does psychoyoga, there are dreams in her lap
 where is the holy spirit how does it sound
 when does it come

VILÁGNAK VILÁGA LIGHT OF THE WORLD WORLD OF WORLDS
 VIRÁGNAK VIRÁGA FLOWER OF FLOWERS

Sírolmol sepedik, búol oszuk, epedek fiodmutól BEATEN AND BOUND
 ezes ürümentül

Mary sits on a plant, her friends are spiders
 from her mouth yellow blossoms are flacting
 she rides an elephant
 before it sleeps till dawn
 half moon tattooed on her shoulders
 roots in her hands 16 vowels in her throat
 when does the spirit come to the white flowers of Voltaire
 come and eat the guns up
 come on the elephant
 ride the dogfish

sit on our ram forehead and breath – ana hata//
 ki suhanim hiül, kit níha egire
 üklelve ketve beaten and bound but breath – ana hata
 2 messengers plant the plants
 there rose a ladder to the light kidney beans

WORLD OF WORLDS
 FLOWER OF FLOWERS
 SMALLER THAN SMALL
 GREATER THAN GREAT

cruelly art tortured
 and pierced with iron nails
 LET US BE FISH around
 i die in a fish then people get me
 when we all land we feed the fish
 with alga – saliva then they digest us
 in a fish then we born in a fish
 BLUE IS OUR CONTAINER
 BLUE IS OUR UNIFORM
 1-2-3 we are in the row under water
 what does seagull want no animals moving
 have mercy upon our son and let
 the serpent comes out of the mouth
 with golden head

*Written and adapted by Kinga Toth, not published yet,
 performed (sound) : the European Enemies project
 by Steven J. Fowler, London the Hungarian parts are
 verses from "The Lament of Mary" the first Hungar-
 ian written poem from cc.1300*

http://www.babelmatrix.org/works/hu/Nyelveml%C3%A9kek/%C3%93magyar_M%C3%A1ria-

Fotó: Oláh Gergely Máté

VAJNA ÁDÁM (1994, Budapest) költő, szerkesztő, műfordító. Tanulmányait az ELTE Bölcsészkarának skandinavisztika szakán végezte, jelenleg ugyanitt az Irodalomtudományi Doktori Iskola doktorandusza, témája a kortárs norvég és magyar költészet. 2014 óta ír, első verseskötete 2018-ban jelent meg a Scholar Kiadónál *Oda* címmel, és elnyerte a legjobb debütőkötetnek járó Makói Medáliák Díjat, valamint felkerült a Horváth Péter Irodalmi Ösztöndíj hármashortlistjére. Leginkább norvégból fordít, emellett pedig szerkesztőként dolgozik a Hévíz folyóiratnál, a Versum online világlírai folyóiratnál, illetve az Észak skandinavisztikai folyóiratnál. Mindeközben Budapesten és Balatonkeresztúron él, és egy verses regényen dolgozik.

ÁDÁM VAJNA (1994) is a poet, editor and translator. He studied Scandinavian Studies at the Eötvös Loránd University in Budapest and has started his PhD in Literary Studies with a focus on contemporary Norwegian and Hungarian poetry. He has been writing since 2014, his first book of poetry, *Oda (There)*, was published by Scholar in 2018. It has received the Makói Medáliák Prize for the best debut and got shortlisted for the Horváth Péter Literary Scholarship. He translates mostly from Norwegian and works as an editor for the literary journal Hévíz, for Versum, an online journal for international poetry in Hungarian, and Észak, the Hungarian journal for Nordic Studies. He lives in Budapest and at Lake Balaton and is currently working on a verse novel.

A FÜGGETLEN SZLOVÉNIA ELSŐ TAVASZA

Virágcsináló délután köszönt be
Jeruzalem lankáira,
a lejtőfejlődés megáll egy percre,
világot vajúdik a közigazgatás,
míg a maribori presszóban elhervad
a mézillatú kocsmárosné.
Szerelmeit felejtí
az első szuverén szlovén tavasz,
ez a széllel szemben fújt szappanbuborék
a délutáni naplementében.

Az utcán kocsik szaladnak ló nélkül,
egyikükben zsenge államtitkár
terpszkedik kezében a nappal.
♪ A napot egy kisleánynak od'adom, od'adom,
És örökké szeretőmül fogadom, fogadom, ♪
énekli szlovénül, ahogy eltűnik
a dolenjškai dombok keblében.

A presszóablakon kaukázusi méh száll be,
virágpport keres
a visszaváltós rekeszek malátaillatában.
Itt érik a kocsmárosnét is
a lemenő nap utolsó sugarai,
de a melléhez szorított sörösüvegek zörgésében
már hallani, ahogy a žaleci komlóültetvényeken
nyargalás a nyugati szél.

ALBRECHT DÜRER RINOCÉROSZA

Dürer rinocéroszának szemében
megcsillan Nyugat-Európa örök válsága,
szőrös állától undorodnak a gyerekek.
Nem harap, mondja Dürer,
és a vendégek megsimogatják.

A rinocérosz csak az elefántnak
halálos ellensége.
Az elefánt fél a rinocérosztól,
mert az, ha találkoznak,
a mellső lábai között támad neki,

THE FIRST SPRING OF INDEPENDENT SLOVENIA

A flower-maker's afternoon rolled across
the gentle hillsides of Jerusalem,
for a moment slope processes stop,
the civil service is in labour with an infant world,
while in the Maribor bar, there withers away
the honey-scented landlady.
Its lovers forgotten,
the first sovereign Slovenian spring;
the soap bubble blown into the wind
in the afternoon setting sun.

On the street, carts hurry by unyoked,
on one a tenderfooted state secretary
lolls, the sun in his hands.
♪ I'll give my darling the sun, the sun,
And forever be her one, her one, ♪
he sings in Slovenian, as he disappears
into the bosom of the Dolejnske hills.

In through the bar window, flies a Caucasian
honey bee,
searching for pollen
amidst the malty aroma of the bottle crates.
Here the landlady, too, is reached
by the last rays of the setting sun,
but in the clink of the beer bottles clutched to her chest,
she hears, bolting across the Žalec hops plantation,
the galloping western wind.

ALBRECHT DÜRER'S RHINOCEROS

There in the eye of Dürer's rhinoceros
gleams the eternal crisis of Western Europe,
the children dismayed by its bristling chin.
It won't bite, says Dürer,
and the guests pet the hide.

The rhinoceros is a mortal enemy only
to the elephant.
The elephant is afraid of the rhinoceros,
because if they meet,
it charges it between the legs,

és felhasítja a gyomrát.
Amíg a belek kifolynak,
a katolikus egyházban
züllési folyamat indul.
Dürer hát rinocéroszát
egy 24x30 centiméteres
papírlapon tartja.
Van belőle vagy húsz-huszonötezer.

Mindenkinek lehetne
egy saját rinocérosza,
gondolja Dürer.
Mindenkinek van
egy saját rinocérosza,
mondja a rinocérosz,
és egészen az 1930-as évek végéig
megjelenik a német tankönyvekben.

BAROKK TUDÓSOK TARTÁSA

Ahogy azt Levy (1983) megjegyzi,
ha barokk tudósokat zárunk
egy legalább 15x12-es sötétkamrába
– miközben fut, menekül a mezőkön át
a délutáni, ragyogó napfény! –,
kiváló eredményeket érhetünk el
az egyedfejlődés terén.

Barokk tudósok sötétkamrában való tartásához
azonban három alapszabállyal
érdemes tisztában lenni:

1. A barokk tudósokat érdemes párokban tartani.
2. Ha tudósainkat nem etetjük, egymást falják fel.
3. A tudós nem játék.

Szintén vegyük figyelembe,
hogy a barokk tudomány nagy találmánya
a földi és égi jelenségek összekapcsolása,
ily módon pedig az eget leső tekintetek
a föld felé való irányítása.
Ha tehát tudósainkat boldognak
és kiegyensúlyozottnak szeretnénk tudni,

and slices its belly wide open.
 As the intestines gush out,
 in the Catholic Church
 the rot is creeping in.
 So Dürer keeps his rhinoceros
 on a 24x30 centimetre
 sheet of paper.
 Twenty to twenty-five thousand of them.

Everyone can own
 their own rhinoceros,
 thinks Dürer.
 Everyone does own
 their own rhinoceros,
 says the rhinoceros,
 and right until the end of the 1930s
 it features in German schoolbooks.

THE KEEPING OF BAROQUE SCHOLARS

As Levy (1983) states,
 if we lock baroque scholars
 in a dark chamber of at least 15x12 metres
 – as it absconds over the fields,
 the glorious afternoon sun! –
 we can achieve spectacular results
 ontogenetically speaking.

When keeping baroque scholars in a dark chamber,
 however, we should note well
 three basic rules:

1. Baroque scholars are best kept in pairs.
2. If left unfed, scholars will eat each other.
3. A scholar is not a toy.

It's also worth our noting
 the great invention of baroque scholasticism
 is connecting earthly and heavenly phenomena,
 and thus the steering of a skyward perspective
 back to earth.

If therefore our scholars
 are to be happy and unexcitable,

mindig biztosítsunk számukra
megfelelő fajtájú
és elegendő mennyiségű táptalajt.
A barokk tudomány táptalaja
az isteni kegyelem által elrendezett világ.

A megfelelő körülmények
között tartott barokk tudósok
néhány év elteltével megcáfolják
az arisztotelészi világképet,
és a dinamikus természetszemléletet
helyezik a középpontba.
Innentől ügyeljünk arra,
hogyan a középpontot
legalább hetente egyszer tisztítsuk,
ellenkező esetben barokk tudósaink
megbetegedhetnek.

A megbetegedett
vagy halott barokk tudósokat
semmiképp se dobjuk a WC-be,
ugyanis a vízrendszerbe kerülve
súlyos járványokat idézhetnek elő
(ld. az 1665-ös nagy londoni pestisjárványt).

A barokk tudósok, ha odafigyelünk rájuk,
igen szép kort megérhetnek,
és a későbbiekben már matematikai analízissel
vagy mechanikával is foglalkozhatnak.
Ha idősebb barokk tudósainkat
kényeztetni szeretnénk,
az alábbi mondatot kántáljuk nekik:

*Hosszú az út és nehéz,
mely a pokolból a fénybe vezet*

MONTENEGRÓ EGY ÉJJELE

Montenegróban most éjjel van.
A tengerparton német fiatalok
nem értik a lényegét.
Ebből a későbbiekben még bajuk származik.
Három barátal versenyre kel a vízben,
másfél centit nő a túpálma,

we must always ensure them
 the appropriate kind of
 and sufficient quantity of breeding ground.
 The breeding ground of baroque scholasticism
 is a world ordered by divine grace.

Baroque scholars kept well
 in the appropriate conditions
 within a few years will disprove
 the Aristotelian world view,
 and put a dynamic vision of nature
 at the centre.
 From then on we must be sure
 to clean out the centre once a week,
 otherwise our baroque scholars
 can take ill.

The sick
 or dead baroque scholars
 are by no means to be flushed down the toilet,
 for if they were to get into the river-system
 they could give rise to serious epidemics
 (see the Great Plague of London, 1665).

The baroque scholars, if cared for well,
 can reach a good age,
 and in later years they may show an interest
 in mathematical analysis or in mechanics.
 Should we like to treat
 our older baroque scholars,
 we can chant the following phrase:

*Long is the way and hard,
 that out of Hell leads up to light.*

A MONTENEGRO NIGHT

It's night in Montenegro.
 At the seaside young Germans
 miss the point.
 Later it even gets them into trouble.
 In the water three giant gobi line up to race,
 the needle palm grows a half an inch,

költözőmadarak döntenek
az otthon maradás mellett.
Az építkezés áll.
A part mellett elhaladó hajóról
tisztán látszanak
a kényszerépítészeti megoldások.
Mögöttük egy ország kezdődik,
gyerekek, almafák, háborús bűnök.

A LÁNDZSATÖRÉS MŰVÉSZETE

A lándzsatorés célja
a velünk szemben vágató lovag
németrómaibirodalom-sárga
palástjának atlaszkötéséből
kipiszkálni a jóléti államok
szomorúságának írmagját.

A veszély nem lebecsülendő.
Ellenfelünk csatakötényében
felforgató filozófiákat,
apródja harisnyaszárában
sokat tapasztalt hittant,
a díszpáholy alsó harmadában
ugrásra kész posztulátumokat találhatunk.

A győzelem, figyelembe véve
örökletes asztmánkat, nem valószínű.
A földön szétszórt lándzsaszilánkokat azonban
a jövő egy nem kevésbé nyomorult nemzedéke
még összeragaszthatja a lándzsatorő faszobrává.

A lándzsatorés művészete tehát abban áll,
hogy bizonyítsuk a lándzsatorő létezését.

migratory birds settle
for staying put at home.
Construction is on hold.
From the boat sailing by the beach
passengers can see
constrained architectural solutions.
A country begins behind them,
children, orchards, war crimes.

THE ART OF JOUSTING

The aim of jousting
is, from the satin weave
of the Holy-Roman-Empire-yellow cloak
on the knight galloping opposite,
to poke out the last fleck of
the sadness of welfare states.

The perils are not to be made light of.
We may encounter in our opponent's breastplate
subversive philosophies,
in the legs of his page's stockings
seasoned theology,
in the bottom third of the royal box
gung-ho postulates.

Victory, in view of
our hereditary asthma, is not likely.
The lance's splinters scattered across the ground, however,
can be glued by a no less miserable future generation
to make a wooden statue of the jousting.

The art of jousting, therefore, lies in
our confirming the existence of the jousting.

Translated by Owen Good

A VERSEK MAGYAR NYELVRE FORDÍTÓI

KRASZTEV PÉTER (1965) társadalomkutató, irodalomtörténész, műfordító, jelenleg a Budapesti Gazdasági Egyetem Kommunikáció Tanszékének docense. 1995-ben védte meg a közép-európai szimbolizmusról szóló doktori értekezését, azóta antropológiai, kultúrtörténeti és irodalmi tárgyú tanulmányai és kötetei tizenöt nyelven jelentek meg; készített számos antropológiai tárgyú dokumentumfilmet; tanított többek között a CEU-n, ELTE-n, METU-n, az Egri Egyetemen, Pozsonyban a Comenius és a Közgazdasági Egyetemen; vezetett európai uniós fejlesztési programot Belgrádban (2002–2004) és Magyar Kulturális Intézetet Pozsonyban (2005–2010), 2014 óta az Európai Bizottság támogatási programjainak (Erasmus, Horizon 2020) állandó szakértője. Legutóbbi szerkesztett kötete *The Hungarian Patient: Social Opposition to an Illiberal Democracy* a CEU Press-nél jelent meg 2015-ben.

LENGYEL TÓTH KRISZTINA (1974, Lengyeltóti) magyartanár, jelenleg Észtor-szágban dolgozik a Tartui Egyetem magyar lektoraként. Ezenkívül népmesemondó és műfordító is. Regényeket, novellákat és verseket fordított észtről magyarra. Az általa fordított regények: Tiit Aleksejev: *Palveränd* (A zarándokút, 2008/2012) és *Kindel Linn* (Az erős város, 2011/2016), Tõnu Õnnepalu: *Mandala* (2012/2014), Paavo Matsin: *Gogoli disko* (Gogoldiszkó, 2015/2018). 2015-ben elnyerte az Észti Kulturális Alap éves irodalmi díját az észti irodalom idegen nyelvre fordításáért.

MÁRKUS VIRÁG (1988, Budapest) az ELTE-BTK francia szakán szerzett mesterdiplomát. Jelenleg Németországban él, és a Berliner Ensemble munkatársa. Észtből, franciából és németből fordít. Kortárs költészeti műfordítói projektek mellett rendszeres közreműködője az Észti Intézet és a Pluralica Breviárium sorozatának.

TIMÁR BOGÁTA (1990, Pécs) 2012-ben szerzett magyar alapszakos diplomát az ELTE-n. 2013-tól elkötelezett a finnugrisztikának, e tárgykörben 2016-ban szerzett mesterszakos diplomát uralisztika szakirányon. Jelenleg az ELTE Nyelvtudományi Doktori Iskola Uráli nyelvészet és nyelvek programjának negyedéves hallgatója. Szakterülete a Volga–Káma vidék, disszertációját a mari (cseremis) nyelvről írja. Emellett beszél angolul, finnül, észtil, oroszul, franciául és olaszul. A finnugor nyelvek és kultúrák szélesebb körű megismertetésének szándékával általános- és középiskolákban tart ismeretterjesztő előadásokat a finnugor népekről és nyelvészetről. Finnből, észtből, mariból fordít. 2018 óta az Észak folyóirat szerkesztője.

TÖLGYESI BEATRIX (1984) baltista, műfordító, a PPKE PhD-hallgatója. 2004–2005-ben a Vilniusi Egyetemen tanult litván nyelvet és irodalmat. 2010-ben végzett az ELTE-n magyar–orosz szakon, majd 2016-ban a Glasgow-i és a Tartui Egyetemen kelet-európai és balti-tengeri tanulmányok szakon szerzett diplomát. Jelenleg a Baltikum biztonságpolitikájával foglalkozik, és lett nyelvet tanít az ELTE-n.

TRANSLATORS INTO HUNGARIAN

PÉTER KRASZTEV (1965) is a social scientist, literary historian and translator, Associate Professor at Budapest Business School (Communication Department). After receiving his Ph.D. in 1995 he published three edited volumes, one monograph on Central-East European Literary Symbolism (1995) and a collection of studies on film, anthropology and literature (in Hungarian, Bulgarian, Macedonian and Russian). His anthropological documentary movies have been screened on numerous TV channels in Europe. In the last two decades he lectured among others at the CEU, ELTE, METU (all three Budapest), Comenius (Bratislava); University Eszterházy Károly (Eger). He worked as an International Expert for an EU social support project in Belgrade for two years, and later was employed by the Ministry of Culture as a director of the Hungarian Cultural Institute in Bratislava. Since 2015 he is regularly invited to work as an expert for Horizon 2020 and Erasmus EC programmes.

KRISZTINA LENGYEL TÓTH (1974, Lengyeltóti) is a teacher of Hungarian language and literature, she works at the University of Tartu (Estonia), she is also a storyteller of traditional folktales and translator. She has translated novels, short stories and poetry from Estonian into Hungarian. Translated novels are Tiit Aleksejev: *Palveränd* (Pilgrimage, 2008/2012) and *Kindel Linn* (Stronghold, 2011/2016), Tõnu Õnnepalu: *Mandala* (2012/2014), Paavo Matsin: *Gogoli disko* (Gogol's Disco, 2015/2018). Krisztina Lengyel Tóth was awarded the Annual Award of the Cultural Endowment of Estonia for Translation into Foreign Languages (2015).

VIRÁG MÁRKUS (1988, Budapest) is graduate of the Eötvös Loránd University in French and Estonian language and literature, she currently works at Berliner Ensemble, responsible for the international relations of the theatre. Besides Estonian she translates literature from French and German. In addition to contemporary poetry projects, she is a regular contributor to the *Breviárium* series of the Estonian Institute and the publishing house Pluralica.

BOGÁTA TIMÁR (1990, Pécs) finished her BA at Eötvös Loránd University on Hungarian philology in 2012. Her introduction to Finno-Ugric studies in 2013 had a defining effect on her life, and she received her master's degree in Finno-Ugric studies at ELTE in 2016. She's currently in her fourth year of her PhD studies at ELTE's Uralic linguistics doctoral program. Her field of study is the Volga–Kama region, especially Mari language. Besides Mari, she speaks English, Finnish, Estonian, Russian, French and Italian. With the intention to introduce Finno-Ugric languages and cultures to broader audiences in Hungary, she regularly holds classes in primary and secondary schools throughout the country, to provide them a first-hand experience about these peoples. She translates from Finnish, Estonian and Mari. Since 2018 she's an editor of the Nordic journal *Észak*.

TÖLGYESI BEATRIX (1984) is a scholar of Baltic studies, literary translator, PhD student at Pázmány Péter Catholic University. She was studying Lithuanian language and literature at Vilnius University in 2004-2005. Having graduated at ELTE in Hungarian and Russian language and literature in 2010, between 2014 and 2016 she was studying Russian and Central East European studies and Baltic Sea Region studies at Glasgow and Tartu Universities. Currently she is researching the security policy of the Baltic states and teaching Latvian language at ELTE in Budapest.

A SZÉPÍRÓK TÁRSASÁGA
bemutatja /presents

BALTIC POETRY: BALTI KÖLTÉSZETI FESZTIVÁL

in memoriam Bojtár Endre

2019. szeptember 18-19., Budapest

Három Holló Kávéház, Petőfi Irodalmi Múzeum, ELTE BTK
Résztevők/Participants: **Kristiina Ehin, Kalju Kruusa, Maarja Kangro** (Észtország/Estonia), **Inga Gaile, Sergej Timofejev, Krišjānis Zelģis** (Lettország/Latvia), **Giedrė Kazlauskaitė, Marius Burokas** (Litvánia/Lithuania), **Borda Réka, Cselényi Béla, Deres Kornélia, Ferencz Mónika, Ladik Katalin, Lipsey Emőke, Nagy Zopán, Tóth Kinga, Vajna Ádám** (Magyarország/Hungary).
Műfordítók: **Krasztev Péter, Lengyel Tóth Krisztina, Márkus Virág, Timár Bogáta, Tölgyesi Beatrix**

Társrendező/Co-producer: Petőfi Irodalmi Múzeum

Együttműködő partnerek/Collaborating partners:

Észt Intézet/Estonian Institute (Budapest)

Eesti Kultuurkapital

Lett Köztársaság Nagykövetsége/Embassy of the Republic of Latvia

Latvian Literature

Magyar Narancs

Art producer: Szkárosi Endre

Production team: Kéri Piroska, Szokács Kinga, Czinki Ferenc

Eesti Instituut

PROGRAM

szeptember 18. 16:00
 ELTE BTK Szláv és Balti Filológiai Intézet
 Institute of Slavic and Baltic Studies
 (1088 Budapest, Múzeum krt. 4/D)

A költők és műfordítók szakmai találkozója diákokkal és tanárokkal
Poets and their translators meet students and professors

19:00
 Három Holló Kávéház
 (1052 Budapest, Piarista köz 1.)

Költészet/Poetry

**Maarja Kangro, Giedrė Kazlauskaitė, Sergej Timofejev,
 Krišjānis Zelģis, Ferencz Mónika,
 Ladik Katalin, Nagy Zopán, Vajna Ádám**

szeptember 19. 16:00
 Petőfi Irodalmi Múzeum
 (1053 Budapest, Károlyi u. 16.)

„Kis nyelvek” egymás közt fordítva
„Small languages” translated between each other
Nyilvános műhely /Public workshop

Felhasználó/Speakers: **Ádám Anikó** (Műfordítók Egyesülete/Translators' Association), **Pál Dániel Levente** (Petőfi Irodalmi Ügynökség/Petőfi Literary Agency), **Rácz Péter** (Magyar Fordítóház /Hungarian Translators' House), **Szabó Zsuzsa** (szerkesztő/editor), továbbá a résztvevő **balti költők /Baltic poets**

19:00
 Három Holló Kávéház

Költészet/Poetry

**Marius Burokas, Kristiina Ehin, Inga Gaile, Kalju Kruusa,
 Borda Réka, Cselényi Béla,
 Deres Kornélia, Lipcsey Emőke, Tóth Kinga**